

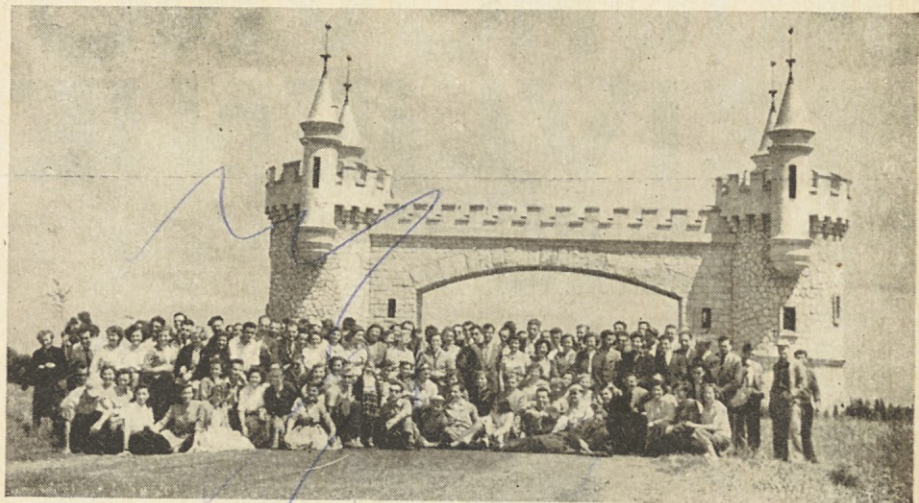
1956

DUHOVNO ŽIVLJENJE

la vida espiritual

FEBRUAR 1956

Zgoraj: Člani, članice in prijatelji mladinskih organizacij SFZ in SDO ob priliki vsakoletnega izleta v obsežni park Perreyra blizu mesta La Plata — prestolnice province Buenos Aires.

Levo: Na obširnih tratih je mladina preživela lep dan v prijetnem razvedrilu; na prvi sliki vidimo skupino „kvartopirk“ spodaj pa prizor z romantičnih voženj s čolni, ki niso potekle brez manjših „karambolov“ in neprostovoljnega komanja...
(Posnetki M. Kocmur)

Naslovna stran: Za vsakdanji kruh

„PRAH SI...“

Človek nosi na sebi očitna znamenja nesmrtnosti. Med vsemi bitji v naravi samo človek. Pojdi od bitja do bitja in jim glej v oči in jim beri z obraza. Nema slo. Ne razumejo te in ti jih ne razumeš. To je drug svet, tako nizko pod teboj. Pa poglej človeku v oči, vtopi se njemu v obraz. Tu je iskra iz večnosti, ogenj nesmrtnosti. Vidiš ga, čutiš. Tu je svet, tako čudovit, ki živi v neminljivosti. Človekov pogled ti o tem govori, skrivnost globoke in miselne harmonije njegove besede ti ga razkriva. Razumeš ta svet; a razumeš iz sebe, ker je tvoj svet, isti, kot v tebi.

„Če sonca ni, odkod to hrepenenje,“ čemu to hrepenenje — velja za vsako tvojo misel. Ta misel ne pozna meja in ne časa. In hrepenenje, ki misel spremlja, kriči po neskončnosti in neminljivosti. Nobena tvoja misel, nobeno hrepenenje se ne čuti tu dovršeno, ampak čuti svojo dovršenost in dopolnitev v neskončnosti, v njej jo išče in jo mora doseči. Ni ti Premodri dal to hrepenenje v muko, ampak je to v tebi prerok resnice — hrepenenje po neskončni in neminljivi sreči, po popolnem spoznanju in ljubezni in življenju...

Tudi vsa človekova zunanja dela so priče živega njegovega hrepenenja po neminljivosti. Egiptovske piramide in orientalske pagode, grški amfiteatri in rimski slavoloki, razkošne knjižnice in muzeji... Človek hoče „ustvarjati“, ustvariti „neminljivih“ vrednot in se v njih „ovekovečiti“. Ko njega ne bo več, bo živel med potomci v delih svojega duha in svojih talentov. Naj nekaj ostane, kar bo govorilo o njem, kar bo spomin nanj. Pa naj bo to njegov spomenik, nagrobnik spomin v kamnu in bronu, ali dela, ki jih je izvršil, umetnine, izumi...

Vendar isti človek in isto njegovo delo nosi na sebi — in v sebi — in v tem je njegova tragika — znamenja minljivosti in smrti. Na istem čelu, ki drzno zre v nesmrtnost, je zaznamovan za smrt. „Prah si...“

In tako hitro se bo izpolnila usoda, za katero je zaznamovan. Še bo stala hiša, ki si si jo sezidal, a tebe več ne bo. Še bodo te ceste, ta mesta, te ustanove, ko tega rodu več ne bo. Ostali bodo za nami sami spomeniki. Pa bo prišlo, ko tudi teh več ne bo, ne teh hiš, ne teh cest, ne mest — tudi tisočletne piramide bodo izginile v prah.

„Človek, prah si in v prah se povrneš...“

Mučna ti je ta resnica ob kriku po nesmrtnosti iz najglobljih tvojih globin. A je resnica. Moreš na to pozabljati, se raztresti; a ko se spet zbereš, ti je pred očmi tako živa, ker je pač resnica.

Človek živi za resnico in iz resnice; iz resnice je njegova svoboda in pove-
ličanje. Upor resnici, to je prava človekova tragika; upor najvišji življenjski res-
nici svoje odvisnosti od Boga je najvišja življenjska tragika, tragika prevaranega
življenja; resnica, ki ne vodi v napuh, ampak dela človeka ponižnega in mu daje
zavest najgloblje življenjske odvisnosti. Samo, kar je iz te resnice, ima v človeku
svojo trajno vrednost in je resnično veliko.

Skozi smrt gremo v življenje. Umrlo bo telo in se spremenilo v prah; pro-
padla bodo dela, ki si jih „ustvaril“. Ostalo pa bo, kar je najgloblje v tvojem
jaz; ostalo bo v tebi tisto, po čemer si bil v stiku s samim Bogom, čemur pra-
vimo duša; in to je tisto, po čemer si ti res ti. A to bo ostalo z izpolnjenim
svojim hrepenenjem po neskončnem življenju le, če je v zvezi z Bogom, v od-
visnosti in priznanju te najgloblje odvisnosti od njega, v ljubezni te najvišje Lju-
bezni. On je Ljubezen, najvišja Ljubezen; ljubezen pa je najvišje življenje. On
je kljub telesni smrti in prav po njej naše življenje.

Naša prava nesmrtnost, nesmrtno življenje in sreča, po katerem vse v
nas vpije, je le v Bogu; ne moremo je doseči izven njega, pa tudi ne brez njega
in mimo njega.

Tako bodo za nesmrtnost rešena tudi naša dela; bodo z nami prešla v
pravo nesmrtnost in bodo poveščana z nami. S smrtjo bo vse šlo kot skozi ogenj,
ki bo uničil ves prazni videz, slamo; ostalo pa bo po njem prečiščeno, klar ima
pravo vrednost, četudi je bilo brez zunanjega bleska. Prešla bodo zunanja človeška
dela, ki so sadovi in priče notranjih človekovih naporov, umetniške stvaritve. A
vsa ta dela bodo v nas poveščana in nam v poveščanje, če so bila storjena prav,
v najgloblji odvisnosti od edinega Umetnika in Tvorca vsega. Skratka: ostalo
bo samo dobro; slabo bi propadlo in z njim vred človek s svojo „prometejsko“
nesmrtnostjo.

Človek sam iz sebe ni nič; je pa velik v Bogu in samo v Bogu. Človek je
nesmrten samo po Njem in v Njem, sam po sebi ni nič. Nasprotno domišljanje
pa je najhujša in za vedno usodna prevara.

Človeku, ki misli in ima odprto srce, vse v življenju o tem govori.

Cerkev nas v teh dneh, ko začnemo post za pripravo na vstajenje, na
to spominja s posebnim, pomenljivim obredom pepeljenja. Čelo nam zaznamuje
z znamenjem minljivosti in nas materinsko opominja, da „smo prah in da se
v prah povrnemo...“

Cerkev ne taji naše nesmrtnosti in noče v nas zadušiti pravega hrepenenja
po njej. Naše hrepenenje po pravi nesmrtnosti hoče v nas še razplamtiti. Svet
— preide in njegov prazni videz — nam govori — mislimo na to in delajmo za to,
kar ostane, za večne vrednote. Živimo res v luči neminljivosti, v luči večnosti,
za Boga.

Da bi razumel danes svet to pridigo zdravega uma in pridigo Cerkve ob
vstopu v post. Da bi jo razumela velika moderna babilonska mesta Buenos Aires,
New York, Paris..., kot so jo pod prerokom Jono razumele poganske Ninive.
Da bi jo razumel Babilon vsakega človeškega srca. Prizaneseno bi tedaj bilo člo-
veku s pridigo, ki jo človeškemu napuhu in prometejskemu uporu grozi od Boga
pisana usoda — pridiga ruševin, pepela in prelite krvi.

Dr. France Gnidovec, Adrogué

PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

ZA LETO 1956

Apostolstvo molitve je pobožna zveza vernikov, ki nočejo skrbeti samo za lastno zveličanje, temveč z molitvijo in žrtvijo sodelujejo tudi pri gradnji skrivnostnega Telesa Kristusovega, t. j. širijo kraljestvo božje na zemlji. V zavesti, da so kot udje Kristusovi odgovorni tudi za odrešitev svojih bližnjih, združujejo svoje življenje s Kristusom, ki v nebesih neprestano za nas posreduje in se za nas daruje v sv. maši. Zato molijo in darujejo odpovedi povezani z nameni Jezusovega Srca, ne samo s pomočjo določenih molitvenih obrazcev, temveč darujoč vse svoje življenje po Kristusu Bogu Očetu. Povezanost z Glavo Kristusom pa nujno zahteva tudi notranje združenje s papežem, Njegovim namestnikom na zemlji. Zato Apostolstvo molitve vsak mesec predloži svojim članom dva namena, enega splošnega in drugega misijonskega, „ki jih sam sv. oče prizna, odobri in obogati z nebeškim blagoslovom“. (Pismo Pija XII. „Cum proxime exeat“, 16. junija 1944.)

Namen za januar:

Da bi tisti ki iščejo pravo Cerkev, priznali v Petrovem prvenstvu temelj edinosti

Kako ugoden položaj imamo mi, ki nas je krst kmalu po rojstvu vključil v katoliško Cerkev! Če kdo odpade, so vzrok njegovi grehi ali iskanje koristi drugod. Drugače je z razkolkniki in kriverci: prav najboljši med njimi gredo rimski Cerkvi naproti in stopajo vanjo. Mnoge muči nemir leta in desetletja. Celo prispedobe, ki naj šibkemu človeškemu umu približajo skrivnosti, morejo še povečati težave. Tako protestanti na splošno vidijo preveč enostransko v Cerkvi Kristusovo nevesto, kar deloma razloži odpravo zakramentov in njih nepravilno to/mačenje. Nasprotno se drže pravoslavni preveč enostransko prispedobe s telesom, kar jim služi za zavračanje papeževnega prverstva, češ da eno telo ne more imeti dveh glav: nevidno — Kristusa in vidno — papeža.

Pred pogani, ki jih je prevzela le-

pota krščanstva, se često odpira vprašanje: katera je Kristusova Cerkev?

Za vse te iščočje moramo izprosi ti milost, da bodo v njej razumeli Jezusovo določitev, naj Peter in nasledniki vodijo njegovo Cerkev. Tako bodo spoznali tudi, da je v to vključena papeževa nezmotljivost, kar je vatikanski cerkveni zbor pred 85 leti proglasil za dogmo.

Sodelujmo z vsi družino vsako leto v svetovni osemdnevnici za krščarsko edinost!

Namen za februar:

Da bi se ljudje vzdržali neurejenega uživanja alkohola

Berem razprave o alkoholizmu, gledam statistike. Čezmerno uživanje alkohola je vir ali vsaj pomočnik mnogim boleznim in oslabi odpornost telesa; največ okvar povzroča organom za najvišjimi nalogami; je udeleženo pri tretjini duševnih boleznih; je krivec za slabe uspehe v šoli in v poklicu; znižuje delovno moč; je soudeleženo pri polovici

primerov revščine; je povzročitelj 30 do 40 procentov zločinov; je pogost svetovalec pri grešem spolnem izživiljanju, kadar pa sodeluje pri spolnem življenju v zakonu, vtisne otrokom svoj pečat: slabotnost telesa in volje.

Tako je bilo pri nas, tako je po svetu. Ni znakov, da bi se zastrupljanje posameznikov in družbe z alkoholom umikalo zmernosti. Težji ko je položaj, bolj se ljudje radi predajajo omami in pozabi.

To ni vredno katoličanov. Cerkev nas hoče trezne in močne. Hoče, da pomagamo žrtvam pijančevanja, da molimo za nesrečneže, ki so zapadli tej strasti in tolikim grehom, v katere vodi, tako da bodo z razbojriki in skopuhi vred pogubljeni (1 Kor 6, 10), ako jim razum ne nadvlada počutnosti. Hoče, da vzgajamo novi rod za velike naloge; teh pa brez odpovedi in vzdržnosti ne bo izvedel.

Prof. LOJZE GERŽINIČ

EL MENSAJE NAVIDEÑO

que dirigió a sus compatriotas en la Nochebuena de 1955 el Director espiritual de la colectividad eslovena en la República Argentina rev. Pbro. Antonio Orehar

“Gloria a Dios en las alturas y paz a los hombres de buena voluntad” es el saludo y augurio navideño para todos los eslovenos que residen en el suelo argentino.

“Gloria a Dios en las alturas”. Para este fin nos creó Dios: que lo alabemos en la vida presente, creamos en El, nos dirijamos a El orando y pasemos todo momento de nuestra vida sirviéndole. Ya sea nuestra oración, ya nuestro fiel cumplimiento de los deberes, ya sea la misa dominical, todo debiera ser la expresión de nuestro sometimiento a la voluntad de Dios. Únicamente así será nuestra vida un acto de glorificación a Dios, glorificación que continuará en los cielos y tendrá para nosotros el carácter de premio divino pleno de gozo y felicidad.

“Paz a los hombres de buena voluntad”: Se trata de la paz que únicamente puede ofrecer la vida cristiana. Recién cuando el hombre cumple con su deber puede sentirse tranquilo y feliz. Pero la

condición previa para ello es la gracia de Dios, aquella gracia que el Niño Jesús trajo al mundo en la Noche de Paz y la que después de su muerte dejó en los sacramentos. Es aquella gracia que nos fué dada por primera vez en el bautismo, allí en nuestra parroquia de nacimiento y que se nos vuelve a dar —tantas veces— por los otros sacramentos. Únicamente la gracia puede sosegar nuestra alma. Es precisamente la gracia la que nos une, queridos hermanos eslovenos, por más distinto que sea el lugar de donde hemos venido y es la gracia la que nos une con los hermanos de la patria hacia donde vuelan nuestros recuerdos y sentimientos y es también la gracia lo que nos une a los habitantes de la Argentina que nos recibiera, años ha, tan hospitalariamente, y a todos los pueblos del mundo a quienes deseamos en esta Noche de Paz y de Amor todo lo mejor, para vivir unidos por la gracia en una fuerte familia de paz y amor!

POJEM KRŠČANSKE DRUŽINE

Uvod

Prepuščeni sami sebi, brez varstva razodetja in brez cerkvenega nauka ne pridemo daleč v resničnost in v resnico, pač pa lahko daleč v umišljene svetove in v zmote. Kaj vse vedo o družini, o njenem nastanku in razvoju, o njenih nalogah, o pogojih zanjo itd. učenjaki, ki se ne menijo za razodetje, ne za nauk Cerkve! Kaj vse o tem sodijo ljudje! Kotiko nejasnosti je celo med katoličani!

Dejansko stanje v naravi se tu — tako kot povsod — ujema s tem, kar je Bog razodel. Tudi razmišljanje o družini je nagib za občudovanje božje do-brote in čudovite harmonije, ki preve-va ves ustvarjeni svet.

I. Naravne podlage družine

Katere so naravne podlage družine, ki jih je krščanstvo strnilo, priznalo in na njih zgradilo nadnaravno dopolnilo?

1. Razmerje zakoncev. Le iz zveze moža in žene morejo priti novi ljudje. Po telesnem in duševnem ustroju se spola privlačita in spolnjujeta. Ta zveza pa mora biti, če naj bo plodna, trajna. V njej živita en mož in ena žena; že samo dejstvo, da je vedno in povsod šte-vilo dečkov in deklic enako, naravno vodi v zvezo enega in ene. Za uspešnost skupnega življenja je potrebno, da sto-pita zakonca vanjo svobodno.

2. Razmerje staršev do otrok in teh do staršev. Med vsemi bitji je otrok naj-bolj nebogljjen in najdalj potreben nege in edini potreben vzgoje. Za to pa so poklicani starši: dali so mu življenje, otrok je drugi jaz očeta in matere (kako je tu že v naravi izdelan prehod od ego-izma v altruizem: otrok je alter ego

očeta, matere!); posebno povežejo ro-ditelje z zarodom naponi in brige, ki jih nega in vzgoja zahtevata. Prav nega in vzgoja pa spet tirjata, da je povezanost med roditeljema stalna. Nov razlog za to je sledeče dejstvo: za obstoj naroda so potrebne družine s štirimi otroki (— če jih je manj, narod usiha, če več, raste —). Za rejo in vzgojo štirih otrok pa porabijo starši vso svojo zrelo dobo; ko otroke spravita do kruha, sta že sa-ma polagoma potrebna pomoči in gotovo nimata razlogov, da tedaj gresta na-razen.

3. Razmerje družine do družbe. Dru-žina daje družbi ude in če jih daje do-voľ, je to obema v korist: le v družinah s številnimi otroki so pogoji, da ti res dozore; le v takih se razvijejo osebnosti — ker otrok ni preveč —, pa se tudi značaji obrusijo — ker otrok ni premalo. Vse to je, poleg kvantitativne plati, tudi v dobro družbi. Razmerje med družino in družbo urejata tudi sredotežna sila, ki vse člane družine veže v skupnost, in sredobežna sila, ki žene člane družine v družbo (zlasti odločilno: ustanavljanje novih družin, kadar otroci dorastejo). — Družinske potrebe so staršem velika pobuda za delo in ustvarjanje in to bo-gati ves narod. Nebogljjenost otrok jim vzbuja socialni čut odgovornosti. V dru-žini se postavljajo temelji avtoritete in poslušnosti, brez česar se nobena druž-ba ne more obdržati. Iz družine se pre-livajo v družbo vrelci ljubezni in to je najmočnejše gibalno vse kulture.* Še to

* Kakšna enostranost in površnost razodeva dejstvo, da gre večina kultur-nih zgodovinarjev in sociologov preko tega!

dobiva družba od družine: otroci pomlajajo starše (in stare starše); duhovno in telesno pomlajeni odhajajo v družabno in javno življenje.

Teh naravnih pogojev, povezanosti in načel niso pred Kristusom v celoti nikjer ohranili. Krščanstvo jih je zajelo v celoti, poglobilo, razložilo in izpopolnilo. Kaj uči?

II. Družina — vir rovega življenja

Božja Ljubezen, ki je vsakega od nas ustvarila — izbrala izmed nešteto drugih možnih bitij in obdarila z življenjem — pričakuje, da z njo sodelujemo, da pomagamo uresničevati zamisli, ki jih ima s človeštvom. Brez družine to ni mogoče. Družina je tisti vir, iz katerega naj prihajajo v življenje novi ljudje. Zato je Stvarnik položil v človeško naravo nagnjenje do drugega spola: mož in žena naj se v ljubezni združita. Ta ljubezen ima tri med seboj najtesneje povezane sestavine — v soglasju z zgradbo človeka —: 1. spolnost. 2. eros (ljubezen v tem ožjem pomenu); 3. nadnaravno ljubezen. Združitev teles, tesna povezanost duš in vključenje v božjo ljubezen. Ta zakonska ljubezen je plodna, iz nje izhaja novo življenje — otroci. Telo posredujeta zakonce, dušo vdihne Bog. Otrok — nov človek, nov božji otrok, nov predmet in nov vrelec ljubezni, nova vez med Bogom in zemljo, nov državljan nebes. V teh stvarih je toliko skrivnosti, toliko lepote, toliko vrednot, da je mogoče samo miselni lenobi ali pokvarjenosti ali obema skupaj pripisovati, če kdo to jemlje za malenkost, kot posledico nekih sil brez Boga ali pa kot nekaj, česar se je treba sramovati, nekaj grdega, neprijetnega, nesmiselnega. Kdor ima odprte oči in srce, zna občudovati kal in rast in cvet in sad najmanjše rastline, odkriva sledove Stvarnikove lepote v nešteti pojavih, ki jih drugi, zato ker se pred njimi gode dan na dan, niti ne opazijo več. Ljudje s posebnim darom (n. pr. slikarji) po-

svete vse življenje odkrivaju in پوستvarjanju tajen in prelesti v naravi, pa jim nikoli ne pridejo do dna. Koliko večje, do neba dvignjene so skrivnosti in lepote človeške ljubezni pod žarki neskončne Ljubezni in plodnost, ki je njeno darilo! Prav to pa, kar je tako vzvišen in dragocen dar, je po božji dobroti tudi glavni namen zakona. Novo življenje, otroci.

V semenskem jedru in v jajčni stanici so skrite telesne in, kolikor so nanje navezane, tudi duševne lastnosti staršev in cele vrste rodov pred njimi. Zakoni dednosti odkrivajo nova čuda veličastnega pojava, ki se imenuje življenje. Kažejo pa tudi, kolikšna je odgovornost staršev, da s svojim življenjem pripravljajo srečo potomstva. Predajanje strastem, spolne bolezni, alkoholizem, požrešnost, skopost i. pod. — vse to prehaja po nekem redu na sledeče rodove in jih zaznamuje. Prav tako — in še bolj — pa tudi blagoslov poštenega, delavnega življenja.

Zakonca postaneta torej mati in oče. To je njuno poslanstvo, njuna pravica. Z otroci je njuna zveza dobila pravi smisel; začenja se družina in sreča v nji. Zakon brez otrok — če po zli volji zakoncev, po njuni zlorabi zakonskega življenja, po pregrešnem preprečevanju spočetja ali poroda — ni družina, ni niti pravi zakon, marveč je najgrši greh proti zakonu in se kot vsak greh maščuje na duši, telesu in v sožitju zakoncev in je kot leglo nesreče za družbo. Lahko pa je zakon brez otrok tudi preskušnja, ki jo Bog pošilja, eden najtežjih križev. V tem primeru daje Bog, kot ob vsaki preskušnji, poseben blagoslov; zakon ostane vez ljubezni, vrši drugotne namene, več: ohranja možnost in sposobnost rodovitnosti, namreč duhovne. Zakonca oplajata drug drugega in izžarevata dobroto z vso okolico. Njuna ljubezen ustvarja srečo, pomoč, zaupanje v družbi. A za to je treba slediti milosti in hoteti. Sicer si nakopičene energije poiščejo napačne

predmete: lov za zabavami, čudaške posebnosti, psičke in ptičke. O tem, ali ni otrok po krivdi zakoncev ali po božji odločitvi, nimamo pravice soditi. Važno je, da že mladi ljudje vedo, da je zakon v prvi vrsti počelo novega življenja, prelitje ljubezni v nova bitja in če to ni mogoče v lastne otroke, tedaj naj se družinski krog drugače razširi (posnovljenje, dobrodelnost, apostolat, policična poglobitev, javno delo itd.).

III. Družina — prva vzgojna ustanova

Otrok prinese v zakon dotlej nepoznano veselje, dá roditeljema novih pobud za delo, ju spremeni, dvigne. Postati mati — oče je sreča, ki se z njo nobena druga ne dá primerjati. Človek čuti, da je prejel izredno dragocen dar. Njegov jaz, ki ga je zakon najprej obogatil z osebnostjo ljubljenega druga in mu pomnožil možnost dajanja (—kar je eden najglobljih virov sreče —), dobi zdaj nov cilj; od sebičnosti in od skupinskega egoizma zakoncev se obrnemo k šibkemu bitju neskončne vrednosti. Kdor niti ob tem ne postane boljši, bolj nesebičen, bolj požrtvovalen, bolj skrben, bolj pozoren na skupne potrebe — temu ni več pomoči, razen ako ga ne spametuje kak težak udarec.

Narava sama torej spet nagiblje k temu, kar je dolžnost. Ljubezen se je obrnila k bitju, ki jo nujno potrebuje in ki mora v njeni toploti rasti v družinsko skupnost, v narodno skupnost, v cerkveno občestvo, v občestvo svetnikov.

Ljubezen in dolžnost zahtevata naslednje: a) rejo in vzgojo otrok (razvijanje telesnih, duševnih in nadnaravnih sestavin); b) v vzgoji morata sodelovati oba — mati in oče, sicer je vzgoja enostranska; sodelovanje mora biti urejeno, vzgoja obeh pametna, enotna, dosledna; c) razmerje staršev do otrok mora prav spojit strogost in zaupnost, nadzorstvo in zaupanje; d) najvažnejši del vzgoje je versko-naravna vzgoja. Za vse to je treba naravno ljubezen do otro-

Družinska radost

ka — tako kot vsako naravno teženje — urediti in posvetiti. Treba pa se je o vzgojnih vprašanjih tudi poučiti in to znanje stalno poglobljati in ob izkušnjah spopolnjevati.

Več kot najboljši vzgojni sistemi nam koristi, če imamo in vzgojimo med seboj zakonce, ki bodo videli v zakonu, družini, otrocih in vzgoji sveto zadevo vesti. To pa je mogoče edino, ako je dom na stežaj odprt veri in Cerkvi. S tem namenom je Leon XIII. ustanovil Društvo sv. Družine in je pričakoval izboljšanje družinskega življenja predvsem od dneвне skupne molitve.

Brez verskega temelja (nauki — molitev — vzgojne smernice Cerkve — življenje po veri) je vzgojno delo prazno, neumno, pogubno. Še drug pogoj za njegovo uspešnost mora vzgojitelj izpolniti: žrtvovati se mora; v žrtvi je skrivnost tudi vzgojnih uspehov. Kdor je poln le sebe samega, nima prostora ne za Boga, ne za ljudi. Ker gleda le sebe, drugih ne

razume. Niti lastnega otroka ne more razumeti, zato mu ne more pomagati, ne zna najti pravih vzgojnih načinov. Kdor hoče dobro vzgajati, se mora odreči sebi, ne sme zase pričakovati nič — tako se razširi, poplemeniti njegova duša, tako more delati za pravo dobro otrok. Kjer pa starši mislijo nase, uganjajo neumnosti. Dovolj je že, če želita, naj bi otrok to dosegel, kar onadva nista; naj prinese njima slavo, ugled, denar. Ali če se hočeta bahati z njim — kakšna vzgoja naj iz tega pride?

V vzgojnem delu se premalo upošteva dejstvo — ali pa se niti ne sluti —, da so za vse življenje odločilna prva tri, štiri leta. Vzdušje te dobe, red, navade, veselje ali nered, nemir, žalost, strah, vtisi vseh vrst — to je tisto, kar se za vselej vtisne v neverjetno sprejemljivo otrokovo dušo. Bel robec bo take barve kot tekočina, v katero ga vržeš; vse, kar pozneje pride, so le vzorci, lice, madeži — osnovna barva ostane. Tako je tudi s človekom. Zato je z vzgojo treba začeti prvo uro: red v prehrani in spanju, posebna spalnica itd., niso le zahteve higijene, temveč zelo važno vzgojno sredstvo. Ako pa se starši dudo premagati živcem in udobnosti, ako bo v prvih letih zmagala otrokova muhavost nad materino doslednostjo, potem pozneje niti palica niti kaj drugega ne bosta nič dosegla. Obrezovati je treba slaba nagjenja v otroku, predvsem pa ga usmerjati v dobro; treba se je zanimati za njegove igre in delo, ga v tem spodbujati, mu nuditi možnosti za gibanje, razmah in razvoj, treba je biti z njim vljuden, obnemem pa ga navajati na red, biti pravičen, pa pritegniti čim prej tudi njegovo razumnost in voljo. Pravilo za razmerje do otroka: bodi z njim tako naraven in vesteren kot z odraslim. Ne „vzgajaj“ s strašenjem in s sklicevanjem na sramovanje. Posebna luč otroku bo vedna resnica v ustih staršev in njuno obnašanje. Tudi spolna vzgoja je dolžnost staršev. Poučiti morajo otroka v pravem času,

ko jim je apazovanje pokazalo, da ne gre več čakati. Pravilo tu je: rajši minuto prezgodaj kot sekundo prepozno. Postopno je treba odkrivati pravo podobo te velike sile, ne da bi pri tem pouku dajal videz prevelike važnosti in skrivnostnosti. Otrok bo začutil lepoto in veličino božje zamisli. Prav tako naj se jo nauči iskati v naravi, v stvarih, doseči, kar Bog od njega hoče.

☆

V vseh teh vprašanjih* ima veliko važnost družba, v kateri se otrok giblje. Najbolj primerna družba so bratci in sestrice, potem bratanci in otroci prijateljskih družin. Kot vsak človek, se tudi otrok po navadi najbolje počuti, zabava, razvedri v občevanju s sebi enakimi. Kmalu je treba misliti tudi na vzgojne organizacije (verska društva, apostolske, misijonske, stanovske organizacije). To ima v emigraciji, kjer je vprašanje primernih tovarišev v sosesčini mnogo težje, kot je bilo doma; kjer imata oče in mati navadno manj časa na razpolago za družinsko življenje in kjer ni versko in narodno enotnega okolja, še posebno važnost.

Pri vzgojnem delu bi morala država družini nuditi pomoč in s svojimi sredstvi izpopolnjevati prizadevanje staršev. Na žalost je te pomoči povsod mnogo premalo, mnogo preveč pa je vtikanja državne oblasti v družinske zadeve in kratenja pravic in svoboščin staršev. Šolski državni monopol je n. pr. eno iz najhujših nasilij v vsej kulturni zgodovini človeštva.

* Velika škoda bi bila, če ne bi vedno znova prebiral čankov dr. Hanželiča o vzgoji (v več zaporednih letnikih „Duhovnega življenja“). V DŽ je najti tudi več papeževih govorov novoporočencem (s tolmačenjem dr. Odarja). O spolnih vprašanjih pripravlja dr. Jaklič novo izdajo Svetle poti. Potruditi se je treba tudi do odličnih vzgojnih knjig v tujih jezikih.

IV. Temelj družine — enoten in neločljiv zakon

Vse te velike naloge more družina izvesti samo, če je zavarovana enotnost in neločljivost zakona.* To z vso odločnostjo terja tudi Cerkev. Ta uči, da enotnost zakona jamči ljubezen med zakoncema, tako kot je obratno ljubezen jamstvo stvarnosti. Izraz enotne, stalne in neločljive zakonske zveze je medsebojna ravnava in tvarna pomoč, v družinski zgradbi pa hierarhična ureditev, tako da je oče glava, mati srce. Glavne dobrine zakona so zarod, zvestoba in nerazvezni zakrament. Po njih je družina bolj sveta kot država, po njih in po nastanku je pred državo.

To so nauki o krščanski družini. Tako je učil Zveličar in za tako družinsko življenje daje milost in moč. Ko je tako učil, ni našel nikjer podpore ne razumevanja, zakaj družba se je v zmotah in zablodah razkrajala. Prav to: zmote in zablode v zavezništvu s slabostjo človeške narave, pri krščanskih narodih tudi z usihajočo vero, je vzrok, da je Cerkev v teh vprašanjih bila skoro neprekinjen boj. Tako rešuje družino in družbo pred svojevotljo posameznikov; prav tako pa je cerkveni nauk tudi obramba posameznika pred nasiljem družine, plemena, države.

V. Krščanski zakon je zakrament

Ko se mož in žena svobodno odločita, da skleneta zakon, si pred zastopnikom Cerkve sama podelita zakrament — zakon je za kristjane obenem tudi zakrament. Z njim se odpre tok milosti za zvesto spolnjevanje vseh zakonskih in

družinskih dolžnosti. Zakrament pomnoži posvečujočo milost, podeli posebne darove, pa pomnoži in spopolni tudi naravne sposobnosti. Razen tega si zakoneca z zakramentom pridobita še pravico do dejanskih milosti, kolikor in kolikorkrat jih potrebujeta. Ali se ob težavah spomnimo na to pravico in spomnimo nanjo tudi Boga, ki nam je milosti obljubil in nam jih bo tudi poslal, če ga zanje prosimo? Seveda pa je treba s temi milostmi sodelovati, sicer ostanejo zakopan talent.

VI. Na delo za krščansko družino!

Božja zamisel družine je dosegljiv ideal. Da ga dosežemo, so po že omenjeni okrožnici predvsem potrebne naslednje stvari: spoznanje božje zamisli; poslušnost Cerkvi; pouk o bistvu zakona; resno prizadevanje zakoncev; skrbna priprava na zakon in družino; briga družbe, da utrdi gmotne temelje družine; sodelovanje države s Cerkvijo v ustvarjanju pogojev urejenemu družinskemu življenju in v uveljavljanju pravilne zakonodaje.

Pri nas doma je bilo v teh stvareh precej pomanjkljivosti. Družinsko sožitje je trpelo po vseh stanovih: imeli smo prave malomeščanske družine s tistim hladnim vzdušjem, versko brezbriznostjo in pretirano usmerjenostjo v tvarne dobrine; nekatere delavske družine že po komunističnem vzorcu; tudi v kmečke domove je vdiral krščanski družini neprijazen duh. Država je šla v mnogem brezbrizno preko pravic in potreb družin, v teh pa je bilo premalo zavesti o pravicah, ki jih smejo zahtevati in se zanje morajo boriti. Danes seveda je družina tam ena najbolj izpostavljenih ciljev rušilne komunistične teorije in prakse.

V begunstvo smo od doma prenesli dobre plati in hibe družinskega življenja. Razmere zanj so bile v taboriščih neugodne, nato smo prišli v dežele, kjer je

* Glej o tem okrožnico Casti Connubii z dne 31. decembra 1930 (slovenski prevod v izdaji „Naše poti“ s komentarjem). Ko je okrožnica izšla, je New York Times še istega večera njeno besedilo radiotelegrafiral vsemu svetu. Toliko zanimanje je za ta vprašanja v sodobni razkristjanjeni družbi brez orientacije.

nazori še bolj nepopolni in spačeni, verkrščanstvo na splošno še bolj zabrisano, skega duha malo, stika s Cerkvijo skoro nič, življenje zmaterializirano, zakonodaja v mnogem nezakonita, socialni in gospodarski položaj družin slab in nezavarovan. Vse to udara med nas. Veliko je že nejasnosti, zmot, napačnega razpoloženja. To je treba priznati in razkriti in se resno potruditi, da spoznamo, kje smo, kaj bi morali biti in kako odpo-moči; strniti bi se morali in si pomagati v velikih nalogah. Sodelovati moramo z organizacijami, ki so si stavile za cilj tudi širjenje pravega nauka o družini, dvig družinskega življenja in uveljav-

ljenje pravic te božje ustanove in temelja človeške družbe; sodelovati torej z Družabno pravdo, s Katoliško akcijo, s katoliškimi mladinskimi organizacijami, s slovensko šolo.

Če naše družine ne bodo krščanske in ne vedno boljše; če se novi zakoni ne bodo gradili na krščanskih temeljih, potem je vse drugo delo majhnega in kratkoročnega pomena. Naši domovi naj z molitvijo, delom, vzgojo, z vsem življenjem kličejo blagoslov z neba in iz njih naj se preliva v vse naše narodno telo, v vse naše napore. Potem se nam kljub vsemu ni ničesar bati.

ALOJZIJ GERŽINIČ, Argentina

RESOLUCIJE IV. SOCIALNEGA DNE O KRŠČANSKI DRUŽINI

Dne 20. novembra 1955 se je vršil v Buenos Airesu četrti slovenski socialni dan. Na temelju referatov, ki so bili odobravani na tem dnevu, so bile sprejete naslednje resolucije:

I.

Slovenska izseljenska družina, ki je osnovni pogoj obstanka in napredka našega narodnega življa v zamejstvu, je bolj kot nekoč v domovini izpostavljena mnogim nevarnostim gospodarskega socialnega, нравstvenega in vzgojnega značaja.

1. Pomanjkanje zadovoljivih gospodarskih pogojev se javlja:

v nezadostni plači družinskega hraničja;

v delovnih pogojih, ki so pogosto malo združljivi z urejenim družinskim življenjem;

v težavnih stanovanjskih razmerah;

v negotovosti za urejeno družinsko oskrbo zaradi morebitne nezgode, bolezni, nezaposlenosti, starosti, čemur se večkrat pridružuje še skrb zaradi rojstva novega otroka.

Ti proletarski pogoji pa ne bremené le družine z mnogimi otroci, ampak pogosto tudi mlade zakonce z rojstvom že prvega otroka.

2. Socialno je slovenska izseljenska družina prizadeta s tem,

da je izruvana iz očetne hiše in domačije svojih prednikov;

da je presajena največkrat v okolje velikega mesta, čigar masovni ustroj je popolnoma nasproten nekdanjemu načinu življenja in individualnemu razvoju družine;

da ostajajo sredi človeškega morja mnoge naše družine ločene od vsake naravne skupnosti z rojaki;

da zaradi svoje osamelosti iz naravne potrebe iščejo oslona ma okolje, čigar javno mnenje je skoraj vedno sovražno našemu družinskemu idealu.

3. Na нравno verskem področju je slovenska družina v zamejstvu ogrožena s tem:

da je s preselitvijo izgubila moralno varstveno oporo, ki je z нравno verskim okoljem v domovini tradicionalno ohranjalo družinsko življenje in dobre družinske navade v sklopu farnega občestva;

da jo je v tujem svetu naravnost zajejal vaj nemoralnosti in protiverske propagande, ki posebno na mladino kvarno vpliva in se širi s slabimi zgledi, kvarnimi filmi, po radiju, po revijah, slikanicah in na splošno po tisku.

Zlasti pogubno vplivajo nauki proti trdnosti in svetosti zakonskega življenja, čeprav ne vodijo vedno v svoje skrajne posledice, pa imajo vendar za posledico postopno omrzitev in brezbriznost zakoncev drug za drugega, s čimer rušijo temelj za srečno družinsko življenje.

Pod vplivom materialističnega mišljenja se dogaja, da starši nočejo posredovati novega življenja in ga izničijo z dejanji, ki so po svoji naravi namenjena, da dajejo življenje.

4. Navedeni gospodarski, socialni in нравni vzroki vplivajo, da je tudi vzgoja otrok v mnogih izseljenskih družinah ogrožena. To posebno tamkaj:

kjer mora tudi mati z doma za zasluzkom;

kjer so otroci brez nadzorstva prepuščeni kvarnim vplivom ulice in okolja;

kjer starši laicističnega šolskega pouka in vzgoje ne dopolnijo s poukom krščanskih resnic in otrokom ne dajejo lepega zgleda s krščansko verskim življenjem.

II.

Spričo obstoječih nevarnosti, ki ogrožajo slovensko izseljensko družino v zameststvu, IV. socialni dan:

1. Pozdravlja delo slovenskih katoliških organizacij, ki s tiskom in govornimi besedami nudijo pouk o naravi družine in zakona.

Zaradi stalnih napadov na naravni in krščanski značaj družine, ki so zlasti naprjeni proti zakramentalnemu značaju, enotnosti in neločljivosti zakona kot naravni podlagi družine, naj se započeto izobraževalno delo kot nad vse nujno in važno nadaljuje, se poglobi in razširi, da bo globoko med nas prodrlo spoznanje o tej naravni božji ustanovi, da bo družina med nami ohranjena in spoštovana kot vir novega življenja in s pošteno ustanovljena človeška skupnost, ki naj vodi do skupnosti z Bogom.

2. a) Vzgoja otrok v družini ni le pravica, ampak tudi sveta dolžnost star-

šev. Družina s svojimi naravnimi danostmi — ljubezen do staršev, družba bratcev in sestic — je najboljše okolje za vzgojo otroka. Otroci krščanskih staršev imajo pravico, da so vzgojeni v krščanskem duhu. Brez verskega temelja je vzgojno delo neučinkovito, prazno.

b) Ker pa je vzgojno delo združeno z velikimi žrtvami in je poleg dobre volje potrebno tudi poznati vzgojnih načel, je posebno danes potrebno, da so starši v vzgojnem nauku poučeni.

Velikega pomena so v našem času vzgojni tečaji za starše, kjer roditelji dobe toretične in praktične nasvete za vzgojo svojih otrok. Tudi to delo, ki se je med nami srečno začelo, naj se nadaljuje ob stalni opori vzgojno poučnih spisov v knjigah in revijah.

c) Učinkovita pomoč pri vzgoji odrasčajočega otroka pa so tudi vzgojne organizacije, kakor so verska, mladinska in stanovska društva, ki naj dopolnjujejo domačo družinsko vzgojo z vpeljavo mladine v družabno življenje.

3. Socialni dan priporoča, da se od časa do časa priredi vzgojni tečaj za bodoče zakonce, na katerem bi bodoči družinski očetje in matere od pristojne strani dobili časovnim razmeram in krajevnim potrebam ustrežajoč pouk o družinski in zakonski psihologiji, pa tudi iz vzgojnega, zdravstvenega in gospodarskega področja.

4. Organizirana samopomoč, ki jo gospodarsko in socialno prizadetim izseljenskim družinam nudijo Vincencijeve in Elizabetne konference ter Društvo Slovencev (v Buenos Airesu), naj dobi dopolnila z ustanovitvijo sosesk, v kateri naj se združijo zlasti skupine družin, ki so oddaljene od slovenskih središč. Družine ene soseske bi se medsebojno obiskovale, si nudile med seboj prvo pomoč v nesreči, skupno skrbele in pazile na bolnike, ko domači ne morejo, in varovale otroke onih, ki morajo na delo, v cerkev ali po drugih opravkih.

Na čelu soseske naj bi bil starešina, ki bi ob opori socialno in karitativno čutečih oseb vodil družbene zadeve svoje soseske.

Kako so se vzgajali stari in še kaj

1. NAŠA DOMAČIJA

Sestra Ana in jaz sva bila v družini najmlajša. Pa naju zato niso prav nič razvajali, niti starši niti starejši bratje in sestre. Uživala nisva prav nobenih prednosti, kar je menda privilegij najmlajših ali vsaj najmlajšega. Bilo nas je namreč trinajst otrok; trije so umrli že v otroških letih, deset pa nas je še vedno ostalo in zato starši niso imeli prav nobenega časa, da bi se z nama najmlajšima še posebej pečali. Pa se tudi nisva nikdar sklicevala na ta privilegij ne z besedo ne z dejanjem.

Oče je bil strog in resen mož. Ne spominjam se, da bi ga videl ali slišal katerikrat smejati se. Brati ni znal dobro, pisati tudi le za silo, toda biti je moral po naravi zelo nadarjen mož, ker je bil napreden kmet in spreten trgovec. Kupčeval je namreč z mlinskimi izdelki, lanenim oljem in lanenimi tropinami, ki so bile daleč na okoli zelo cenjena kot močno krmilo za govejo živino. Imeli smo namreč poleg kmetije še majhen kmetski mlin na pet kamnov in oljarno s tremi vreteni stop in šestnajstimi ročnimi stiskalnicami.

Ko se je oče (danes bo tega že nekako devetdeset let) priženil k hiši, je bilo celo posestvece z mlinom vred tako tesno, da je na dvorišču komaj voz na svojem obrnil. Vsa ostala dolinica, kjer je stala naša hiša, je bila sosedova, ki je imel svojo domačijo tik poleg naše. Kmalu pa se je oče toliko opomogel, da mu je sosed prodal vso dolino s hišo vred ter si zato kupil sredi vasi, ki se je raztezala vrh doline, drugo kmetijo. Tako smo bili sami v dolini, ki jo je od dveh strani objemala globoko tekoča Kokra.

Prijazno je bilo v tem malem kraljestvu, ki se je na severni strani položno dvigalo proti vasi, na jugu in na zahodu pa so nas visoki, skoro navpični bregovi Kokre ločili od farne vasi. S sosedi se nismo prepirali, ker so bili daleč, tuje kokoši nam niso delale zdrahe in sosede niso zijale iz svojih kuhinj, kaj se godi na našem dvorišču.

2. OČE IN MATI

Oče je bil strog krščanski mož. Ob nedeljah je šel vse trikrat v cerkev, kjer je imel svoj sedež pod šesto postajo križvega pota. Pobožno in počasi je prebiral iz debelih, že precej obrabljenih mašnih bukev z rdečo obrezo. Dobro se mu je zdelo, če ga je kakšno nedeljo popoldan obiskal stari župnik Jožef Kerčon iz debelih, že redkimi lasmi, ki so se jim trde „štebale“ svetile kot zrealo. Bil je pobožen gospod, suh in droben kot mravlja, z ascetičnim obrazom in rumeno-sivimi, že redkimi lasmi. Oči pa je imel mladeniško živahne. Mati mu je postregla s suhim mesom, kruhom in vinom, ki je bil za take priložnosti vedno na zalogi. Oče je bil velik dobrotnik župne, posebno pa še podružne cerkve, pod katero smo spadali.

Dasi je bil zelo varčen, vendar ni noben berač šel neobdarjen od hiše in vsak popotnik oziroma potepuh, ki je prosil za prenočišče, je dobil svoje ležišče. Lenobe in postajanja pri poslih ni trpel, vendar je potrpel s hlapcem Špornom, če je prišel v nedeljo zvečer nasekan domov ter ponedeljek prespal na skednju ali v hlevu, in z oljarjem Jakom, ki se je dostikrat ves trd od žganja primajal po klancu navzdol.

Mati je bila majhna, krepka žena, delavna in izredno molčeca. Govorila je samo, kar je morala. Gostega govoričenja ni rada trpela. Ko je — seveda nekaj desetletij pozneje — neki mlad sorodnik pripeljal kazat svojo nevesto, je bila njena sodba kratka: Ni mi všeč, ker preveč govori. Sama res ni znala dosti govoriti, toda toliko bolj je znala moliti. Še ob delavnikih je šla k sv. maši, če je le utegnila, čeprav je bilo v farno cerkev dobre četrte ure daleč. Ko je postala stara ter preпустиła gospodinjsko delo mlajšim rokam, je cele dneve premolila v svoji sobi. V molitvi je bila njena velika vzgojna moč, ki je v besedah ni znala pokazati. Do duhovnikov je imela veliko spoštovanje ter je takoj pokazala svojo nevoljo, če se je kdo

Blejsko jezero se je prekrilo z ledeno skorjo. Iz daljave ga pozdravljata gori Stol (2236 m, levo) in Begunjščica (2063 m, desno)

vpričo nje o župniku ali kaplanu o tej ali oni zadevi kritično izrazil. Mene in brata, ki je bil tudi duhovnik, je v družbi vedno vikala.

3. PONEDELJEK V KRANJU

Svojega krščanskega prepričanja oče ni nikdar skrival. Vsak ponedeljek je bil v Kranju semenj. Prišlo je iz gosto naseljene okolice ljudstva, da se je vse trlo po trgu, po ulicah, trgovinah in gostilnah. Veliki hlevi pri Jelenu, Jahaču, na Stari pošti so bili prenapolnjeni s konji, na obširnih dvoriščih so bili nakupičeni vozovi in zapravljivčki, hlapeci so vpili in kleli, da se je bliskalo. Večina ljudi je prišla po opravkih — treba je bilo marsikaj poprodati: jajc in masla, žita in krompirja, repe in zelja, in še več nakupiti: sladkorja in soli, orodja in posode, blaga in naglavnih rut. Veliko ljudi pa je prišlo tudi iz zabave in radovednosti: pogledali so, kaj se prodaja lepega po stojnicah, kaj je razstavljenega po izložbah, kaj movega bodo povedali znanci in sorodniki, ki so se dogovorjeno ali slučajno dobili na trgu.

Kranj je postal bogat po svojih ponedeljkih. Kajti takrat je bilo na deželi le malo trgovin in še te so bile zelo slabo obložene z blagom. Zato je seveda

vsaka kmetska gospodinja mislila, da je samo v Kranju mogoče kupiti dobro šivanko ali pristno cikorijo. In izbire je bilo nič koliko. Kranjska gospoda pa na splošno s svojo bogatijo ni znala dobro gospodariti. V štiridesetih, petdesetih letih so se skoro vsi napisli na trgovinah spremenili.

Oče ni zamudil nobenega ponedeljka. Treba je bilo poprodati mlinске izdelke, kolikor jih ni na debelo razprodal Knezu v Ljubljano in veletrgovcem po drugih mestih. Stal je ob svojih vrečah sredi trga pred rotovžem, prodajal in obenem nakupoval žito za mlin in laneno seme za oljarno. Ko se je opoldan oglasil v župni cerkvi sv. Kancijana veliki zvon ter s svojim čudovito lepim basom opozoril kupovalce in prodajalce, zijała in postopače na molitev, tedaj se je oče odkril, prekrizal ter glasno začel moliti angelovo češčenje. Vsi okrog stoječi so več ali manj pobožno odgovarjali. Molitev pa ni bila nikoli prekratka. Trem obligatnim skrivnostim angelovega češčenja je sledila še lepa vrsta očenašev in češčenamarij v posebne namene, med katerimi ni nikoli manjkala očenaš „za srečen popoldan in srečno zadnjo uro“ ter „v čast desnim angelcem varuhom“.

fzt

GOSPOD JANEZ

1. Novi kaplan

V večjo župnijo pod vinskimi gorami na Dolenjskem je prišel novi kaplan. Ljudje so mu rekli gospod Janez. Takoj ob prihodu je povedal, da vina ne pije in da se bo posebno posvetil vzgoji moške mladine. Zato so ga vinski bratci proglasili za posebneža in čudaka.

Zakaj bi ne pil vina? Saj je vendar božji dar in še pri maši se rabi. Sklenili so, da ga morajo spreobrniti in navaditi piti. Če ne bo pil, med možaki ne bo imel veljave. Toda, kako naj mu to povedo, ker ne mara za njihovo družbo.

Nekega dne pa pride gospod Janez sam med nje. Vinski bratci so ga prejel z velikim veseljem. Ves večer so prepevali, prevzeli „od vinca sladkega ko sonca čistega“, da bi gospodu Janezu zbudili skomine po pijači, ki razveže jezik, lajša skrbi in daje „korajžo“. Vse zdravice, ki so jih znali, so prišle na vrsto. Peli so tako vztrajno in navdušeno, da so postali vsi hripavi: „Vince z goré greje srcé.“ Mislili so, da bodo mladega duhovnika vsaj v slabo voljo spravili, če že kaj drugega ne bodo dosegli. Toda zmotili so se. Kaplan se jim je prav iz srca smejal in pridno jedel grozdje, obenem pa jim je svetoval, naj ga posnemajo. Če pa že nikakor nočejo uživati grozdja, naj pa vino vsaj po pameti pijejo, da pameti ne zgubijo, kakor naroča Slomšek. Potem je vstal, voščil prijazno lahko noč in odšel.

Ljubitelji sado vinske trte so doživeli poraz. Zato se premišljevali, kako bi se nad kaplanom maščevali. Dolgo so se posvetovali. Nekateri so predlagali to, drugi ono. Toda do nobenega zaključka niso mogli priti, kako naj vsaj zmanjšajo svoj neuspeh, kaplana pa ponižajo. Bili so v zadregi.

Tedaj se oglasi Gerlovčan: „Vsi skupaj niste vredni počenega groša! Prepustite to nalogo meni. Moja častna

beseda, da bom spravil kaplana v slabo voljo! Fant si bo zapomnil, kdaj je žalil nas, ki vince radi pijemo. Toda za pijačo boste dali. Brez nje bi ne mogel izpeljati načrta, ki ga imam.“

„Seveda bomo dali, samo povej nam, kako boš to storil. Gerlovčan. Zelo smo radovedni. Brž nam povej!“

„Teга vam ne morem povedati. To je skrivnost. Sicer boste pa kmalu zvedeli, kako.“ Tako je odgovoril Gerlovčan in odšel. Vinski bratci pa so še dolgo ugibali, kaj bo storil Gerlovčan in pili do jutranje zore.

2. Nepričakovana podoknica

Novi kaplan je vestno izpolnjeval obljubo, ki jo je dal ob prihodu. Na vsi moč se je trudil za vzgojo moške mladine. Neko noč se je pozno vračal s sestanka fantovskega odseka v župnišče. Utrujen se je vrgel na klečavnik in začel svojo duhovniško molitev. Nekako do srede je prišel. Tedaj zasliši znan glas. Vstane in posluša. Seveda, Gerlovčan se ga je spet počteno nacukal. Uboga žena in otroci! Kaj vendar prepeva. „Kaplan pa mora bit' sam,“ kriči Gerlovčan na ves glas; že drugič, tretjič to ponavlja. Utihnil je. V bližnji hosti so ptice začele cvrčati jutranjo pesem, ki je bila kaplanu mnogo ljubša, kakor izzivalna Gerlovčanova. Bil je prepričan, da je zdaj njegove pesmi konec. Toda Gerlovčan se je spet oglasil in obrnjen proti kaplanovi sobi neutrudljivo ponavljal: „Kaplan pa mora bit' sam.“

Kaplana je obšla sveta jeza. Zaprl je okno, da bi te neumne podoknice več ne slišal. Toda zastonj se je trudil. Gerlovčanov hripavi glas je bil tako močan, da ga je slišal kaplan tudi pri zaprtem oknu. Venomer je ponavljal: „Kaplan pa mora bit' sam.“

Gospod Janez je potrj in žalosten pokleknil pred svoj novomašni križ. S težavo je spravljal molitev in odšel k po-

čitku. Trudil se je, da bi zaspal, pa ni mogel. V sencih mu je razbijalo, kakor bi kdo udarjal s kladivom po njih. Ti-soč težkih misli mu je vrelo po glavi.

Zakaj ga je prišel Gerlovčan žaliti? Zakaj mu je rekel: „Kaplan pa mora bit' sam?“ Ali se ni sam prostovoljno odločil, da bo postal duhovnik in se iz ljubezni do Kristusa in do duš odpovedal družini? Ali ni to veliko, sveto žrtev zato sprejel, da bi lažje nesebično in velikodušno služil Cerkvi, delal za duše, za mladino? Zakaj mu zdaj ta pijanec in lahkomiselnih upravljavec prepeva, da mora biti sam? Ali je to plačilo, ker njegove otroke v šoli vzgaja in uči?

„Moj Bog, kaj sem hudega storil Gerlovčanu, da me na ta način zasramuje? Če sem ga kdaj opomnil in posvaril, naj ne pije preveč, sem storil to, ker se mi smili njegova družina.“

„Saj mu iz srca vse odpuščam. Toda prepričan sem, da bo to petje rodilo mnogo žalostnih sadov. Kaj lahko se zgodi, da bodo ljudje, ki živé od novic, začeli govoriti, da imam res opraviti s kako žensko. Toda moja duhovniška obljuba mi je bolj sveta kot telesno življenje. Prišel sem iskat duš, ne žensk. Če bo šlo tako naprej, moram prositi škofa za premestitev, čeprav sem komaj tri mesece tukaj. Jutri moram govoriti z župnikom. Hvala Bogu, preudaren in moder duhovnik je. Zato mu lahko vse zaupam. Župnik mi bo že tako svetoval, da bo prav. Pripravljen sem bil na zasramovanje. Toda tako grdega napada na svojo duhovniško čast pa res nisem pričakoval.“

Hudo se mu je storilo. Prvo razočaranje nad ljudmi mu je privabilo solzé v oči. S strahom je gledal v bodočnost in premišljeval, kaj naj stori, da bi take žalitve preprečil. Toda nič pametnega mu ni prišlo na misel.

3. Odmevi podoknice

Drugi večer je bilo med vinskimi bratci v gostilni veselo razpoloženje. Z velikim užitkom so poslušali Gerlovčana, ki jim je pripovedoval o svoji podoknici. Toda priznal je, da ni dosegel popolnega uspeha. Trdno je bil prepri-

čan, da se bo kaplan ponoči oglasil in ga iz svoje sobe ozmerjal. Če bi to storil, bi bila njegova zmaga popolna, tako pa ni. Vendar so tudi na to zmago pili pozno v noč.

Novica o Gerlovčanovi podoknici se je kmalu raznesla po vsej župniji. Tudi šolska mladina se je pogovarjala o njej. Ko pride kaplan drugi dan v šolo, ga eden izmed učencev vpraša: „Gospod, ali ste kaj hudi na Gerlovčanovega strica? Veste, pijani so bili, pa so vas prišli dražiti.“ Drugi je pripovedoval: „Mama je jokala, ko je zvedela, kaj so vam stric naredili. Rekla je, da jo je sram, da ima takega sosedu.“ Tretji je pripomnil: „Tako je bila naša teta huda in jezna, da je rekla, da ga bo kar okloftala, ko ga prvič sreča.“ Tako so čeb-ljali otroci in nevede zasajali meč v kaplanovo dušo. Torej tudi otroci vso to žalostno zgodbo vedó? Ni mislil, da se bo kaj takega zgodilo. Toda zdaj je, kar je. Ne da se več popraviti. Edina tolažba mu je bila zavest, da sam ni dal prav nobenega povoda za kakršno koli pohujšanje.

V šolo je vedno rad hodil. Srečen se je počutil med otroci. Znal je tako zanimivo, živahno in nazorno razlagati Jezusovo življenje, da ga so otroci vso uro napeto poslušali. Danes pa mu beseda kar ne gre iz ust. Učenci se dolgočasijo, sam pa komaj čaka konca ure. Na vso moč se trudi, da bi se zbral in zanimivo razlagal, pa se mu ne posreči. Nevoljen sam nase hodi po razredu. V zadregi začne z otroci ponavljati razne molitve, toda ure še ni konec.

Slednjic le zapoje zvonec in ga reši mučnega položaja. Z otroci hitro odmoli in brez besede odide. Otroci so se čudili. Vedno jim je po uri kaj naročil, danes pa nič. Zato so ugibali med seboj, kaj je vzrok katehetovega molka. Nekateri so rekli: „Žalostni so,“ drugi: „Hudi so na nas, ker smo premalo znali“; tretji: „Bolni so.“

Kaplan pa je zamišljen šel proti župnišču. Njegova notranjost je bila zaradi dogodka v šoli razburkana kakor morje v viharju. S težavo je krotil svoj nemir. Zaprl se je v svojo sobo in zbiral misli, ki jih bo povedal župniku.

4. Pogovor z župnikom

Zazvonilo je poldne. Ko z župnikom odmolita angelsko češčenje in molitev pred jedjo, se usedeta k mizi. Starejši duhovnik vé, da njegovega pomočnika nekaj zelo teži. Težave pa lažje nosimo, če jih komu zaupamo. Zato ga ljubeznivo nagovori:

„Gospod kaplan, potrti, žalostni in utrujeni se mi zdite. Povejte, kaj vas teži?“

„Gospod župnik, razočaran sem,“ odgovori kaplan s tresočim, tihim glasom.

„Pa ne nad menoj?“ vpraša hitro starejši dušni pastir.

„Ne nad vami. Vi ste še preveč dobri z menoj. Razočaran sem nad ljudmi,“ z bridkostjo izjavi mlajši duhovnik.

„Kaj se vam je hudega pripetilo? Zakaj ste razočarani? Vse mi povejte, kar vas teži. Če deliva med seboj veselje, uspehe in zmage, morava deliti tudi bridkost, razočaranje in poraze. Sveti Pavel naroča: ‘Bremena drug drugega nosite.’ Ker sva oba Kristusova duhovnika, se morava v vseh zadevah podpirati.“

Te župnikove besede so dale kaplanu pogum. Razgrnil je pred svojim predstojnikom vso zgodbo o podoknici, ki mu jo je napravil pijani Gerlovčan. Posebno hudo mu je to, da so tudi šolski otroci zvedeli zanjo.

„Kako naj še uspešno vzgajam mladino in rešujem duše — brez časti? Prosim bom moral takoj za premestitev.“

Tako je odločno končal kaplan. V obeh pa so mu zablestele solze in župniku dokazovale, koliko njegov mlajši sobrat trpi.

Po kratkem molku je začel mirno govoriti župnik: „Gospod kaplan, ne delajte nepremišljenih korakov! Tudi drugod boste imeli težave, morda še mnogo večje, kakor ste jih tu doživeli. Mi duhovniki smo tuč na gori, ki razliva svetlobo na vse strani. Mnogo ljudi te svetlobe ne more prenesti. Zato se na vso moč trudijo, da bi to svetlobo s svojo senco zatamnili. O tem lepo priča podoknica, ki ste jo doživeli. Gerlovčan se je spravil nad vas, ker mu s svojim vzornim duhovniškim življenjem vzne-

mirjate vest. Posebno ne more prenašati vaše treznosti, saj veste, da vse dneve zapravlja in pije. Kaj vse boste še doživeli v svojem duhovniškem življenju! Vse mogoče stvari vam bodo še očitali in podtikali. Od vseh strani bodo spuščali na vas puščice zasramovanja, da bi zmanjšali vaš vpliv in uspehe vašega dela. Toda ne bojte se! Z vami je Kristus, ki je premagal svet in vso njegovo zlobo. Kristus svoje duhovnike ljubi in varuje. Boste videli, kako se bo vedno potegnil za vas, če mu boste zvesti. Zanesite se nanj in potrpežljivo čakajte! Bog je največji mojster v spreobračanju ljudi.“

„Vse to rad verjamem. Toda, gospod župnik, zakaj me spravlja v zvezo z ženskami! Saj sem se vendar prсто-voljno odpovedal zakonu in družini zato, da morem z vsem srcem, z vso dušo služiti Cerkvi. Duhovski poklic sem izbral svobodno, ne pa prisiljen. Zakaj mi potem hočejo vtpesti v glavo kako sem nesrečen, ker da moram biti sam?“ Kaplan je umolknil in se zamislil. Župnik pa je mirno pojasnjeval:

„Dragi gospod Janez! Na svetu so ljudje, ki vse sodijo po sebi. Tisti, ki so se navadili krasti, mislijo, da so vsi ljudje tatovi. Ljudje, vdani nečistosti, ne morejo misliti, da še kdo čisto živi. Nočejo spoznati in priznati čudovitega in skrivnostnega delovanja milosti, njene-ga vpliva in njene nadnaravne moči. Nočejo verjeti, da smo duhovniki po božji milosti to, kar smo. Zato moremo s Pavlom govoriti: ‘Vse premorem s Njem, ki mi daje moč.’ To je vzrok, da versko plitvi in nravno slabi ljudje duhovnika napačno sodijo. Naj vas torej ne begajo te stvari, ki ste jih doživeli. Pokonca glavo! Ohranite mirno kri in delajte še naprej tako, kakor ste delali dozdaj. Čim več boste za duše trpeli, tem več jih boste rešili. Križ in trpljenje sta duhovnikova moč.“

Gospod Janez se je ganjen zahvalil svojemu predstojniku za pojasnila in navodila, ki mu jih je dal. Čelo se mu je spet zjasnilo. Njegovo srce pa je objel mir. Znova se je zakopal v duhovniško delo in s posebno ljubeznivo vzgajal in reševal moško mladino.

Žužemberk ob Krki s starodavnim gradom in farno cerkvijo na hribu, ki so jo komunisti med revolucijo porušili in jo sedaj re pustijo obnoviti, češ da spada „med zgodovinske spomenike narodno-osvobodilne borbe“

5. Pot navzdol

Gerlovčan pa je brezskrbno zapravljaj in popival. Vedno bolj je lezel v dolgove. Začeli so se oglašati od vseh strani upniki in mu resno grozili, da mu bodo prodali domačijo, če ne poravnava dolgov. Gerlovčan pa se za njihove opomine ni dosti menil. Zanašal se je na lepši smrekov gozd. Tega bo prodaš, plačal dolg, nekaj mu bo še ostalo za tobak in pijačo.

Kmalu potem je cena lesu naglo padla. Upniki so znova začeli groziti s tožbo. Gerlovčana je dolg resno zaskrbel. Začel je iskati kupcev za les. Toda ponujali so mu zanj tako nizko ceno, da bi z njo plačal komaj polovico svojega dolga.

Zato je sklenil, da bo ves gozd sam posekal, les spravil na kolodvor in ga tam za mnogo višjo ceno prodal.

V njegovem gozdu so zapele sekire in žage. Ko je že padlo veliko najlepših smrek, je zvedela žena, da mož z delavci podira les. Od zore do mraka je trdo delala, da bi otrokom ohranila dom. Na vse načine se je trudila, da bi moža odvrnila od popivanja in rešila slabe tovarišije. Toda vse je bilo zastonj. Zdaj

seka mož gozd, zadnjo oporo zadolžene domačije. Kaj naj stori? Kam naj gre z otroci, če jim prodajo dom?

Drugi dan Gerlovčan pove ženi, kaj namerava storiti. Žena ga žalostno pogleda, potem se pa nasloni na mizo in začne tako glasno jokati, da so jo slišali štirje otroci, ki so se zunaj igrali. Pustili so igro in prihiteli v hišo. Drug za drugim so vpraševali: „Mama, zakaj jokate? Kaj se vam je zgodilo?“ Osmero otroških oči se je upiralo v Gerlovčana in ga obsojalo. Ni mogel prenesti njihovega pogleda. Osramočen je povesil oči, se umaknil k oknu in premišljeval, kaj naj stori. Tedaj je pa stopil pred Gerlovčana najmanjši otrok in vprašal: „Ata, kaj ste naredili mami? Poglejte, kako jokajo!“

Besede najmlajšega otroka in solzé njegove žene so ga zasketele v dno duše. Ni jih mogel več prenašati. Nekaj časa je razburjen hodil po sobi, potem pa je zaloputnil vrata, šel v gostilno in se napič. V pijanosti je preklinjal Boga in Marijo, potem pa domača duhovnika in jima očital, da sta onadva kriva njegove nesreče. „Vse skupaj naj hudič vzame!“ Tako je zaključil Gerlovčan strašne kletve, ki so kar bruhalo iz njega.

V gostilni je bilo tedaj nekaj pametnih in treznih mož, ki so ga dobro poznali. Zato se je eden izmed njih oglašil: „Gerlovčan, kaj preklinjaš Boga, Marijo in duhovnike? Sam si kriv svoje nesreče. Bodi mož in priznaj! Preveč si pil, pa premalo delal, zato si prišel tako daleč.“

„Vsi hudiči so se danes zarotili zoper mene,“ je jezno zasikal skozi zobe Gerlovčan, se dvignil in hotel oditi.

Tedaj pa stopi predenj gostilničar in ga opomni, naj plača pijačo.

„Zapiši! Bom drugič plačal,“ zareži mač njim Gerlovčan.

„Od danes naprej ti ne morem nobene kaplje pijače več dati na upanje. Tvoj gozd bo kmalu posekan. Če ga še tako drago prodaš ne bo dovolj, da bi plačal vse dolgove. Drugega pa nimaš, kar bi mogel prodati. Žene in otrok ne bo nihče kupil.“ Gostilničar in nekaj gostov se je začelo na ves glas krohotati.

To je bilo Gerlovčanu preveč. Z divjo jezo se je zagnal v gostilničarja. Toda, ker je bil ta mnogo močnejši, ga je zgrabil in postavil na cesto. Osramočen in jezen na ves svet se je Gerlovčan opotekal proti domu. V njegovi glavi je vrelo kakor v razbeljenem kotlu. Toliko denarja je znosil v gostilno! Zdať so mu vrata gostilne za vedno zaprta. Nobenega prijatelja nima več. Solzé se mu zaiskre v očeh. Toda le za trenutek. Naenkrat mu spet stopi pred oči sramota, ki jo je doživel. Znova je vzplamtel v divji jezi. Začel je strašno preklinjati ljudi, sebe in ves svet, pri tem pa stiskal pesti in grozil, da bo vse pobil.

Ko je prišel domov, je tako divjaško razsajal po hiši, da je žena z otroci zbežala k sosedovim in bridko jokala. Gerlovčan pa je začel metati obleko iz omar, razbijati kuhinjsko posodo, trgati s stene svete podobe in jih teptati z nogami. Sosedje so začudeni vpraševali: „Kaj se mu je zgodilo, da tako divja? Kakor obseden je.“

Kmalu se je vihar polegel. Pogled na razdejanje v hiši ga je streznil. Zgrozil se je sam nad seboj. Čutil se je tako nepopisno zapuščenega, da je na ves glas zajokal. Ko so sosedje slišali nje-

gov jok, so bili vsi mnenja, da je Gerlovčan znorel.

Toda motili so se. Kmalu je jok utihnil. Gerlovčan je prišel počasi iz hiše in šel s sklonjeno glavo v hlev. Zgaran konj je zarezgetal in ga prosil krme.

„Nič nimam,“ mu je odgovarjal. „V gozd bova šla vozit les. Tam boš dobil trave, kolikor boš hotel.“ Napregel je konja. in odšel z njim proti gozdu.

Nalaganje hlodov je Gerlovčana zelo utrudilo. Obrisal si je pot, šel po konja in ga zapregel. „Da bi le srečno vozila,“ je dejal in konja pognal.

Po ravnini je bila vožnja prijetna. Gerlovčanov obraz se je začel polagoma vedriti. Ko se je začela strmina, je zavrl obe zadnji kolesi in šel pred konja, da bi ga preveč ne bilo oje. Pot navdol je bila zelo kamnita in razdejana od hudournikov. Gerlovčana in konja je voz premetaval sem in tja, tako da sta postala nazadnje oba zelo utrujena.

Na najnevarnejšem mestu je naenkrat odpovedala zavora. Voz s hlodi je začel drveti navzdol, nekaj časa oba rini pred seboj, nato konja potisnil v stran in ga tako poškodoval, da je takoj poginil, na Gerlovčana pa se je z vso težo prevrnil.

Nekaj sosedov je opazilo mesrečo. Hiteli so na pomoč in z veliko težavo izvlekli Gerlovčana nezavestnega. Spravili so ga domov in poklicali zdravnika. Zdravnik je ugotovil, da ima obe nogi zlomljeni in težke motranje poškodbe. Vendar bo kmalu prišel k zavesti. Ko se to zgodi, naj takoj pokličejo duhovnika.

Po treh urah se je Gerlovčan zavedel. Prosil je vođe in duhovnika. Na vprašanje ali želi župnika ali kaplana, je odgovoril, naj pokličejo gospoda Janeza. Žena ga je opomnila, da gospod Janez morda ne bo hotel priti, ker ga je tako žalil. Gerlovčan pa je zahropel z veliko težavo: „Recite mu. naj se me usmili in pride. Prosil ga bom odpuščenja.“

Spisal Selski

(Konec prihodnjic)

DEJANSKA MILOST BOŽJA

(NAZOREN POUK „PRAV PO AMERIKANSKO“)

Trideset do štirideset otrok čaka na pouk. Pred seboj v razredu nimajo „table“, namesto nje stoji tam belo platno, nategnjeno na močan okvir. To pomeni, da bodo pouk spremljale slike.

Nastopi katehet in ukaže mir. Sledi seveda molitev. Nato spregovori katehet:

„Otroci, danes se bomo učili, kaj je dejanska milost božja. Za zdaj si zapomnite samo ti dve besedi. Kdo zna besedi ponoviti?“

(Roke gredo gor in eden ali dva sta poklicana. Odgovora sta pravilna.)

„Otroci, zdaj pa poslušajte. Bral vam bom lepo zgodbo iz evangelija, ki jo berem pri sv. Mateju v osmem poglavju. Prav natanko me poslušajte in si vse dobro zapomnite, zakaj ko bom končal, vas bom nekaj posebnega vprašal. Ko bom bral boste videli na platnu kakšno sliko, ki vam bo zgodbo skoraj živo pokazala.“

Katehet bere:

„Jezus je stopil v čoln in z njim so šli njegovi učenci. In glej, nastal je na morju velik vihar, tako da so čoln zagrnjali valovi — on je pa spal.“ (Pokaže se slika, katehet nekoliko preneha in pokaže na sliko to in ono. Slika izgine.)

„In pristopili so učenci, ga zbudili in rekli: Gospod, reši nas, potapljamo se!“ (Druga slika, postopek kot prej. Slika izgine.)

„In jim reče: Kaj ste boječi, maloverni? Tedaj vstane in zapove vetrovom in morju — in nastala je velika tišina.“

(Tretja slika...)

„Ljudje so se pa začudili in govorili: Kdo je ta, da so mu pokorni celo vetrovi in morje?“

(Četrta slika... Izgine tudi ta.)

„Otroci, ali ste dobro poslušali? Zdaj pride tisto, kar sem vam napovedal. Nekaj vas bom vprašal. Pazite! Kdo bi mi znal zgodbo lepo na pamet povedati?“

(Vse roke se dvignejo. Eden je po-

klican, morda se pripovedovanje razdeli med dva, tri. Slike se pokažejo kot prvi.)

„Dobro, otroci! Zdaj poslušajte drugo zgodbo, ki ni vzeta iz evangelija. Ta zgodba je iz našega časa in iz naše dežele.“

(Preden natipkam zgodbo, je treba za slovenske bralce nekoliko razlage. V Ameriki ima god sv. Valentina poseben pomen. Mladi ljudje si takrat med seboj dajejo „srčke“. Odkod je prišla ta navada v zvezi s sv. Valentinom, nas tu ne zanima. Je pa stvar nekaj takega, kot so bili v naši domovini „srčki“ in „srca“ o priliki žegnanj in podobno. Razlika je morda ta, da so amerikanski „srčki“ večinoma zgolj papirnati, ne pa iz lecta itd. Navadno se kupijo, nekateri jih napravijo sami. Na srčkih so razni napisi, bolj ali manj „ljubezenski“, navadno v prav dostojnih mejah. Tisti, ki srček da, se podpiše. Delijo si jih med seboj tudi šolski otroci, dajo jih pa tudi učiteljicam in še drugim odraslim. Amerikanci jim kratko pravijo, valentine — izgovori: valentajn.)

Katehet bere:

„Neki mož, malo čez 50 let star, je stopal mimo katoliške cerkve. Prav blizu je bila farna šola. Stopal je mimo in gledal v tla. Kar zagleda na tleh pred seboj rdeče papirnato srce. Takoj je vedel, da je to valentajn. Postal je radoveden, čigav bi neki ta srček bil. Skloni se in ga pobere.“ (Slika.)

„Išče podpisa, pa vidi samo ime Veronika. Potem bere napis. Iz njega spozna, da je neka deklica z imenom Veronika namenila svojega valentajna Jezusu. Zato, ker je bila Jezusu hvaležna, da je nam dal svoje božje Srce.“ (Slika.)

„Mož se je zamislil. Spomnil se je na čase, ko je sam — pred 40 leti — hodil v farno šolo in praznoval dan sv. Valentina po navodilih sestre učiteljice. Tudi on je takrat vsako leto namenil

svojega valentajna božjemu Srcu in nanj napisal posvetilo in obljube. Pa to je bilo davno. Od takrat je na vse svoje obljube pozabil in skoraj odpadel od vere. Gledal je Veronikinega valentajna in nekaj se mu je zganilo v srcu. Kaj ko bi spet začel...? Hudo vznemirjen je šel domov in sedel k večerji, pa ni mogel z veseljem jesti, ker ga je nekaj tiščalo.“ (Slika!)

„Po večerji si je rekel: Nič lepo ni, da sem postal tak. To pa vem, da bi me Jezus hitro nazaj sprejel, če bi se poboljšal. Na tem valentajnu vidim, kako so moji grehi ranili božje Srce. Ampak to Srce me še zmerom ljubi. Nekaj mu je reklo v duši: Vstani in pojdi!“ (Slika!)

„Res je vstal in šel in pozvonil na vratih najbližjega župnišča. Prosil je, da bi prišel duhovnik. Kmalu je stal pred njim.“ (Slika!)

„Father,“ je rekel tuji mož, „tako in tako je z menoj. Dolgo vrsto let že nisem bil pri spovedi, pa zdaj bi spet rad šel in začel vse odkraja. Tako je rekel in pokleknil, pa kar tam napravil dolgo spoved.“ (Slika!)

„Drugo jutro je prejel sveto obhajilo.“ (Slika!)

„Potem je šel domov in napisal o sebi to zgodbo in še več. Spis je poslal najbližji katoliški radijski postaji in od tam so jo oznanili na nekem programu. In so rekli: Če Veronika posluša, ji lepo čestitamo, da je njen izgubljeni valentajn napravil toliko dobrega.“

(Katehet da ponoviti zgodbo in slike se spet prikazujejo. Potem nadaljuje:)

„Otroci, zdaj ste slišali drugo zgodbo, ki ni iz evangelija. Dve zgodbi ste slišali drugo za drugo. Kdo med vami mi ve povedati, kakšno zvezo imata ti dve zgodbi med seboj?“

Otroci napenjajo možgane, pa se jim nič ne posveti...

„No, saj se mi je zdelo, da tega ne boste vedeli povedati. Kaj če bi vam jaz povedal, ali bi vas zanimalo?“

(Vsi kimajo in z besedo zagotavljajo, da jih zelo zanima.)

„Dobro! Jaz trdim, da je druga zgodba samo narobe obrnjena prva. Zapomnite si, kaj sem rekel. Zdaj pa pogledjte sliko.“ (Slika se prikaže.)

„Kaj vidite?“

„Človeški obraz!“

„Prav! Človeško glavo, pravzaprav. Od spredaj ali od zadaj?“

„Od spredaj!“

„Seveda! Zdaj pogledjte drugo sliko“ (Slika se prikaže.)

„Kaj zdaj vidite?“

„Človeško glavo od zadaj.“ (Slika izgine.)

„Prav ste odgovorili. Ampak zdaj še zmerom ne veste, kako in zakaj je druga zgodba — prva zgodba od zadaj. Ali se skušate domisliti?“

(Otroci globoko mislijo, pa se jim ne posveti.)

„No, zdaj vam bom to poveal! V prvi zgodbi je Jezus tisti, ki spi. Eden od učencev ga potrese in pokliče. V drugi zgodbi je pa eden učencev, ki spi — in Jezus ga pokliče. Tisti učencev je oni mož, ki je našel valentajna. Do takrat je spal. Ni spal telesno spanje, spal je duhovno spanje. In je spal duhovno spanje dolgo vrsto let. — Otroci, zakaj pravim, da je spal duhovno spanje?“

„Ker je živel v smrtnem grehu...“

„Dobro! Zdaj že nekoliko spoznate, da je druga zgodba res druga stran prve zgodbe. Pa bom še več povedal. V prvi zgodbi so učenci zavpili: Gospod, reši nas, potapljamo se! Jaz mislim, da je najprej en sam tako zavpil, potem pa še drugi za njim, ko se Jezus ni prav precej zbudil. Da, tako je bilo v prvi zgodbi. V drugi zgodbi pa Jezus vpije nad enim svojih učencev: Daj vendar, da te rešim! Potapljaš se! Pogledjte!“

(Slika: Jezus trese moža, ki spi med valovi.)

„Kaj pomenijo na tej sliki valovi?“

„To so valovi večnega pogubljenja...“

(Slika: Mož pred cerkvijo ogleduje „srček“, Jezus mu drži roko na rami.)

„Ali slišite, kako Jezus vpije nad možem: Potapljaš se?“ (Otroci poslušajo, odkimavajo.)

„Seveda ne slišite. Jezus ne govori z besedo, da bi ga mož slišal s telesnimi ušesi. Govori tako, da ga sliši samo moževa duša. Jezus ne govori z jezikom, poslušil se je za svoje tihe besede neke druge reči. Katere?“

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

PETROVA IZPOVED

Po opisu, kako je Jezus prvič pomnožil kruh, Luka takoj preide k poročilu o Petrovi izpovedi Jezusovega mesijanstva in božanstva. Vmes pa se je zgodilo nekaj zanimivih dogodkov, ki jih Luka omenja:

Ko so se ljudje čudežno nasitili, so Jezusa hoteli oklicati za kralja (Jan 6, 15). Da bi jim to preprečil, je Gospod najprej svojim apostolom velel stopiti v čoln in se peljati pred njim na drugo stran. Nato je razpustil množico, sam pa se skrtil na goro in molil.

Ko so apostoli ponoči zaradi neugodnega vetra le s težavo pluli proti cilju, se jim je nenadoma prikazal Jezus, ho-deč po valovih. Dovolil je Petru, da je tudi on hodil po vodi. Potem je skupaj z njim stopil v čoln in pomiril veter. Kmalu nato so se izkrcali v Genezaretu, kake tri kilometre južno od Kafarnauma. Ljudje so hitro zvedeli za njegov prihod in so mu začeli prinašati bolnike, da bi jih ozdraviljal (Mt 14, 23-36).

„Valentajna, ki ga je bila Veronika izgubila...“

„Tako je! Tisti valentajn je pomenil za moža prav toliko kot Jezusova živa beseda. Vidite, to je dejanska milost božja, ki je hodila za možem leta in leta, pa ni vedel zanjo. Nazadnje ga je ujela s tistim valentajnom. Tu imamo živ zgled, kaj je dejanska milost in kako dela za človeka. Pa tudi to, kako uči človeka delati. Zato, ker uči človeka delati in delati tako kot je Bogu všeč, zato pravimo tej milosti — dejanska milost.“

P. BERNARD AMBROŽIČ OFM, USA

Še isti dan — po vsej verjetnosti je bil petek — so Jezusa našli mnogi izmed tistih, ki jih je bil prejšnji večer nasitil in so ga prav zaradi tega iskali. Jezus je porabil to priložnost, da jim je govoril ne o jedi, ki mine, temveč o jedi, ki ostane za večne življenje. Objubil jim je kruha, „ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje“ (Jan 6, 33). Drugi dan — v soboto — je v shodni-še jasneje povedal, da je ta živi kruh njegovo lastno telo: „Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso in pije moja kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača“ (Jan 6, 51-56).

Nad to Jezusovo napovedjo so se ljudje silno pohujševali, toliko bolj, ker niso vedeli, na kakšen način jo bo Jezus izpolnil. Celo mnogi izmed njegovih učencev so začeli godrnjati nad njim in so ga za stalno zapustili. Zaradi Jezusovega evharističnega govora, ki skupaj s pomnožitvijo kruha pomeni višek njegovega javnega delovanja v Galileji, se je pri ljudeh navdušenje nad Gospodom močno ohladilo. To nerazpoloženje do Jezusa so skušali izrabiti njegovi smrtni sovražniki farizeji, da so podvojili svojo gonjo proti njemu.

Da bi se izognil farizejskim spletkam in se umaknil množicam, ki so ga iskale predvsem zaradi čudežev in materialnih koristi, je Jezus potoval s svojimi apostoli po poganjskih pokrajinah okrog Galileje, kjer Judov sploh ni bilo ali pa le v veliki manjšini. Tedaj je prvič prestopil meje Palestine (od koder se

je kot otrok vrnil iz Egipta). Pri tem ni imel namena, da bi poganom ozna-njal evangelij, ker to ni spadalo k nje-govemu osebnemu in neposrednemu po-slanstvu (Mt 15, 24). Hotel je le, da bi med tujimi ljudmi živel nepoznan in v miru, da bi se tako lažje z vso mremo posvetil vzgoji svojih apostolov, ki naj bi nekoč nadaljevali njegovo delo.

V tem času je Jezus šel v Fenicijo, kjer je rešil obsedenosti hčerko kana-nanske matere (Mk 7, 24-30); prepo-toval je Deseteromestje, kjer je ozdravil gluhomemega in v drugič pomnožil kruh in ribe (Mk 7, 31-8, 12); prišel je spet v Betsajdo, kjer je ozdravil slepca; od tu pa se je napotil daleč proti severu k Cezareji Filipovi, kjer je Peter izpove-dal vero v Jezusovo mesijanstvo.

Kot rečeno je vse te dogodke do Pe-trove izpovedi Luka izpustil. Težko je reči, zakaj. Toliko bolj, ker je Luka svoj evangelij namenil poganom in bi mu morala biti zlasti Jezusova potovanja po poganskih krajih še posebej dobrodošla. Mnenje, da bi se izgubilo nekaj listov Lu-kovega evangelija, je samovoljno. Bolj osnovana pa je misel, da je Luka izpu-stil potovanje v Fenicijo zaradi navi-dezno trdih besed, ki jih je Jezus go-voiril kananejki (Mt 15, 23-26). Vendar

bo še bolj verjetno razlog za to vrzel treba iskati v metodi, ki ji je Luka sle-dil pri pisanju evangelija. Držec se geo-grafskega reda je hotel pokazati, kako se je blagovest odrešenja širila najprej po Galileji, od tu pa se raznesla po vsej Palestini prav do Jeruzalema. Ker Je-zusova potovanja v Feniciji in Desete-romestju niso spadala v ta okvir, jih je Luka molče prešel. Seveda pa to samo po sebi ni nič hudega; kajti nobeden izmed evangelistov ni imel ne dolžnosti ne namena, da bi popisal prav vse, kar je Jezus storil. Sicer „bi ves svet ne obsegel knjig, ki bi jih bilo treba na-pisati“ (Jan 21, 25).

☆

Na enem izmed svojih potovanj, ki jih je Gospod izrabil za intenzivnejšo vzgojo apostolov, je „prišel v kraje Cezareje Filipove“ (Mt 16, 13). To mesto je ležalo v Gaulanitidi ob vnožju Her-mona, blizu enega jordanskih izvirov. Nekdaj se je imenovali Paneas (danes

Banijas), ker je v njem poganski bog Pan vžival posebno češčenje. Tamkajšnji četrtni oblastnik Filip, sin Heroda Vel. in brat Heroda Antipa, je dal mesto prezidati, razširiti in olepšati. Blizu vo-tline, ki je bila posvečena bogu Panu, je na mogočni skali dal zgraditi veliča-sten tempelj na čast cesarju Augustu. Po njem je mesto nazval Cezarejo. Da bi se ločilo od drugih Cezarej, se je odtlej imenovalo Cezareja Filipova. V bližini tega mesta je imel Jezus s svo-jimi apostoli tale razgovor:

Ko je bil nekoč v molitvi na sa-mem, so bili z njim učenci; in povprašal jih je: „Kdo pravijo množice, da sem?“ Oni so odgo-ovorili: „Janez Krstnik; drugi: Eli-ja; drugi pa, da je vstal kateri izmed starih prerokov.“ Rekej jim je: „Kaj pa vi pravite, kdo sem?“ Spregovoril je Peter in rekel: „Maziljenec božji.“ On pa jim je strogo prepovedal to komu pravi-ti (Lk 9, 18-22; prim. Mt 16, 13-20; Mk 8, 27-30).

Vsaj poldrugo leto je že minilo, od-klar je Jezus pričel svoje javno delova-nje. V tem času je vera apostolov kljub vsem pomanjkljivostim toliko dozorela, da se je Gospod že lahko z njimi zaupno pogovoril o najbolj kočljivem vpraša-nju, o svojem mesijanstvu in božjem sinovstvu. Apostoli so brez dvoma sami pri sebi že ponovno premišljali, če je njihov ljubljeni Učenik res pravi Mesija ali pa je morda samo kak velik prerok, če je resnični Sin božji ali pa je morda samo božji posinovljenec. Verjetno so se apostoli nagibali k mnenju, da je Gospod res Mesija in pravi Sin božji. Toda, ali ni Jezus sam s svojim ravnanjem vpli-val, da bi ja ne pritegnili tej misli? Saj je Gospod energično zavrnil vsak po-skus, ko so ga ljudje hoteli javno okli-cati za Mesija. Povrh se Jezus sam glede tega nikoli ni prav jasno izrazil in se je skrbno izogibal vsaki izrecni izjavi. Tega molka si apostoli niso znali razložiti. Ker pa so Gospodu neomajno zaupali, so se mu brezskrbno predali in potrpežljivo čakali, da jim pač on sam o pravem času pojasni to temno vpra-šanje.

Pogled na glavni oltar romarskega svetišča na Sveti Gori pri Gorici

In sedaj je Jezus sodil, da je ta čas res prišel. Kot vedno v odločilnih trenutkih se je najprej umaknil v samoto in molil. Spet je Luka edini, ki nam o tem poroča. Po končani molitvi so se Gospodu znova pridružili apostoli. Tedaj je Jezus po poti grede spretno napeljal pogovor na svojo osebo in je vprašal: „Kdo, pravijo množice, da sem?“ Apostoli so začeli pripovedovati, kar so pač pri ljudeh slišali. Eni so ga imeli za Janeza Krstnika, ki da je vstal od mrtvih. Tej misli se je vdajal sam kralj Herod (Lk 9, 7-9). Drugi so ga imeli za Elijo, ki naj bi se vrnil na svet pred Mesijevim prihodom. Spet drugi so mislili, da je Jeremija (Mt 16, 14) ali pa kateri izmed starih prerokov.

Kot se vidi iz teh različnih mnenj, so ljudje imeli Jezusa v veliki časti, vendar pa o njegovem pravem dostojanstvu niso imeli niti pojma. Kaj pa je največji prerok v primeri z Mesijem in Sinom božjim! Toda Jezus se za vse te govornice ni menil in jih z apostoli ni podrobneje komentiral. Saj mu je pozvedovanje o ljudskem mnenju služilo

samo za uvod, da bi preskusil vero apostolov in zvedel za njihovo mnenje. Zato jih je kar naravnost vprašal: „Kaj pa vi pravite, kdo sem?“ Vi, ki ste moji učenci in ste videli vse čudeže, vi, ki ste vedno bili deležni moje posebne ljubezni in ste lahko globlje prodrli v moj nauk, ali me vi že kaj bolj poznate kot ostali ljudje?

Apostolom je za trenutek zastala sapa. Pa ne iz zadrege, kot da ne bi vedeli, kaj bi odgovorili, ampak od veselja, da se jim bo končno le razjasnilo temno vprašanje. Impulzivni in vročerkvni Peter je prvi prekinil ta zgovorni molk. Poln žive vere in goreče ljubezni do Gospoda je v imenu vseh tovarišev slovesno izpovedal, da je Jezus „Maziljenec božji“. Ali, kakor nam poroča Matej, še bolj dobesedno: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“ (Mt 16, 16).

Ko Peter pravi o Jezusu, da je Kristus (— Maziljenec), s tem pove, da je on pričakovani Mesija. Vendar Peter gre v svoji izpovedi še veliko dalje in prizna, da je Jezus tudi pravi Sin božji. S tem se je Peter dvignil čez vse, kar

je na Jezusu človeškega, in se povzpел do njegove najvišje časti in odlike, do njegovega božanstva. Spolnik, ki v grškem besedilu stoji pred besedo „Sin božji“, priča, da ne gre morda samo za kakega božjega posinovljenca, temveč za edinorojenega božjega Sina, za drugo osebo presvete Trojice. Do istega zaključka nas sili dejstvo, da Peter postavlja Jezusa v nasprotje z vsemi preroki, ki so tudi bili božji posinovljenici. Vse to je še bolj jasno iz Jezusovega odgovora, ki Petrovo izpoved pripisuje posebnemu božjemu razodetju, kot bomo takoj videli. Pod težo teh razlogov v modernem času celo mnogi racionalisti priznavajo pravilnost katoliške eksegeze.

☆

Jezus je vse apostole vprašal, kdo da je, toda odgovoril je en sam. Peter je sicer odgovoril v imenu vseh, toda on edini je odgovoril. Vsi apostoli so verovali, da je Jezus Mesija in Sin božji, toda izpoved te vere je bila individualna in osebna, Petrova. Tako se je Peter, ki je govoril v imenu vseh, disponiral, da postane poglavar vseh. In prav to mu je Jezus tedaj obljubil.

Gospod se je s posebnim poudarkom obrnil na Petra in sicer med vsemi navzočimi samo na Petra: „Blagor ti, Simon, Jonov sin, zakaj meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih“ (Mt 16, 17). Ne le, da je Jezus v celoti potrdil Petrovo izjavo, ampak mu je zaradi nje tudi iskreno čestital. In po pravici, saj je z njo Peter dokazal, da je bil vreden posebnega božjega razodetja; kajti resnice, da je Jezus pravi Sin božji, Petru nista mogla razodeti „meso in kri“. Ali drugače povedano: Do tega vzvišenega spoznanja se Peter ni mogel priklopiti s svojo naravno pametjo, tudi ga ni mogel dobiti od kakega drugega človeka, temveč ga je v posebnem razodetju prejel naravnost od nebeškega Očeta; kajti „ni hče ne pozna Sina kakor le Oče“ (Mt 11, 27).

Po teh besedah je verjetno spet za trenutek zavladala tišina. Morda se je Jezus med tem pomenljivo zazrl v Augustov tempelj, ki se je v daljavi ponosno dvigal na mogočni skali. Njegovemu pogledu so sledili tudi njegovi učenci.

Potem pe se je Gospod spet obrnil k Petru in nadaljeval: „Pa tudi jaz tebi pravim: Ti si Peter-Skala — in na to ska'lo bom sezidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala. In dal ti bom ključe nebeškega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo ravezano v nebesih“ (Mt 16, 18-19). Kot vidimo je Jezus v treh prispodobah pojasnil, kaj Peter je in kaj pomeni za njegovo Cerkev.

Prva prispodoba skale, ki služi za temelj zgradbe. — Peter se je nekdaj imenoval Simon, Jezus pa mu je že pri prvem srečanju (Jan 1, 42) dal novo ime: Skala (aram. Kefa; gr. petra ali petros; grški prevajalec je pisal Petros, ker se je ime nanašalo na apostola; Latinci so ohranili grško besedo in jo podomačili: Petrus za osebo, petra za stvar. Odtod slovenski Peter, kar pomeni: Skala). Sedaj je Jezus to ime potrdil in razložil, da je v njem simbolično nakazana Petrova služba v Cerkvi: „Ti si Skala in na to Skalo bom sezidal svojo Cerkev.“ Kakor bi rekel: Na tebe, ki sem te nazval Skala, bom sezidal svojo Cerkev. Ali: na to ska'lo, ki si ti, bom sezidal svojo Cerkev. Drugače povedano: Tebe sem postavil za temelj zgradbe, ki jo bom sezidal. Jezus je namreč nameraval ustanoviti svojo versko družbo, Cerkev (hebr. kahal; grško ekklesia t. j. zbor vernikov). Samega sebe primerja arhitektu, Cerkev primerja stavbi, apostol Simon pa bo tista skala, ki mu bo pri gradnji služila za temelj. Zato je bilo res primerno, da mu je dal ime: Skala (— Peter).

Peter bo torej v Jezusovi Cerkvi to, kar je temelj v stavbi. Ta Jezusova prispodoba je bila toliko bolj nazorna in prepričljiva, ker so apostoli imeli pred seboj mogočno skalo, na kateri je bil zgrajen Augustov tempelj. Temeljna skala daje vsej stavbi moč in stalnost, da se ne poruši. Tako bo tudi Peter dal Jezusovi Cerkvi moč in stalnost. Kako? Cerkev je kot božje kraljestvo na zemlji neke vrste družba. Temelj vsake družbe pa je avtoriteta. Torej bo tudi Peter po svoji avtoriteti temelj Jeusove Cerkve. Z drugimi besedami: Jezus je Petru obljubil, da mu bo dal „vrhovno

in polno pravno oblast nad vso Cerkvijo" (kan 218-1).

Ta Petrova najvišja oblast v Cerkvi bo dajala takšno trdnost, da je ne bo sile, ki bi jo mogla porušiti; kajti niti sama „peklena vrata je ne bodo premagala“. Na vzhodu (mestna) vrata pomenijo vrhovno oblast mesta ali celega kraljestva, ker so nekaj pred njimi poglavarji izvrševali svojo oblast (še danes je v rabi izraz „Turška vrata“). „Peklena vrata“ torej pomenijo vso satansko oblast in moč. Kljub vsem poskusom peklenke sile ne bodo mogle uničiti Jezusove Cerkve, ki bo zgrajena na Petru. Odtod tudi po pravici sklepamo na nezmotljivost Cerkve in njenega vrhovnega poglavarja.

Druga je prispodoba ključev: Jezus je obljubil Petru, da mu bo dal „ključ nebeškega kraljestva“. Cerkev je kakor zgradba na skali, ključ te zgradbe pa bo Jezus dal Petru. Ključiči so simbol oblasti. Po lastnem pravu ima pravico do ključev v Cerkvi samo Jezus, „ki ima ključ Davidov, ki odpira in nihče ne zapira, in zapira in nihče ne odpira“ (Raz 3, 7). Ko sedaj Jezus obljubi Petru „ključ nebeškega kraljestva“, mu s tem obljubi najvišjo oblast v Cerkvi. Tako vidimo, da ima ta prispodoba ključev isti pomen kot prejšnja.

Kako daleč pa bo v Cerkvi segala Petrova oblast ključev je Jezus pojasnil še s tretje prispodobo zavezovanja in razvezovanja. Beseda „vezati“ je pri Judih pomenila isto kot: prepovedati, proglasiti za nedovoljeno. In beseda „razvezati“ isto kot: dovoliti, proglasiti za dovoljeno. Judje so torej te izraze rabili za označitev doktrinalnih sodb in pravnih odločitev. Če potemtakem Jezus Petru obljublja, da bo njegovi Cerkvi lahko „zavezoval in razvezoval“, hoče reči, da bo imel pravico odločati tako v doktrinalnih sporih kot v pravnih zadevah. Peter bo torej imel oblast odločati „v stvareh, ki se tičejo vere in npravnosti, kakor tudi v stvareh, ki zadevajo pravni red in vodstvo vse Cerkve“ (kan 218-1). Ta oblast bo res vesoljna, ker iz nje Jezus ničesar ne izvame („karkoli“ boš zavezal...) in pa zares najvišja, ker ne bo podrejena ni-

komur razen Jezusu, ki bo v nebesih ratificiral Petrove določbe na zemlji.

Oblast prvenstva, ki jo je Gospod sedaj Petru obljubil, mu je po vstajenju od mrtvih tudi dejansko podelil (Jan 21, 15-19). Ta oblast pa ni mogla biti omejena samo na Petra, ker mora Cerkev po Jezusovi besedi trajati do konca sveta. Zato jo je Peter ob smrti predal svojim naslednikom, rimskim papežem.

★

Jezusov odgovor Petru je zlasti protestantom kakor trn v peti. Ker že načelno nočejo priznati Petrovega prvenstva, delajo obupne poskuse, kako bi oslabili dokazno moč Jezusove obljube.

Že od Lutra dalje so tako zvani pravoverni protestanti hoteli Jezusovim besedam dati drugačen pomen, kot smo ga pravkar razložili. Eni so trdili, da Jezus ni govoril o Petrovi osebi temveč o njegovi veri. Zato naj bi Jezusov odgovor veljal vsem apostolom in ne samo Petru. Drugi spet pa pravijo, da Jezus sploh ni govoril o Petru, temveč o samem sebi. Ko je dejal: „Na to Skalo bom sezidal svojo Cerkev“, je Gospod s prstom pokazal na sebe, čeprav je govoril s Petrom in o Petru. Ta namig s prstom, ki o njem v besedilu ni ne duha ne sluha, naj bi po njihovem vse razrešil. Brez dvoma je to višek znanstvene neresnosti in eksegetične samovoljnosti.

Moderni protestanti se sami sramujejo teh neresnih in sektarsko tendencnih razlag njihovih prednikov in so zato ubrali drugo pot. Priznajo, da je katoliška razlaga pravilna. Vendar pa je kljub temu brez pomena, tako trdijo, ker Jezus teh besed nikoli ni spregovoril, češ da se je Jezusov odgovor nekdo čisto enostavno izmislil in ga najbrž v Rimu koncem 1. ali v začetku 2. stol. skrivoma vrinil v Matejev evangelij.

In kakšne dokaze imajo za to svojo trditve? Nobenih! V svoj prilog ne morejo navesti niti enega starega rokopisa, niti enega prevoda, niti enega citata. Enoglasno pričevanje vseh rokopisov in prevodov postavlja na laž njihovo tezo. In to je najvažnejše pri vprašanjih tekstne kritike. Poleg tega je ves Jezusov odgovor tako živo semitsko poobarvan, da naravnost vpije po verodostojnosti. Noben Grk in noben Rimljan

si kaj takega ni mogel izmisliti. Če pa krščanski pisatelji 2. in 3. stol. v svojih spisih ne navajajo tega mesta ali pa le deloma, to tudi nič ne omaja njegove verodostojnosti. Takrat pač nihče ni napadal Petrovega prvenstva, zato o tem ni bilo treba pisati. Prav tako ni noben dokaz proti zgodovinski resničnosti Jezusovega odgovora, če ga je zapisal samo Matej, Luka in Marko pa ne. Že v uvodu smo poudarili, da noben evangelist ni imel namena pisati vsega, kar je Jezus delal in govoril. Poleg tega se Lukov in Markov molk da brez težav razložiti:

Prvič: Jezusova odločna prepoved, naj apostoli ne govore o njegovem mesijanstvu, vključuje tudi obljubo prvenstva, ki se ni mogla razodeti brez Jezusovega mesijanstva. Zato poznanje tega (dejstva ni prekoračilo kroga dvanajsterih. Drugič je čisto naravno, da je Peter v svojih katehezah iz skromnosti molčal o tem, kar je njemu bilo v posebno čast. In ker je Marko v svojem evangeliju podal Petrovo katehezo, je tudi on to izpustil. Z ozirom na to Luka ni mogel poznati dejstva obljube ne iz kateheze, ki je ni vsebovala, ne po drugih informatorjih, ki je razen dvanajsterih apostolov niso poznali. Končno, ko je Luka pisal svoj evangelij, je Peter že kakih 30 let nastopal kot vrhovni poglavar Cerkve. Ker so vsi bili prepričani, da je to oblast prejel od Jezusa, se nihče ni podrobneje zanimal, kako in kdaj. V podobnih slučajih se vedno enako dogaja. Bilo je res previdnostno, da je Matej v skladu s cerkvenim značajem svojega evangelija razodel to dejstvo poznejšim rodovom, ki jih vse tako zelo zanima (Bower). Vendar čeprav Luka te izjave o Petru nima, pa ima zato druge podobne (Lk 22, 32 itd.). Poleg tega je ravno on v Apostolskih delih popisal, kako je Peter po Jezusovem vnebohodu izvrševal svoje prvenstvo.

Trditve protestantov so potemtakem v celoti neosnovane. Oni sami se jih tako krčevito oprijemljejo samo zato, ker že načelno izključujejo možnost, da bi Jezus mogel Petru podeliti najvišjo oblast v Cerkvi. So pa ravno vsi ti njihovi poskusi tiha izpoved, da Jezusov

odgovor Petru z veliko jasnostjo priča za njegov primat.

Odločilna izjava je padla. Jezus je Mesija in Sin božji. Toda ta izjava je bila zaenkrat še zaupnega značaja, pridržana samo apostolom, ki jim je Gospod „strogo prepovedal to komu praviti“ Judje namreč še niso bili za to dovolj pripravljeni, ker so Mesija pričakovali kot svetnega kralja. Pa tudi apostoli sami niso še imeli povsem pravega pojma o značaju Jezusovega mesijanstva. Zato jim je Gospod moral še naprej popravljati njih zmožne ideje. Že kar takrat jim je jasno povedal, da bo „Maziljenec božji“ ne le Kralj in Učitelj, temveč tudi Duhovnik in Odrešenik, ki bo z lastno krvjo pridobil Cerkve, od njega samega obljubljeni.

In je povedal: „Sin človekov mora veliko trpeti in biti zavržen po starešinah in velikih duhovnikih in pismoukih in biti umorjen in tretji dan vstati.“ Vsem pa je govoril: „Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj. Zakaj kdor hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil, kdor pa svoje življenje zaradi mere izgubi, ga bo rešil. Kaj si namreč človek pomaga, če si ves svet pridobi, sebe pa zavrže ali pogubi? Zakaj kdor se bo sramoval mene in mojih besed, tega se bo sramoval Sin človekov, kadar pride v svojem in Očetovem in svetih angelov veličastvu. Resnično povem vam: So nekateri izmed tukaj stoječih, ki re bodo okusili smrti, dokler ne bodo videli božjega kraljestva“ (Lk 9, 22-27; Mt 16, 21-28; Mk 8, 31-39).

Jezus je tukaj prvič čisto jasno napovedal, da ga v Jeruzalemu (Mt 16, 21) čaka trpljenje in smrt, ki jo je predvidel do vseh podrobnosti. Smrt zanj torej ni bila nobeno iznenadenje, nasprotno, vede in hote se je izročil sovražnikom v roke. Poslej je Gospod apostolom večkrat govoril o svojem trpljenju. Tudi v sinoptičnih evangelijih od tega trenutka dalje prevladuje misel na smrt. Po izpovedi v Cezareji so sveti pisatelji

hoteli dokazati, da je Jezus šel rado-
voljno v smrt na križu.

Za apostole je bila napoved trpljenja-
hud udarec. Tedaj je še niso raelmi.
Celo Peter kljub svoji izpovedi ni mogel
spraviti v sklad Jezusovega božanstva
s trpljenjem in smrtjo: „Peter ga je
vzel v stran in mu začel braniti: Nika-
kor, Gospod, to se ti ne sme zgoditi!“
(Mt 16, 22). Te besede sta Petru nav-
dihovala „meso in kri“. Zato ga je Je-
zus ostro in energično zavrnil: „Pojdi
od mene, izkušnjavec! V spotiko si mi,
ker ne misliš na to, kar je božjega, am-
pak kar je človeškega.“ (Mt 16, 23).
Jezus pravzaprav imenuje Petra „sata-
na“, ki je največji skušnjavec, ker mu
brani umreti. Toda smrt Kristusova je
bila po sklepu božje Previdnosti za od-
rešenje ljudi potrebna.

Še več! Ista usoda kot Jezusa čaka
tudi njegove učence: „Če hoče kdo priti
za menoj, naj se odpove samemu sebi
in vzame svoj križ ter hodi za menoj“
(Mt 16, 24). S temi besedami nam je
Jezus podal svoj „nauk o križu“ (1 Kor
1, 18), ki je življenjski vozle krščanske
svetosti. Brez dvoma je Jezus hotel re-
či, da morajo njegovi učenci biti pri-
pravljene tudi na mučniško smrt, če bi
bila taka volja božja. Po Jezusovi smrti
na križu je bil apostolom ta pomen še
jasnejši in razumljivejši. Luka pa je
povrhu tega poudaril še neposredno
praktičen pomen te zahteve. On edini je
ohranil zanimivo podrobnost, da morajo
Jezusovi učenci „vsak dan“ zadeti svoj
križ na rame. To pomeni: Volja, slediti
Gospodu v smrt, se mora praktično ka-
zati v prenašanju majhnih „vsakdanjih“
križev. Vdano prenašanje vsakdanjih te-
žav nas pripravlja na največjo žrtev,
tudi na smrt na križu. Nasprotno pa naj
si nihče ne domišlja, da bo zmogel kaj
velikega, če bo že pri majhnih vsakdanjih
križih odpovedal.

Jezus od učencev zahteva tudi žrtev
lastnega življenja. In kdor bi si hotel
svoje telesno življenje ohraniti s tem,
da zataji Gospoda in njegov nauk, bo
izgubil nadnaravno in večno življenje.
Kdor pa bo zaradi Jezusa pripravljen
zgubiti telesno življenje, bo za plačilo
prejel večno življenje.

Razlog za tako žrtev pa je velika

vrednost človeške duše: „Kaj si namreč
človek pomaga, če si ves svet pridobi,
sebe pa zavrže ali pogubi?“ Ko bo pri-
šel sodni dan, „kaj bo dal človek v za-
meno za svojo dušo?“ (Mt 16, 26). Ni
je cene, ni je reči, s katero bi se lahko
odkupil. Zato bo pogubljenje neizbežno.
„Prišel bo namreč Sin človekov v veli-
častvu svojega Očeta s svojimi angeli in
takrat bo povrnil vsakemu po njegovih
delih“ (Mt 16, 27). In tisti dan se bo
Sin človekov sramoval vsakega, ki se je
v življenju sramoval njega in njegovih
besed.

Skratka, za Jezusa je sedanje življe-
nje bistveno prehodno in ima samo to-
liko vrednosti, v kolikor je naravnano na
večno življenje po smrti. Jezus nas vodi
v to trajno življenje preko težav seda-
njega. Kdor mu noče slediti, ostane v
tem življenju in zapade smrti.

Čprav je Jezus Mesija, ne bo poli-
tični kralj in njegovi nasprotniki ga
bodo celo spravili v smrt. To pa seveda
ne pomeni, da bo Jezus poražen in da
ne bi zmogel izvesti svojih mesijanskih
načrtov. Nasprotno! Prav na križu bo
strel moč sovražnikov in ustanovil bo
božje kraljestvo, ki se bo še za življe-
nja apostolov s tako silo razodelo in
uvečjavilo, da se bodo enkrat za vselej
razpršile sanje o političnem Mesiju:
„Resnično povem vam: So nekateri iz-
med tukaj stoječih, ki ne bodo okusili
smrti, dokler ne bodo videli božjega kra-
ljestva, da je prišlo z močjo“ (Mk 9, 1),
ali kakor pravi Matej: „dokler ne bodo
videli Sina človekovega priti v njego-
vem kraljestvu“ (Mt 16, 28). Jezus mi-
sli na razdejanje Jeruzalema (leta 70
po Kr.), ko se je na strašen način ma-
ščevala Gospodova jeza nad ljudstvom,
ki je ubilo svojega Boga. V SZ se je
namreč vsak poseg Boga kot sodnika
nazival „prihod Gospodov“ (Iz 3, 14
itd.). Zato se tudi razdejanje Jeruza-
lema, kjer je Gospod, čeprav nevidno,
na poseben način posegel vmes, lahko
imenuje prihod Jeusov. V tem strašnem
dogodku, ki je predpoda sodnega dne,
so bili Jezusovi sovražniki kaznovani in
poraženi. Gospodovo kraljestvo pa se je
prav zaradi tega močno utrdilo in se z
vso silo razraslo po svetu. Vse to so ne-
kateri apostoli še osebno doživeli.

PEVSKI ZBOR

Velike skrbi je delalo dušebrižniku od vsega početka cerkveno petje.

Cerkveni pevski zbor dela marsikateremu župniku sive lase. Tako je bilo že od nekdaj tudi na Slemenici. Gospodu Simonu je bilo treba le farno kroniko odpreti, da je zvedel, kaj vse so morali njegovi predniki potrpeti s cerkvenimi pevci.

Včasih ni bilo dobiti pevcev, drugič spet je manjkalo organista. Včasih je bilo pevcev preveč, tako da so drug drugega spodrivali, delali zdrahe med seboj in se grdo gledali. Komaj je poravnal župnik eno razprtijo, se je že pričelo hkrati na drugem koncu. Zdaj se je kuja kak užaljeni sopranček, nato spet je grozil z ostavko premalo upoštevani tenor. Včasih je delala težava in grenila življenje mladim pevcem kaka postarana pevka, ki se ni znala pravočasno umakniti v zasluženi pokoj, spet drugič se je poročila najboljša altistka in se na možovo zahtevo poslovala od zbora.

Pevci in prav tako pevke, ki so videli, da so bili za kor malo manj kot nenadomestljivi, so se le preradi prevzeli in brez obvestila od petja izostajali. Župnikom ni ostalo drugega, kakor da so za njimi hodili in jih za božjo voljo lepo prosili, naj vendar še nadalje pri zboru sodelujejo. Namesto da bi peli v božjo čast in hvalili Boga, da jim je dal posluš, dober glas, zdravo grlo in močna pljuča, so tudi slemeniški pevci in še bolj pevke iskali le lastno čast in počesčenje.

Na strani 166 je kronist takole poštožil: „Na Štefanovo leta 1903 je župnik slemeniške kuratije iz svojega žepa in z velikim trudom pripravil za pevski zbor obilno malico. Manjkalo ni ne mesa, ne potlice ne vina. Pevci so bili videti zadovoljni. Ob devetih zvečer so se poslovili. V župnikovo veliko nejevoljo so iz župnišča zavili v gostilno, kakor da bi se v župnišču ne bili najedli in napili

dovolj. V gostilni so prepevali in plesali do ranega jutra župniku v sramoto in jezo.“

Spet drugi župnik je zapisal: „Na cerkvene pevke se ni mogoče nikoli zanesti. Zdaj izostane ta, zdaj druga. Čez nekaj mesecev prinesejo h krstu, nakar se pevka navadno spet vrne. No ja! Kaj hočemo! Na ta način vsaj dobrih pevcev ne bo tako brž zmanjkalo.“

A tudi s pohvalo na račun nekaterih stanovitnih in požrtvovalnih članov pevskega zbora župniki niso štedili. Res ni majhna reč, ako človek leto za letom hodi k pevskim vajam, nedeljo za nedeljo o pravem času stoji z notami v rokah na svojem mestu in prepeva Bogu v čast in vernikom v izpodbudo, ne da bi pri tem mogel pričakovati kako plačilo na tem svetu.

Z enakimi in podobnimi težavami se je pri cerkvenem zboru moral boriti tudi gospod Simon.

V tako majhni fari kot je Slemenica, je bilo težko dobiti zadostno število pevcev. Razne osebne, družinske in vaške razprtije, oziri do ljudi, pomisleki in zavist so onemogočili povezanje v eno pevsko družino še tiste skromne pevske moči, ki jih je premogla fara.

Glavna težava pa je bila v tem, da Slemenica po vojski ni imela organista. Mežnar, ki je bil hkrati tudi organist in čevljar, je moral na fronto in od onod v rusko ujetništvo. Kaj posebnega njegovo igranje ni bilo. Tisti, ki so že pred vojsko sodelovali pri pevskem zboru, so trdili, da je nekako z isto spretnostjo, s katero je zabijal žebelje v stare podplate, udarjal z neokornimi prsti po tipkah starih orgel. Ali nekaj glasov je vendarle izvabil iz njih. In tisti, ki preje z njim niso bili zadovoljni, so pozneje govorili: Boljše nekaj kakor nič!

Po mežnarjevem odhodu se je skromni zbor hitro razbil in gospodu Simonu so prepevala pri maši navadno le tri po-

žrtvovalna dekleta. Včasih jih je pelo manj, včasih, zlasti ob praznikih, tudi več. Večkrat pa se je zgodilo, da v veliko dušebrižnikovo žalost sploh nihče ni pel pri nedeljski službi božji.

Čeravno je bil sam slab pevec, je gospod Simon zelo veliko dal na lepo cerkveno petje. Že od prej je vedel in na Slemenici se je o tem še bolj pričal, da lepo cerkveno petje privabi v cerkev ljudi in poveča slovesnost službe božje.

Ako bi znal, bi dušebrižnik pevce sam zbiral in učil cerkvenih pesmi. Tako pa je moral čakati, da se vrne cerkovnik iz Rusije ali pride v župnico kak drug organist. Da bi zaradi tega mežnarico z otroki na cesto metal, se mu spet ni prav zdelo.

O zadevi je večkrat tudi z drugimi ljudmi govoril. Na neki svatbi je potožil o stvari celo občinskemu tajniku in vodji stanovskega urada (Standesamt) iz Bistrice.

„Zame tu ne bi bilo nobenih težav,“ je že imel tajnik rešitev na dlani. „Večina župnikov ima težave glede organizacij. Vendar brez potrebe...“

„Brez petja služba božja ne more biti,“ je ugovarjal dušebrižnik.

„Ravno zato vam svetujem sledeče: Dokler nimate na Slemenici elektrike za radio, postavite na cerkveni kor gramofon! Marsikje so ga že zavrgli med staro šaro in bi ga vam radi odstopili. Mežnarica vam bo pa tudi rada navijala med mašo plošče po želji in boste imeli v cerkvi muziko, da bo veselje. Na ta način si prihranite veliko sitnosti. Res da bo gramofon včasih nekoliko zavreščal, popolnoma skuja se vam pa zlepa ne bo.“

„Ako bi šlo pri stvari le za to, da ljudje v cerkvi petje in muziko poslušajo, bi bil vaš predlog sprejemljiv. Ker pa je cerkveno petje le del bogočastja, prošnja, hvalna in zahvalna molitev vernikov k Stvarniku, ga noben glasbeni instrument ne more nadomestiti,“ se je slemeniški dušni pastir zahvalil civilnemu župniku za dobrohotni nasvet.

Rešitev bi mogla priti tudi od drugod. Ako bi prišel na Slemenico kato-

ški učitelj, ki bi znal in maral voditi cerkveni pevski zbor, bi se zlahka vse uredilo. A takega učitelja je slemeniška fara dolgo zaman pričakovala.

Ob prihodu na Slemenico je gospod Simon dobil v fari mladega učitelja, ki je bil dober pevec in je znal tudi igrati zlasti na harmoniko, a bil je nacist in je šel v cerkev le ob največjih praznikih zaradi lepšega. Da je videl, koliko ljudi ima njegov tovariš župnik v cerkvi, in slišal, kako pridiga, Dušebrižnik je bil vesel, da mu kot direktor šole ni delal težav pri verskem pouku in vsaj z besedo ni skušal podirati, kar je on s težavo gradil.

Dušni pastir bi se veselil, ko je ta učitelj ob koncu leta odšel v prevzgojni tečaj, ako bi mogel upati, da pride na Slemenico boljši učitelj. A zgodilo se je, česar se je dušebrižnik bal.

Za Angleže so bili na Koroškem nevarni le Slovenci. V vsakem Slovincu so videli komunisto. Malo pa jim je bilo mar, da bi obračunali z nacisti in jih pometli v kot. Nacisti so se marsikje obdržali na svojih mestih ali prestopili z enega mesta na drugo. Tudi med učitelji so ostali ne le nacisti, temveč tudi bogoverci. Tak učitelj nacist in bogoverec, je prišel drugo leto na Slemenico za vzgojitelja mladine. Spet je moral gospod Simon paziti na to, da je z njim dobro vozil. Naprtiti si v danih okoliščinah učitelja pa sovražnika, bi bilo za župnika lahko usodno. Mirno je moral gledati, kako je novi učitelj zbiral okrog sebe fante in dekleta in jih vadil v petju vseh mogočih pesmi. Le cerkvene pesmi se slemeniški pevci pri brezvercu niso nobene naučili.

Dušebrižnik in vsi dobri Slemeničani so bili veseli, ko je po 14 mesecih tudi ta učitelj odšel v prevzgojni tečaj, ki ga je bil tako zelo potreben. Bolj kot kdaj prej se je gospod Simon želel, da bi vsaj sedaj dobila Slemenica dobrega učitelja, ki bi pripravil pevski zbor za birmo. V ta namen se je precej molilo. In zgodilo se je čudo. Na Slemenico je prišel sredi novembra mlad učitelj s Spodnje Koroške, samec, kakor njegova dva prednika, a dober katoličan. Pri sebi je imel svojo mater, ki

mu je gospodinjala. Bil je dober pevec in organist.

Ob prihodu na Slemenico se je prišel novi učitelj v župnišče predstaviti. Povprašal je, ob korej je v nedeljo služba božja, in se kar sam ponudil za sodelovanje pri cerkvenem pevskem zboru.

Ni vedno pametno prepustiti pevski zbor nepoznanemu učitelju. More se zgoditi, da sčasoma ves pevski zbor na svojo stran pridobi in lepega dne vse pevce proti župniku nahujska. Šele ko je prepoznal, spozna župnik, da je spustil volka v stajo.

Gospod Simon si kaj takega pri novem učitelju ni mogel misliti. Takoj od začetka mu je zaupal in z odprtimi rokami sprejel njegovo ponudbo:

„Sam Bog vas je poslal. Dve leti smo molili, da nam pošlje dobrega učitelja. Ob koncu šolskega leta bomo imeli namreč birmo na Slemenici. Nimamo pa ne organista, ne dosti pevcev. Vendar ne bi rad drugod najemal pevski zbor, da bi se fara ponašala s pavjim perjem. Gospod škof pride k nam zato, da vidi, kaj Slemenica sama premore, ne pa, da čuje pevski zbor kake sosednje župnije. Zato vas prav lepo prosim, gospod učitelj, da se lotite nehvaležne naloge in postavite na noge pevski zbor. Imeli boste popolnoma proste roke in vso mojo zasloambo.“

Učitelj si ni dal dvakrat reči. Obljubljen je in se dela lotil. Župnik mu je pomagal, kolikor je mogel, pri iskanju pevcev, ne da bi se mu bilo treba enkrat pokesati, da je učitelju zaupal.

Že prvo nedeljo, ko so ljudje po dolgem času spet čuli orgle pri maši, so se začudeno spogledovali in se ozirali na kor. Da bi se mežnar vrnil, le niso mogli verjeti. Da se dobi še kje kak učitelj, ki mara pri maši igrati na orgle, si spet niso mogli misliti. In tako lepo igranje med vso mašo! Vendar je bilo spet enkrat vse tako pri službi božji, kakor mora biti. Župnik je že kar dobro govoril, na koru se je lepo pelo in igralo, ljudi tudi ni bilo malo v cerkvi — dobrim ljudem se je kar samo smejala.

Otroci so odslej rajši hodili k maši, da jih je videl učitelj. Fantje so imeli učitelja radi. Dekleta še bolj. Ni bilo

težko dobiti novih pevcev. Vsi bi radi peli, še taki, ki niso imeli posluha. Vsako nedeljo je bilo petje lepše in močnejše. Vsako pot nova pesem. Na koru je bil vedno red in mir. Gospodu Simonu se je zdelo, da se je šele sedaj pričelo pravo življenje v fari. Da se začetna gorečnost le ne bi prehitro ohladila!

Da ne bi pevci odkrili med njima kakih razlik v naziranju glede cerkvenega pevskega zbora, sta si župnik in učitelj v začetku pogosto izmenjala svoje misli.

„Kaj se vam zdi najbolj važno pri cerkvenem pevskem zboru, gospod župnik?“ je ob prvi priložnosti vprašal učitelj.

„Pevske vaje, gospod vodja! Boljše, da nimamo zbora, kakor da bi imeli zbor brez pevskih vaj.“

„Se popolnoma skladava, gospod župnik. In za tem, na kaj še polagate važnost?“

„Na točnost, red in disciplino. Ako prihajajo pevci k vajam ali celo k maši prepozno in neredno, ako brez opravičila izostajajo in vodjo zbora ne ubogajo, zbor me bo nikoli bogvekaj pomenil. Vodja zbora ima pravico in dolžnost, da vzgaja pevce v tem smislu.“

„V točnosti nam dajete res lep zgled,“ je učitelj pohvalil župnika. „Točno ob uri pristopite k oltarju, tudi če je še polovica ljudi pred cerkvijo.“

„Če bom na ljudi čakal, kmau ne bo prišel nihče več pravočasno k maši,“ je pohvala dobro dela župnika.

„Kaj naj še priporočam pevcem po vašem mnenju?“

„Pobožnost. Pevci ne smejo izgubiti izpred oči, da sta maša in pridiga tudi zanje. Ni prav, ako pevci med mašo oltarju hrbet kažejo in se komaj kdaj ozrejo na oltar. Pevci morajo biti med mašo neprestano povezani z duhovnikom pri oltarju. Iz tega razloga mi je všeč, čeprav ni v skladu z liturgičnimi predpisi, a je zaradi starodavne navade na Koroškem dovoljeno, da sme namreč duhovnik pri nedeljski službi božji vse to peti, kar poje pri slovesni maši, čeprav pevci namesto latinskega besedila pojejo odgovarjajoče mašne pesmi v doma-

čem jeziku. Tako imajo pevci vsaj nekaj časa, da se zberejo in na oltar pogledajo. Ni namreč dobro, ako so pevci med mašo preveč zaposleni in pojejo pesmi drugo za drugo, tako da si komaj note izmenjajo. Slabo je tudi, ako med pridigo iščejo note, se pogovarjajo, kaj bodo peli in se za pridigo ne brigajo. So to na videz malenkosti, v resnici pa je za pevce zelo pomembno, ker so sicer v nevarnosti, da sčasoma zgube spoštovanje do vsega, kar je v zvezi s cerkvijo.“

„Vse te važne misli bom skušal pevcem polagoma dopovedati pri pevskih vajah. Danes vas le še to prosim, da mi odkrito poveste, kakšne želje imate glede vodje cerkvenega pevskega zbora.“

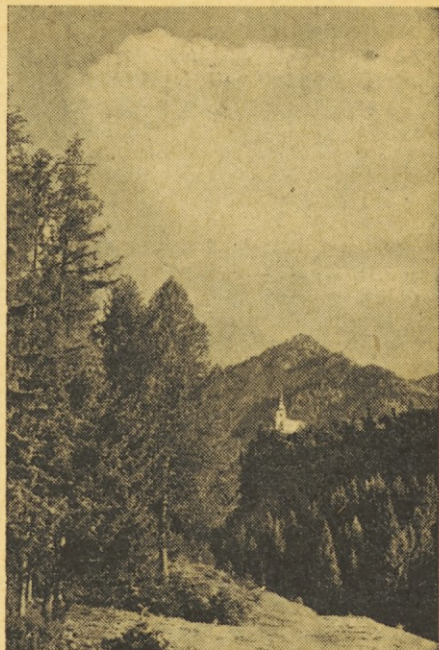
„To pa sami veliko bolje veste kot jaz. Glavno je, da sva si, upoštevajoč predpise o cerkveni glasbi, soglasna glede izbire pesmi. V ostalem se mi zdi le še to važno, da se župnik ne vtika preveč v pevski zbor, ako se more zamesti na vodjo, kakor se jaz lahko na vas zanesem,“ se je oddolžil župnik učitelju za prejšnji poklon.

„Ako bi se vsi župniki ravnali po tem pravilu, bi marsikak učitelj z veseljem sodeloval pri pevskem zboru in pri cerkvenih društvih,“ se je učitelju od vsega zdelo najbolj to, kar je župnik nazadnje povedal.

Ob drugi priložnosti je spet vprašal učitelj:

„Imate glede izbire pesmi kako posebno željo, gospod župnik?“

„Semtertje, zlasti ob praznikih in ob začetku novega cerkvenega leta, vam bom morda kdaj izrazil kako željo, ako ne boste hudi. Že sedaj bi rad pripomnil, da mi niso všeč pesmice, ki jih človek včasih čuje po dekliških zavodih. Brez vsake vsebine so in ne dvigajo duha k Bogu. Cerkevna pesem mora biti jasna, vsem vernikom razumljiva molitev. Dokler še ne moremo misliti na ljudsko petje, naj bi pevski zbor tako prepeval, da bo petje ljudi v cerkev pritegnilo, budilo v vernikih pobožnost, jim pomagalo do boljšega razumevanja svete maše, jih plemenitilo in njihova srca kvišku dvigalo.“

Škocjanska gora pri Maločah
na Koroškem

Včasih je šel k pevskim vajam v šolo tudi dušebrižnik, da je dal vodju in pevcem priznanje za njihov trud. Tako tudi na tisto nedeljo popoldne, ko je bil stari Lakner v župnišču. Ob tej priložnosti so pevci hoteli vedeti, kako mašo bo imel knezoškof in kaj se bo pri maši pelo.

„Gospod knezoškof bo imel tiho mašo. Zdaj pa sami povejte, katere pesmi bi radi med škofovo mašo prepevali,“ je dal dušebrižnik pevcem priložnost, da pokažejo, koliko se razumejo na take stvari.

Med pevci je nastalo veliko nesoglasje, ker bi radi peli ob birni vse znane pesmi in še nekaj novih. A morali so se odločiti le za nekatere. Nekdo je predlagal, da bi v začetku peli pesem v čast sv. Duhu, pri darovanju v čast Srcu Jezusovemu (Herz-Jesulied), po povzdiganju v čast Devici Mariji (Marien-

lied), po obhajilu pa škofu v čast: Ecce sacerdos magnus.

Župnik je poslušal in čakal, da pride na vrsto. Tudi učitelj je molčal.

„In vi, gospod župnik, kaj mislite?“ je končno dal učitelj župniku besedo.

„Pri škofovi maši se bo od začetka do konca pela Schubertova mašna pesem brez vsakih vložkov in dodatkov. Druge pesmi lahko poješ pred mašo in med birmovanjem, ob škofovem prihodu in odhodu, med mašo pa se bo pela celotna mašna pesem: Hier liegt vor deiner Majestät. Ne le vernikom, temveč duhovniku samemu pomagajte z njo, da opravi mašo bolj zbrano in pobožno. Drugih pesmi se človek naveliča, ako jih sliši nedeljno za nedeljo, Schubertovih mašnih kitic nikoli. Vsako nedeljo pomagajo človeku znova, da kar najbolj vredno prisostvuje oltarni daritvi.“

Nihče ni ugovarjal župniku. Pevci so odšli, ker je bilo že pozno, dušebrižnik in učitelj sta še posedela.

„Potrebujete še kak glas, gospod učitelj?“ je vprašal gospod Simon.

„Vse drugo je v redu, le en dober sopran bi mi prav prišel,“ je učitelj uprl oči v župnika.

„Jaz vem za dekle, ki poje dober sopran,“ je pričel dušebrižnik praviti učitelju o Laknerjevi Pavlini.

„Nič se ne bojte, gospod župnik, jaz že vem, koliko je dati na ženske besede. Jaz sam grem jutri k Laknerju, da jo povabim,“ se je učitelj tistega večera zadovoljen poslavljajal od župnika.

☆

Naslednji dan popoldne je odšel učitelj z otroki proti Goričici. Čisto slučajno je potrkal tudi pri Laknerju in vprašal, ali imajo kako kokoško na prodaj. Pavlina je bila do njega na vso moč prijazna. Nič ni marala za lepo kokoš, le pride naj še, kadar bo česa potreboval. Povedala je učitelju seveda tudi, da je bila v šolah, da je ona sama učiteljica in da zelo pogrša primerne družbe. Beseda je dala besedo in slučajno je pogovor nanesel tudi na pevski zbor. Sam Bog ve zakaj je učitelj vprašal Pavlino, ali morda ne bi marala tudi ona sodelovati pri pevskem zboru.

Pavlina je predložila svoje pomisleke, češ kaj bi ljudje govorili, ako bi šla v tempelj pet ona, ki že tako dolgo nima nič stika s cerkvijo. Zelo rada pa bi sodelovala pri necerkvenem zboru.

Le še malo je bilo treba učitelju govoriti o potrebi, da Slemenica pred škofom in drugimi odličnimi gosti izpriča, kaj premore sama iz sebe, in že je Pavlina velikodušno pristala na to, da bo za birmo sodelovala pri cerkvenem zboru, ker bo pač vsakdo zlahka razumel in odobral njen korak, storjen z namenom, da se reši čast Slemenice.

V tistem upanju, da bo nekoč še učiteljeva soproga, je premagovala Pavlina v sebi tisti teden vse pomisleke in ozir do ljudi in v soboto zvečer prišla k učitelju na obisk še predno so se pričeli zbirati pred šolo prvi pevci. Ko je prišel čas za pevsko vajo, se je Pavlina delala, kakor da se ji zelo mudi domov. Vendar ni mogla odreči učitelju prijaznega povabila in je zapela nekaj pesmi, da so vsi slišali njen lepi glas. Na prigovarjanje učitelja in drugih pevcev se je vdala in privolila, da bo, čeprav z veliko osebno žrtvijo, sodelovala pri pevskem zboru z izključnim namenom, da Bistričani in drugi sosede ne bodo mogli govoriti, da Slemenica ne premore dobrih pevcev.

Pavlina je odslej pridno hodila k pevskim vajam v šolo. Ni se pa še mogla odločiti, da bi šla ob nedeljah pet v tempelj. Pevcem to seveda ni bilo prav in so pričeli godrnjati in zahtevati za vse enake pravice in dolžnosti.

Na učiteljevo prigovarjanje je tudi Pavlina uvidela, da tako ne more iti več dalje. Tudi njej se je zdelo vedno bolj potrebno, da že končno osebno nastopi na slemeniškem koru. Po krajšem oklevanju je napovedala, da bo pela v slemeniški cerkvi prvič v sami božični noči in potem vsako nedeljo in praznik vse tja do birme, ako le ne bo kdaj nujno zadržana. Le to si je izprosila od učitelja, da bi smela na božično noč po povzdigovanju peti solo, „da tako kar najbolje preizkusi zvočnost templja in izkušnji primerno svoj glas ublaži ali ojači“.

GREGOR HRIBAR

PRINCESA Z RANJENIM SRCEM

Ali je princesa Marjeta pravilno ravnala?

Ali je časnikarstvo s svetovno javnostjo doumelo njeno žrtev?

Kdo je večji: Marjeta ali tisti, ki so udarili po nji, ko se je zakonu odpovedala?

Še pomnimo, kako se je pred leti naslajalo meko časnikarstvo, zlasti sentimentalne roza-revije, ob „srečno zaključeni ljubezenski idili“ angleškega prestolonaslednika princa Edvarda. Ne glede na to, da izgubi s tem pravico do prestola, se je poročil s „plebejko“ Simpsonovo, s katero sta sklenila srečen zakon.

Ne mislimo razpravljati o vprašanju sodobnosti zakona, ki je tu tako trdo zadel. V prastarem zakonu, ki je izšel iz zdravega, praktičnega duha angleške rase, najdemo tudi modre razloge, ki ga še danes zagovarjajo. Po tem zakonu naj bodo vladarji iz znanih družin, ki jih ljudstvo po njih preteklosti pozna in more ocenjevati. To ima velik pomen za življenje in vzgojo bodočih vladarjev kot pri ljudstvu za ocenjevanje in zaupanje svojemu kralju. Preprečen je dohod do prestola človeku brez imena, iz rodu nezane preteklosti, sicer bi utegnile razmere spraviti na najvišje mesto osebo brez potrebnega čuta odgovornosti in

pustolovca, kar bi po drugi strani otežkočevalo zaupanje ljudstva svojemu vladarju, kar bi oboje bilo usodno.

Ko pa je tak zakon po volji ljudstva enkrat dan, ga vladar, ki mu je prvo ljudstvo, mora izpolniti in po njem uravnati svoje življenje. Prestolonaslednik, ki daje prednost osebi proti tej volji ljudstva, to more storiti, je svoboden; a s tem se odpove ljudstvu in mora pustiti prestol. Naletimo tu kar na malo podobnost duhu v katoliški Cerkvi, ki je v zakonu celibata neporočnosti duhovnikov. Si svoboden; a če se odločiš za ženo, se s tem odpoveš ljudstvu, kateremu bi se kot duhovnik na čisto poseben način posvetil.

Spoštovati moramo odločitev prestolonaslednika in žrtev, v kateri se je odpovedal pravicam do prestola, za kar se je svobodno odločil. Spoštovati bi morali tudi njegovo nasprotno odločitev in žrtev svoje ljubezni, če bi spoznal, da je to potrebno v korist svojega ljudstva. Vsaka osebna odločitev zasluži

naše spoštovanje, samo da je častna in poštena, da ni proti jasno izraženi dolžnosti božjega ali človeškega zakona.

Princesa Marjeta v časnikařtvu

V preteklih mesecih je svetovno časnikarstvo pričakovalo in napovedovalo podoben „srečen zaključek“ ljubezni, ki naj bi jo gojila sedanja mlada angleška princesa Marjeta, sestra vladajoče kraljice Elizabete, do višjega častnika angleškega letalstva Petra Towsenda. A primer je tu vse težji kot pravkar imenovani. „Ženin“ je namreč veljavno poročen, a ločen od svoje prave žene, kar pomeni zadržek za sklenitev novega zakona, po naravnem in cerkvenem pravu tudi v anglikanski cerkvi. Če se poročita civilno, princesa izgubi pravico do prestola.

Treba je bilo počakati, da se princesa svobodno odloči, ko doseže polnoletnost, ki jo določa zakon. Ta zadnji čas pričakovanja je princesa bila priljubljena pravljijena junakinja časnikarstva, zlasti tistega v duhu filmskih revij. Nič ni pomagala zadržanost kraljeve družine in dvora, od koder ni bilo nobene izjave. To časnikarstvo je po „popolnoma zanesljivih informacijah poznalo“ vse podrobnosti te ljubezni in naprej opisovalo „srečen izid“, o katerem ni bilo nobenega dvoma, ampak „absolutno gotovo, že sklenjeno dejstvo“. Vprašanje je samo bilo, kako ta „sekularni dogodek v stilu 20. stoletja“ periodično opremiti in izrabiti. Možganske sile uredništev so že bile mobilizirane; vse je že bilo pripravljeno, da bo na znamenit tisk bruhal v svet bombastična poročila o dolgo napovedovanem dogodku, v katerem se bo seveda do potankosti izpolnilo vse, kar je časnikarstvo napovedovalo. To bo „senzacija“! V povračilo pa bo dotakal dobiček, dobiček...

Pa mlada princesa ni marala storiti dobro; zgodilo se je nepričakovano in nezasišano. Čuj njeno preprosto izjavo zadnjega 31. oktobra: „Želim, naj svet zve za mojo odločitev, da se ne poročim s polkovnikom Petrom Towsendom. Vem, da morem skleniti civilni zakon in se odpovedati pravicam do prestola. Toda v misli na cerkveni nauk, po katerem

je krščanski zakon nerazvezljiv, in zavvedla se svojih dolžnosti do kraljestva, sem sklenila upoštevati te razloge pred vsemi drugimi. Do te odločitve sem prišla popolnoma svobodno in me ob te krepki trajna opora in vdanost polkovnika Towsenda. Najiskreneje se zahvaljujem za pozornost vsem, ki so stano vitno možili za mojo srečo. — Marjeta.“

Jeza časnikarjev

ln odziv pri časnikarstvu, ki je napovedovalo drugačen zaključek dolgo izrabljane zgodbe...? Lahko si misliš sestradano zver, če bi ji izpred gobca izmaknil masten plen, po katerem so se ji že cedile sline.

Opevana junakinja 20. stoletja je na mah postala v tal teptana računarska „koristočevka“, ki je zaradi prestola zavrgla svojo čast; je „mazadnjakinja“, ki boleha na verskih predsodkih, ki spadajo v srednji vek; ob njej je grda tudi anglikanska cerkev, ki izvaja tak „pritis“, in angleški primas, zaradi svoje „trdote“ zaradi česar nekateri sumijo glede svobodnosti odločitve.

Čemu vsa jeza? Dejstvo je, da se njihova tako gotova napoved ni izpolnila, da je torej bila prenačljena in prelahkomiselna. Naj si časnikarstvo ob tej izkušnji izpraša vest in jo za nadalje upoštevata. Morda pa le ni vedno o vsem v vseh, večkrat že kar mučnih in neaktičnih podrobnostih „najbolje informirano“, kot si domišlja. Morda le ni njihovo poznanje življenja in človeškega srca, o čemer sploh ne dopuščajo razpravljanja, tako popolno, da bi njihovi sklepi res bili popolnoma zanesljivi.

Razumemo popolnoma ob tem razočaranju njihovo vračanje krivde na drugega, ker jo je na sebi težko priznati; teko priznati zlasti časnikarju v svojem lastnem tisku. Dejstvo pa je ob vsem, da je vsa ta jeza neupravičena in kolikor dela grde druge, krivična. Zlasti še krivična, če dela v njej morda podzvestno maščevalnost, ker so bili prikrajšani za senzacionalni dogodek.

Naj bo zadeva zaroke angleške princese kakršnakoli, neko časnikarstvo se je ob njej izdalo in pokazalo v luči, da ne moremo tiho mimo tega.

Materialistična objektivnost

Se hvali to časnikarstvo z objektivnim podajanjem življenja, glede česar si ne smeš drzniti podvomiti. Pa vendar nas prav primer princese Marjete v časnikarstvu sili, da smo kritični in vržemo vsaj bežen pogled na opevano objektivnost tega časnikarstva.

Kaj je, kar opeva in kakšna je slika življenja, ki jo podaja? Pozna samo, kar prija čutom in meti strast. Njegovi junaki so filmske zvezde in športni zmagovalci, ob katerih oblede in so popolnoma zasenčene resnične veličine in pravi dobrotniki človeštva. Njegovo življenjsko načelo je omama čutnega uživanja in pijanost strasti; življenjski vzor jim je avantura, ki naj zori v senzacijo, pa četudi v zločin.

Ne pozna to časnikarstvo pravega notranjega bogatega življenja, ki je morda življenje preproste, skrite žrtve; morda odpovedi iskreni ljubezni zaradi višjih vrednot. Vidi samo žaljublence, ne pa težkih skrbi, ki jih imajo isti kot očetje in matere ob vzdrževanju in vzgoji svojih otrok. Ne pozna notranjega trpljenja ob sporu nižjega teženja po sreči in težke dolžnosti, ne ob tem morda zmage duha, ne svobode, ne vesti. Hoče, da vse gre po nujnih psiholoških zakonih strasti in ne po glasu vesti in prave svobode, ki mu ne gre v račun.

To časnikarstvo našteva neštete primere kričeče črtnosti in zločinstev, koder se javlja zakonitost nebrzdane strasti in nagona; ne pozna pa na nešteti primerov premagovanja, notranjih zmag in pravega junaštva — ko zločina ni bilo, ko se je srce odločilo za višjo pot, čeprav ta na zunaj ne blesti.

O vseh teh skritih globinah pravega človekovega življenja to časnikarstvo nič ne ve, ker pač oznanja materializem. Posnema v svoj tisk samo umazane peme s površja življenja, ki jih življenje izloča, pravega bogastva skritih življenjskih globin pa ne pozna, ker je pač materializem. Človek mu je le civilizirana, počesana žival in nič več. A to ni objektivna podoba človeka in njegovega življenja, ampak spaka pravega človeka.

Seveda ta periodizem primerov, kot je odločitev angleške princese, ne razume; a prav to dejstvo in podobna, ki jih je v življenju toliko, postavljajo „objektivnost“ tega časnikarstva na laž.

Spoštovanje svobode

Toliko poudarja te vrste tisk, kadar mu služi, osebno svobodo, pravico do samoodločitve, do „življenja“, do samostojnega oblikovanja svoje usode. A ume ob tem in prizna samo svobodo do samooblikovanja po njegovi ideologiji. Priznal je in slavil svobodo mlade princeše, ko naj bi se razvijala v sentimentalno, romantično junakinjo po okusu in zamisli njegovega materialističnega pojmovanja življenja in njegove materialistične propagande.

Zakaj tedaj isti časnikarji ne spoštujejo njene svobode v odločitvi, ki jim ni po volji? Ali ne zasluži tudi ta spoštovanja? Ali ta odločitev po morda dolgem notranjem trpljenju ne zasluži vsaj istega spoštovanja, kot ji ga da ta tisk ob primeru nasprotno odločitve? Zakaj bi bila mlada princesa sedaj naenkrat manj vredna, da bi jo bilo treba poniževati? Ali ni to prava krivica in greh proti svobodni samoodločitvi? Lepo izdaja to zadržanje njih oznanjanje svobode kot neiskreno, zlagano in varljivo propagando.

Naj bo dovoljen tu mal skok domišljije. Mislimo si, da bi v tem primeru odločitev bila druga in bi se princesa poročila z izvoljencem. Mislimo si, da bi se čez nekaj let drug drugega naveščala. To bi bila spet senzacija za to časnikarstvo, nič boljšega. V imenu svobodne samoodločitve bi zahtevali in dramatično opisovali ločitev zakona, razdrtje iste ljubezni, ki jo sedaj zagovarjajo. Da bi res bilo tako, dokazujejo te revije same; kar poglej, kako v isti sapi, ko napadajo princeso zaradi odklonitve zaroke in njene žrtve, slave na naslednji strani razporoko in razdiranje ljubezni v imenu iste svobode.

Ali ni boljša odločitev ljubezni ne skleniti, kot pa jo v kratkem v tolikem trpljenju in s toliko škodo razdirati?

Dovolj zmešnjave! Uboge duše, ki se dajo zastrupljati in voditi v življe-

nju šušmarskemu časnika in ga zato še drago plačujejo. Svoboda, ki jim jo odmerjajo v življenju je samo v tem, da se svobodno uveljavlja nepremišljeno čustvo, strast, nagoni; da bi se v njih življenju uveljavili višji, človeka vredni nagibi, te svobode jim ne priznajo.

Pripeljali so tako ta periodizem do nemogočega; a njemu se tako zdi prav.

Proticerkveni duh

Še drug zli duh se je pokazal ob tej priliki, kot se ob vsaki v te vrste časnika: liberalni laicizem, proticerkvenost. To se je kazalo v glasnem napovedovanju poroke proti „zastarelim cerkvenim predsodkom“, po katerih tu zakon ne bi bil mogoč, ko je eden od njihju že veljavno poročen. Sedaj se ob drugičnem izidu ne more zadržati to časnika, da se ne bi zneslo tudi nad anglikansko cerkvi in njenimi predstavniki. Očitajo ji pritisk in trdoto, ki da ji je podlegla mlada žrtev.

Tudi vera in cerkev bi se morala umakniti njih zmotnemu pojmovanju življenja in priznati svobodo, ki jo oni uče. Nič jim ni sveto, nič ne zasluži spoštovanja, če nasprotuje strasti, ki naj oblikuje življenje v ljubavno avanturo. Temu se mora podrediti vse; tudi cerkev mora odstopiti od zdravega nauka in svojih stoletnih načel.

Dobro, so pač materialisti ti časnika. A da bi bili v svojih zahtevah vsaj dosledni. Teže pa nam je prenesti njih nedoslednost, da pri tem nimajo enakih mer za vero in druge, veri nasprotne ideologije. Tu napadajo odklonitev poroke, ki zaradi obstoječega zakona na eni strani ni mogoča; češ da so to verski predsodki in nasilje cerkve. Ista revija morda kar na drugi strani pa slavi žrtev ljubezni za svojo idejo, ko je mladi, zagrizeni „tovariš“ pustil svojo izvoljenko, ker mu noče slepo slediti v njegovi zmoti. Zakaj tudi tu ne zagovarjajo principa ljubezni, ampak se obračajo proti veri, ki ji nevesta hoče ostati zvesta? Pač ker je njih načelo: vedno proti veri in proti cerkvi.

☆

Zakaj to časnika še naprej ne režira te „avanture“ v pravo življenjsko dramo, ki mu sicer tako ugaja? Saj ni

še vsega konec. V duhu dosedanega njihovega poročanja in upoštevanja še deželo Shakespeara bo poleg drugih možnih pač najprimernejši razvoj morda ta: Ljubezen teh zunanjih ovir ne prenese; ona izpije strup, on — moderno orožje — krogljo v glavo, drugi v spremstvu podobne dobe vsak svoje dobe in pozorišče izumre. Seveda se ni varno v napovedovanju dati voditi želji po senzaciji, kot je to časnika prav se da — „dobilo svojo lekcijo“.

Odločitev princese Marjete je pojav, ki ga to časnika ne zna prav razložiti, ker ne spada v njegovo zamisel življenja. Je ne razume; zato graja in blati, kjer bi moralo govoriti s spoštovanjem in morda celo hvaliti. Upravičeno sumimo, da princese tudi doslej ni prav razumelo in je ni prav predstavljalo. Tudi si mi ne lastimo, da hočemo zadevo razjasniti, ker to ni naša stvar. Je pa naša stvar pokazati na kričeče napake in zmote, ki nam pri tem časnika bijejo v oči.

Hvala lepa temu bolnemu časnika, da se tako predstavljamo življenja. Vemo, da življenje ni tako preprosto, kot si ga ti predstavljajo; je vse bogatejše in vse preprosto, kot da bi ga oblikovali v življenjsko avanturo kot neka vsemočna sila samo čutna ljubezen in strast.

Da se za konec obrnemo od načelnih vprašanj k osebi. Če sprejmemo dogodek brez predsodkov, kot se nam nudi, naj obračamo kakorkoli, ostane dejstvo: mlada princesa je namesto osebnemu čustvu ljubezni v tej zadregi sledila svetemu nagibu dolžnosti, ki ji jo nalaga vest in razlaga njena cerkev. Ali ni prav v tem morda njena doslej neznan veličina? Ko bo utihnila strast, ali je ne bo morda svet slavil kot junakinjo, eno med mnogimi, ki je bila močnejša kot povprečna žena, ki jo predstavlja današnje plitvo časnika.

Bog da j srečo mladi princesi in v svetu mnogo posnemalk. Naj bi bilo po njenem zgledu, čeprav v vse manjših in skromnejših razmerah, mnogo junakinj dolžnosti; ne bodo sicer bleščale z varljivim bleskom „zvezd“ današnjih revij, a bodo v resnici velike po pravem junastvu na polju življenja.

F. G., Argentina

Z D O M A Č I H T A L

KAKO VPLIVA DOMA KOMUNIZEM NA MLADINO

Prvi neposredni stik z novimi idejami dobi otrok, ko prične hoditi v šolo. Učni program je ves prepleten z rdečimi idejami. Zavisí pa precej od učitelja, kako snov razlaga. Dobe se še pošteni, ki skušajo spretno preiti kočljive točke, medtem ko drugi zavestno poudarjajo predvsem to, kar tiče novega nauka. Sedanja oblast je nastavila veliko novih učnih moči svojega kova. Dostikrat so ti novi učitelji strokovno zelo malo podkovani. Njihovo osebno moralno življenje navadno ni vzpodbudno. Otroci s svojimi bistrimi očmi marsikaj hitro opazijo. Upajo se njihovim naukom v obraz posmehovati. Seveda se s tem samo po sebi manjša spoštovanje do avtoritete. Slabe posledice se ne vidijo samo v šoli, ampak tudi doma. Starši otroku niso več to, kar bi morali biti.

Zagrizenost v nove ideje nekoliko popušča povsod, tako tudi pri učiteljstvu. Seveda pa ima vedno prednost tisti, ki se strinja s komunizmom.

Ljudskošolski otroci so organizirani v organizaciji „Pionir“. Sprva je bilo včlanjenje prostovoljno, sedaj je obvezno. Imajo svojo brošurico „Pionir“, ki poje slavo Titu, propagira in vceplja komunistične ideje na način, ki je razumljiv in privlačen otrokom. Prirejajo fizikalne izlete v gore, na morje, itd. pod vodstvom učiteljstva. Samo po sebi stvar ni napačna, le včasih se učitelji sami zabavajo, otroke pa prepuste samim sebi... Ko hodijo na taborenja ali večtedenske počitniške kolonije, ne smejo k sv. maši.

Verouk je izvenšolski predmet. Pač pa se morejo starši s podpisanimi izjavami odločiti takoj v začetku šolskega leta, če hočejo, da njihovi otroci obiskujejo krščanski nauk. Ta se navadno vrši v cerkvi ob nedeljah in tudi med tednom. Veroučitelji, organizirani v Cirilmetodijskem društvu, dobe za poučeva-

nje pripadajoč honorar, neorganizirani pa nič. Razlike med otroci, ki obiskujejo veroučne ure in med onimi, ki ne, na splošno šolske oblasti ne delajo. Drugače pa otroci pogosto pristopajo k zakramentom.

Starši, ki so včlanjeni v komunistično stranko, seveda ne smejo puščati otrok k zakramentom, ne v cerkev, ne k verouku. Za „pregrehe“ v tej smeri so določeni disciplinarni postopki, tudi izključitev.

Mladina iz nižje gimnazije je pod strogo kontrolo. Oblastniki so spoznali, kako daleč je pripeljala vsestranska „svoboda“ še popolnoma nedorasle mladine, zato sedaj skušajo preprečiti ali vsaj malo zavreti pot v propast, v katero so jo sami nagnali. Če dobe n. pr. po 9 zvečer koga v javnem lokalju, je izključen iz šole.

Mladina od 14 do 25. leta se združuje v „Mladinski organizaciji“. Včlanjenje za uslužbenca je obvezno. To je pravzaprav priprava na partijo. Program in smernice temu gibanju daje partija. Sestanki so tedenski, ob večernih urah. Tu se sramote Cerkev, morala, načrtno vceplja brezbožni duh. Po sestankih je prilika za zabavo, predvsem ples.

Od sobote na nedeljo prirejajo nočne zabave ali daljše izlete. S tem samo po sebi pride do zanemarjanja nedeljske dolžnosti in gojitve „svobodne ljubezni“. Te sicer zaradi prežalostnih posledic ne propagirajo več, a se sedaj sama bujno razvija.

★

Uspeh komunističnega prizadevanja veliko zavisí od zavednosti staršev. Na žalost je veliko popustljivih. Mnogokrat zgolj iz materialističnega gledanja: če bodo otroci organizirani ali vsaj prijatelji novih idej, bodo imeli lažjo pot do izobrazbe, hitrejši dostop do služb, boljše plače itd. Najbolj so seveda spet

prizadete delavske družine. Kmetje so ostali trdni. So pa močno udarjene tudi njihove družine. Kmetije imajo visoko obdavčene. Ne morejo shajati. Otroci so prisiljeni iskati kruha drugje, največ v mestu in tam se, v novi družbi, pogosto zgube. Za zaslužkom v mesto pa ne tišče le tisti, ki ne morejo drugače živeti, ampak kmetska mladina na sploh. Tam je osemurni delavnik, vse mogoče udobnosti, doma pa večno garanje in niti za obleko ne prislužiš...

Zelo slabo in močno vplivajo na svoje okolje priseljenci, komunistični pripadniki, ki jih je v vsakem kraju nekaj.

Glede vzgoje vlada zadnji čas med komunisti nekako dvojno mišljenje. Eni se drže stare poti: starši nimajo pravice do otroka. Drugi pa kritizirajo sedanje stanje in se že oglašajo: starši so dolžni skrbeti in vzgajati otroke. V ta namen sklicujejo roditeljske sestanke. Morda bodo s tem le kaj pozitivnega dosegli.

Mladina, ki je rastle v letih „svobode“ brez krepke opore staršev, je popolnoma podlegla komunističnemu vplivu. V njej ni več idealov. Nov duh jo je ponižal na stopnjo živali. Dekle, ki gre čista pred oltar, je izjema. Saj čudno ni. Razen kontrolirane pridige v cerkvi in skoro odmerjenih strani verskega časopisa ni imela ničesar, kar bi jo dvigalo. Zakramente, v katerih bi dobila moč, je opuščala precej iz napačnega strahu pred okolico. S protiverskimi organizacijami je pa bila in je dežela še preplavljena.

Življenje slovenske mladine v domovini je mrzlo, brez svetlobe in lepote. Naveličana ga je. Podzavestno se tega zaveda. Pripravljena bi bila sprejeti drugačno življenje, če bi ji ga kdo dal spoznati. Molimo, da bi ta čas kmalu prišel!

PRIMORSKE VESTI

Sejem sv. Andreja v Gorici. Tradicionalni vsakoletni sejem sv. Andreja, ki se začne prvi ponedeljek po sv. Andreju in traja domala do Božiča, je letos zadobil skoro predvojno sliko. Na stotine in stotine ljudi iz podeželja, ki je z novo mejo pripadlo Jugoslaviji, je prišlo v teh dneh v Gorico s prepustnico, ki jo je izvojeval videmski sporazum za obmejno prebivalstvo. Žal, da so si prišli le ogledat sejem sv. Andreja, kajti

denarja nimajo, da bi si lahko privoščili denarja nimajo, da bi si lahko privoščili, kar jim v Jugoslaviji primanjkuje. Vsekakor so bili tudi tega obiska veseli. Gorica pomeni za naše ljudstvo, ki živi na ozemlju od Triglava do furlanske nižine, središče vsega kulturnega, gospodarskega in verskega življenja. V nobeni izmed teh treh dobrin je ne morejo nadomestiti druga jugoslovanska mesta, pa četudi lepša in bogatejša. Upanje je, da se bodo zakoni videmskega sporazuma še bolj izpopolnili in omilili, da bo našemu ljudstvu v vedno večjo pomoč.

Miklavževanje v Gorici. Letos je priredilo miklavževanje v Gorici Slovensko kat. prosvetno društvo skupno s slovensko Vincencijevo konferenco, ki se je komaj osnovala. Radodarnost Goričanov je pripomogla, da smo lahko obdarili vse slovenske ljudskošolske otroke. Poleg obdarovanja so bili otroci deležni še lepe zabave na Placuti, ki jim jo je pripravilo Slovensko kat. prosvetno društvo. — Dramatski odsek istega društva je uprizoril lepo Geržiničevo spevoigro „Miklavž prihaja“. Isti dan zvečer se je miklavževanje ponovilo še za odrasle.

Praznik katoliške mladine v Gorici. Na praznik Brezmadežne se je število organizirane mladine v Gorici spet pomnožilo. Tri dekleta, med njimi dve učiteljici in ena dijakinja so junaško stopile pod Marijino zastavo, štiri druge pa so postale kandidatkinje za Marijino družbo. Popoldne je fantovska Marijina kongregacija imela v dvorani Brezmadežne v Placuti lepo akademijo, ki je vsa izzvenela v večjo čast Marijino in večjo rast v čistem in zglednem življenju slovenske organizirane mladine.

Katinara. Po 30 letih so imeli v katinarski župniji sv. misijon. Sprva se je zdelo, da se ne bo dobro obnesel, zadnji dnevi so pa pokazali koliko dobrih sadov je rodil trud misijonarja g. Vidmarja. Veliko število ljudi je pristopilo k sv. zakramentom in tako najlepše pokazalo dobro voljo za rast v duhovnem življenju.

Bazovica. Bazoviški oder pridno deluje. Prvo nedeljo v decembru so vneti Bazovci nastopili pred številnim občin-

stvom s štiridejanko „Vest ali Človek, ki je umoril“. Nastopil je še pevski zbor iz Gročane, ki se je kot tak prvič predstavil občinstvu, a zato nič manj dovršeno in ubrano.

SLOVENSKA KOROŠKA

V decembru je „Akademija slovenskih bogoslovcev“ v Celovcu obhajala stoletnico svojega obstoja. Dne 15. decembra 1955 so slovenski bogoslovci v dvorani Marijanišča priredili javno prireditev, pri kateri so se skupno spomnili marjilvega dela, ki ga je vršila Slovenska akademija v zadnjih sto letih.

Redko slavnost so obhajali v nedeljo 21. novembra 1955 v St. Rupertu pri Velikovcu: tridesetletnico službovanja Andreja Sterna. Med zahvalno sv. mašo, kjer je šentrupertski pevski zbor pod vodstvom č. s. Bertolde lepo pel Vodopivčevo latinsko mašo, je g. župnik prebral škofovo zahvalno pismo cerkovniku Andreju Sternu, v katerem je orisal težke pa tudi lepe cerkovniške dolžnosti.

Podružna cerkev Grebinja, sv. Tomaž v Klečah je na zadnjo pobinkoštno nedeljo 20. novembra 1955 dobila spet mlado lice. Popravljen je bil stolp, ki je že nevarno visel, prenovljena je cerkvena streha s kamnitimi ploščami, pa tudi omet zunanaj in znotraj cerkve je nov.

HRVATSKA

Sveti oče kardinalu Stepincu za srebrno mašo. Sveti oče je za petindvajsetletnico posvečenja (praznik Kristusa Kralja 1955) poslal kardinalu Stepincu tole brzojavko:

„Tebi, svojemu ljubljenuemu sinu, ki si spolnil 25 let duhovništva, bogatega po zasluženju in s čigar krepostjo, zmogovitvijo v vseh težavah, se ponašamo, proseč Gospoda, naj Ti dá svoje tolažbe, izražamo očetovska voščila in podeljujemo z veliko naklonjenostjo apostolski blagoslov.“

Kardinal Stepinac — srebrnomašnik. Na praznik Kristusa Kralja (zadnje nedelje oktobra) je pred 25. leti večja skupina mladih bogoslovcev, gojencev „Germanika“ v Rimu, prejela mašniško posvečenje. Najstarejši med njimi je bil Alojzij Stepinac, poznejši kardinal in zagrebški nadškof. Stepinac je bil tedaj

star že 32 let. V prvi svetovni vojski se je boril na bojnem polju in bil ujet. Pozneje je študiral agronomijo in po študijah kmetoval na očetovem posestvu, dokler ga Bog ni poklical v svojo službo. Po štirih letih duhovništva je že postal pomožni škof s pravico nasledstva v zagrebški nadškofiji. Po smrti nadškofa Bauerja (1937) je pa postal zagrebški nadškof.

Zagrebška nadškofija je že prej večkrat preživljala težke, odločilne in žalostne čase. Toda ena najresnejših in najtežjih dob se je začela zanjo tedaj, ko je Stepinac postal zagrebški nadškof. Novi nadpastir se ni ustrašil težav, ampak je takoj pogumno šel na delo. V letih pred drugo svetovno vojsko se je na vso moč trudil, da bi obširno nadškofijo duhovno dvignil in prerodil. To je hotel doseči s svojimi nadpastirskimi obiski, z ustanavljanjem novih župnij, z uvajanjem novih verskih redov, s evharističnimi kongresi, s katoliškim tiskom, z verskimi šolami in z velikodušno podporo preganjanim. Tako je svoje vernike utrjeval in pripravljaj za dneve najhujše preskušnje.

Med vojsko je bilo stališče nadškofa Stepinca zelo kočljivo in težko. Kljub temu je ves čas ostal pravi Kristusov pastir. Tudi v najnevarnejših trenutkih je neustrašeno oznanjal božjo besedo, krščansko resnico in ljubezen. Pregarjanci najrazličnejših ver, narodnosti in ras so pri njem iskali zavetja. Nadškof jim je pomagal z vsem, kar je imel.

Njegov ugled je bil tako velik, da ga komunistični režim dolgo ni upal napasti. Šele oktobra 1946 so začeli proti njemu sodno postopanje. Vsi katoličani in nekatoličani so soglašali v mnenju, da so nadškofa postavili pred sodišče zato, da bi lažje zatrli katoliško Cerkev. Obsodili so ga na 16 let ječe. Toda nadškof Stepinac je prenašal vse preskušnje s čudovitim dostojanstvom in izredno doslednostjo. Pet let je bil zaprt v Lepoglavi. Decembra 1951 pa so ga pripeljali v rojstno vas Krasić in ga tam internirali. Jugoslovanska komunistična vlada je nekaj mesecev prej Sveto stolico uradno obvestila, da je pripravljena dati prostost nadškofu Stepincu pod pogojem, če takoj zapusti svojo deželo. Toda sveta

stolica je ponudbo zavrnila z besedami: „Sveta stolica je zvedela, da omenjeni cerkveni dostojanstvenik želi ostati med svojimi verniki, ker je popolnoma prepričan o svoji nedolžnosti. Sveta stolica ne more drugače ko spoštovati to njegovo odločitev. Zato mu noče ukazati, naj se odstrani, ker bi bilo to nasprotno temu, o čemer mons. Stepinac misli, da je njegova dolžnost.“

Leta 1953 ga je papež Pij XII. imenoval za kardinala. To imenovanje je jugoslovanska komunistična vlada porabila za izgovor, da je pretrgala diplomatske zveze s sveto stolico.

Tako zagrebški nadškof že devet let ne more izvrševati svoje nadpastirske službe. Kadar mu dovolijo, da govori s tujimi osebnostmi, vedno povdarja svojo nedolžnost, zvestobo Cerkvi in dolžnost, ki jo ima do nje in do ljudstva. Svojo internacijo poleg cerkve svoje rojstne župnije prenaša s krščansko potrpežljivostjo. Sam je zelo ponižen in skromen. Kadar pa brani pravice Boga in Cerkve pa razodeva njegova postava in njegova beseda izredno dostojanstvo in duhovno moč. Bog, v katerega zaupa, naj ga ohrani in varuje, dokler ne prisije zarja vrske in narodne svobode!

Škof v Mostarju „pogojno oproščen“.

— Belgrajski tiskovni urad je 31. oktobra 1955 poročal, da je bil 30. oktobra 1955 izpuščen iz ječe mons. Peter Čule, škof v Mostarju. V ječi je bil že od leta 1948. Obsojen je bil na 11 let in 6 mesecev ječe zaradi „sovražnega delovanja“ med vojsko. Uradno jugoslovansko zastopstvo (Yugopress) izjavlja, da se mu je dovolila „pogojna prostost“, vendar ne pové, kateri so ti pogoji.

Škof Čule je star 57 let.

Zaprli so ga 22. aprila 1948. Nekaj mesecev potem so mu pri „sodni obravnavi“ očitali, da je sodeloval z ustaškim režimom. Ker mu krivde drugače niso mogli dokazati, so „ljudski sodniki“ najeli krive priče. Na podlagi njihovega krivega pričevanja je bil škof Čule 22. julija 1948 obsojen na 11 let in pol prisilnega dela. Njegov tajnik, duhovnik Mate Nuić, pa je bil obsojen na 8 let, ker ni hotel po krivem pričati zoper svojega škofa.

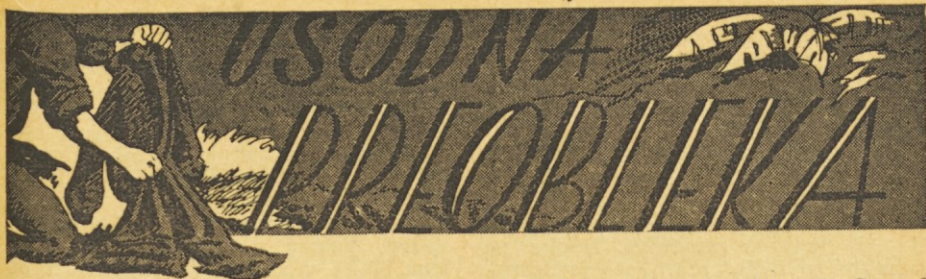
Tako je škof prestal že 7 let in pol svoje hude kazni. V začetku je trpel veliko pomanjkanje. Pravijo, da je bil zaprt v celici 4x5 m z 20. drugimi jetniki, ki jim oblasti niso dovolile, da bi namesto škofa opravili poniževalna dela, ki so mu jih nalagali. Potem, ko je prestal težko bolezen, so ga poslali na prisilno delo. Vlak, ki ga je vozil, pa je imel nesrečo, pri kateri je bil škof ranjen.

„Velikodušnost“, o kateri so toliko govorili nekateri uradni listi, pa je zelo podobna oni, ki so jo skazali kardinalu Stepincu. Ne more opravljati nadpastirske službe. „Pogojna oprostitev“ je olajšala po krivici obsojenemu in hudo bolnemu škofu trpljenje, ni mu pa dala zadoščenja za krivico, ne možnosti izvrševanja škofovske naloge.

Hrvatska komunistična stranka je dobila, kot poroča „Katholische Nachrichten Agentur“, tajna navodila za boj proti Cerkvi. Stranka mora na vsak način zmanjšati vpliv vere na družine in družbo, kajti do sedaj „progressivna socialistična miselnost še ni prodrla v mase hrvatskega ljudstva“. Okrožnica tudi omenja „nezdravi in reakcionarni“ vpliv škofov in duhovnikov. Neodpustljivo je, da celo člani partije v oporoki zahtevajo cerkveni pogreb. Dokler bo obstojala Cerkev, komunizem ne bo mogel uresničiti svojih ciljev. Zato je treba izkoreniniti versko miselnost iz src mladine. „Časa je malo in moramo se boriti proti senci Stepinca,“ pravi Bakarić. „Namesto vere v Boga in neumrljivosti duše moramo postaviti vero v napredek in znanost.“

SRBILJA

V Smederevu so oblasti izdale dovoljenje za zidavo nove cerkve. Ko je stavba zrastle do strehe in bi jo bilo treba samo še pokriti, so pa iste oblasti odločile, da se z zidanjem ne sme nadaljevati. Stavba je začela razpadati, na kar so oblasti izjavile, da ne služi svojemu namenu in prostor s stavbo enostavno zaplenile. Beograjski ordinariat je pri Titu vložil proti takemu samovoljnemu postopanju odločno pritožbo, toda odgovora ni prejel nobenega.

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

ANIČINA ZGODBA

Nato je začelo znova deževati. In je deževalo sedem dni neprestano. Reka je visoko narasla in zalila spodnjo stran doline. Na večer sedmega dne sta Beryl Sigman in njen mož sedela v salonu. Doktor Sigman je držal v roki kozarec poln whiskyja. Pravkar ga je hotel s slastjo srkniti, ko je prišel do njega slabotni glas zvončka, ki je pozvanjal na vrhu hriba nad vasjo številka tri.

Doktor Sigman je položil kozarec na mizo in spregovoril s slovesnim glasom: „Pravkar je umrl eden mojih bolnikov.“

„Kje?“ je vprašala žena.

„Nisi ga poznala. Bil je gobav.“

„Gobav?“

„Da! Postal sem njegov dober prijatelj.“

„Lepo odmeva glas zvona,“ je dodala žena. „Pa se mi zdi, da kadar umre gobav človek, bi morala igrati vojaška godba z vsemi instrumenti ki jih premore, kajti smrt gobavca je odrešenje zanj in za vso okolico.“

„Ta gobavec je že drugi bolnik, ki sem ga danes zgubil,“ je spet povzel mož. Zjutraj je umrl neki Kitajec, ki se je ponesrečil v gorah, ko je nosil tovor. Le žal, da je prehitro umrl, kajti bil je nekaj posebnega: imel je srce na desni strani. Primer ki bi me zelo zanimal.“

Beryl je poslušala moža brez posebnega zanimanja. Toda ženski čut ji je narekoval, da se zanima za probleme moža, dasi si je vedno želela, da bi v trenutkih ko sta bila skupaj, pozabila na skrbi vsakdanjega življenja. Danes se ji je zdelo še posebej, da se mož ne

more odtrgati od svojih poklicnih dolžnosti.

„Zelo rad bi videl, da bi oče O'Shea kaj pil,“ je doktor Sigman znova povzel besedo. „Ta fant se ne zna paziti. Ves teden je deževalo, on pa vsak dan na potu k bolnikom. Dela še več kot oče Coleman.“

Beryl ga je gledala zamišljeno. Za vse je njen mož imel besedo svarila in opomina, le zase ne.

„Da se zanimaš za očeta O'Shea, je zame nekaj novega. Mislila sem, da ti je odvraten.“

„Res, ni mi bil všeč. Pa sem se verjetno zmotil. Dobro je zagrabil za delo.“

„Oče O'Shea ima posebno privlačno moč. Pravi magnet!“ je pristavila žena. „Le zakaj je samski, ko bi bil lahko dober mož.“

Doktor Sigman se je zasmejal. „Ker je duhovnik. Tako zahteva katoliška Cerkev. Je pač dosledna v svojih zahtevah. Vse ali nič! En sam zakon. Nič razporeke, če tudi si se zmotil v izbiri zakonskega druga. Sprejeti otroke, čeprav si jih ne želiš. Ne obiskovati bogoslužja drugih ver, če si katoličan.“

„Že prav,“ je ugovarjala žena. „Toda celibat je zame strašno kruta obveznost. Je kakor kletka, po kateri se premetava tiger, ki bi bil rad prost, pa mu železna ograja to brani.“

Doktor Sigman se je namuzhil. „Ve ženske ste nečimerne. Mislite, da moški, če nima žene, že ne more biti več srečen. Ne razumete, da moškega lahko zadovoljijo tudi druge stvari, ne da bi mu bilo treba iskati sreče v drugem spolu. Delo za duše lahko duhovniku polnoma nadomesti srečo, ki bi jo našel pri ženi.“

Beryl je zmignila z rameni. „Morda imaš prav. Toda v primeru očeta O'Shea bi si upala iti staviti kakršno koli vsoto, da v njem ni vse v redu. Mnogo je v njem stvari, ki niso duhovniške.“

„Te stvari prepuščam tebi. Mene kot zdravnika zanima le njegovo zdravje, na katero predamo paziti. Saj je prav, da išče duše. Toda Kitajci so kakor zajci. Množijo se brez presledka. Nikdar ne bo mogel priti do vseh. Zato je nespametno, da brska za vsakim zrncom, ki ga najde v strugi reke. Saj bo drugo leto še tudi prilika za to.“

Beryl je pozorno gledala svojega moža. Všeč ji je bilo, da se je spet razburil. Take nevihte so njegovemu duhu dobro dele. Osvobodile so ga napetosti, ki jo je nosil v sebi, kadar je bil pri bolnikih in ga pomirile. Kar pa jo je presenečalo, je bilo zanimanje moža za novega misijonarja. Zato se je odločila, da pove možu stvari, ki jih opazi le ženska, ki pa lahko spremenijo tek življenja vsakomur, ki se vanje zaplete.

„David, meni se zdi, da bomo morali Anico odsloviti in jo poslati domov. Predolgo je že na Kitajskem.“

„Bolje bi bilo zanjo, če ne bi nikdar semkaj prišla,“ je pristavil mož. „Pa zakaj ravno to sedaj prinašaš na dan? Ali z Anico ni kaj v redu? Jaz ravno nimam tega občutka.“

„Ti ne, ker gledaš le na zunanost. Telesno je krepka in zdrava. Toda v notranjosti je razburkana in najhujše je to, da tega noče priznati. Oče O'Shea je postal v njenih očeh junak. Zdi se, da sploh ne opazi, koliko zadnje čase o njem govori. In to je, David, zelo pomembno.“

Doktor Sigman je presenečeno dvignil pogled, ki ga je pravkar usmeril na kozarec z žganjem. Ženinino razkritje mu je dalo misliti. „Meni se vse skupaj ne zdi verjetno. Toda, če je že treba govoriti z njo, boš ti lažje storila.“

„Anica nima krivde,“ je dejala Beryl. „Je pač oče O'Shea izredno privlačen človek. Ona to čuti, toda ker ji pamet pravi, da je duhovnik, se temu čaru upira, kar pa jo ravno dela razdvojeno.“

„Take ste pač ženske,“ je vzkljnil doktor Sigman. „Če vas obvladajo ču-

stva, končno tudi pamet v njih utone. Zato bomo začeli zdraviti Anico takoj. S prvo karavano, ki bo prišla, jo odpošljemo domov.“

„To bo še najboljše,“ je potrdila žena.

Beseda „domov“ je v obeh vzbudila čudovite predstave. Pomenila je Združene države, pomenila je New York. Za Beryl je pomenila še več: elegantne obleke, nastop v olikani družbi, kjer žena blešči v vsej svoji ocharljivosti ob strani moža, ki je slaven kirurg in čigar poklicna pot je polna uspehov.

Molče sta se gledala Beryl in David Sigman in čutila isto: še trinajst mesecev bosta morala ostati na Kitajskem. In meseci v tej rumeni zemlji so zanju dolgi kot leta v domovini. Beryl se je od tihe bolečine grizla ustnice. Najraje bi zajokala na glas.

Mož jo je motril in razumel. Prsti, ki so še pravkar oklepali kozarec, so se razklenili. Ni ga več zanimala pijaka. Počasi se je dvignil in se približal ženi. Ona je razumela namen njegovega bližanja. Vstala je tudi ona in mu šla nasproti.

„Beryl,“ je začel mož, „ti veš, da sem upal na skorajšnji odhod ker sem bil prepričan da bodo cerkvene oblasti ukinile misijonsko postajo. Toda zgodilo se je nasprotno. Zato te vprašam: Ali bi me še mogla spoštovati, če bi v teh okoliščinah pustil svoje mesto in zbežal?“

„Ne, David,“ je odgovorila s tiho nežnostjo.

Nato se je vrgla v njegov objem in za trenutek zajokala, medtem ko se je z roko naslonila na orjaška ramena svojega moža. Njegova brada jo je rahlo ščegetala na licih. Počutila se je spet varno, kajti nad njo je bdel doktor Sigman David — njen mož.

☆

Slabo vreme, ki je trajalo ves teden, je bilo razmočilo zemljo in napravilo pota blatna. Carmodyja je začelo skrbeti. V nedeljo bi se moralo poročiti tri in petdeset parov. Ali bodo prišli, če bo deževalo iz isto silo kot doslej?

Toda Bog je imel veselje nad slovesnostjo, ki se je pripravljala. Pomoči od sobote na nedeljo je še deževalo, zju-

traj še nekoliko rosilo, eno uro pred sveto mašo pa se je zgodilo nekaj neverjetnega: med oblaki, ki so se razblinjali, se je pokazalo sonce; še brez bleska in toplote, a vendar — pravo resnično sonce.

Po cestah in po dvorišču pred cerkvijo je bilo videti še mnogo luž, ki jih je počasi sušila sončna luč. Med njimi in preko njih so veselo prihajale gruče novoporočencev. Večina njih so bili v cvetu mladosti; dekleta so bila polna rdečice na obrazih in njih pogledi so se sramežljivo zgrinjali k tlor. Na prvi pogled se je dalo opaziti, da jih je vsaj polovica že bila v drugem stanju, dasi so skoro vse prišle belo oblečene. Moški, okroglih glav in z izrazitimi ličnimi kostmi so izražali neko negotovost, obenem pa bili okorni v koraku. Vsi so se zgrinjali v cerkev, čije oltar je bil bogato okrašen z rožami. Njih vonj je napolnjeval notranjost svetišča s sladkobno prijetnim duhom.

Ko se je Carmody po evangeliju obrnil k zbranim ženinom in nevestam in jih nagovoril, se je nehoti spomnil tistih štirih nesrečnic iz naselja številka tri. „Joj,“ si je mislil, „kolikim moralnim nevarnostim gredo ti novi zakoni naproti!“

Toda mladi ljudje, ki so stali pred njim, se tega niso prav nič zavedali. Bili so zadovoljni in polni najlepših upov. Čutili so nagonsko, da bo njihova zakonska zveza, ki jo sklepajo v pričujočnosti božjega služabnika, vse bolj trdna in blagoslovljena kot tista, ki jo sklenejo nekrstjani.

Za mladimi pari se je trlo radovednega ljudstva. Zrak je bil nasičen slabih vonjav, ki so prihajala iz neumitih in prepotenih teles. Za Kitajce je bila današnja poroka slovesnost prve vrste. V njo so se čutili vključeni ne samo sorodniki novoporočencev, temveč tudi oni, ki so živeli v istem kraju z njimi.

Carmody je skončal poročno mašo in se vrnil v zakristijo. Slekli si je vsa mašna oblačila ter si nato nadel bel roket in obesil okoli vratu belo što'lo. V tem sta vstopili poročni prič: bolničarka Anica Scott ter cerkovnik John Wong. Slednji je prinesel s seboj poroč-

Triinpetdeset kitajskih parov je sklenilo zvezo za vse življenje v navzočnosti bolničarke Anice Scott in cerkovnika Johna Wonga, ki sta bila vsem za botra

ne liste, na katerih so že stala imena vseh novoporočencev. Anica in John sta nato vse liste kot prič podpisala. Z obredom poroke se je moglo pričeti.

Aničine oči so bile polne globokega žara. „Oče zelo sem vesela, da ste me določili za poročno botro. Ali ste si že ogledali vse neveste? Ah, kako so mekatere revice! Tako se zdi, da niso imele primerne obleke, da bi si jo nadele!“

Carmody jo je zamišljeno pogledal. „Ne vem, kaj se dogaja z nevestami. Zdijo se mi močno preplašene. Le kaj jih vznemirja.“

Anica je bruhnila v smeh. „Ah, kako malo še poznate žensko dušo! Skrbi jih, da ne bi padle, ko jih boste klicali pred oltar. Zato jim že zdaj recite, naj se pogumno približajo, pa čeprav se bodo spotaknile ob hoji po stopnicah navzgor.“

Carmody se je nasmehnil. „Da, tako bom storil.“ Nato se je vsedel in začel podpisovati poročne liste. Triinpetdesetkrat je zapisal John O'Shea. Pri tem je mislil na čase, ko je šel sam za prič k poroki. Trikrat se je to zgodilo. In nikdar niso ne on ne tisti, ki so se poročali, mislili na važnost koraka, ki so ga delali v neznano bodočnost. Kajti bile

so druge skrbi: da padeta ženinu prstana iz rok, ki ju bo dalj duhovniku, da se ona zaplete v vlečko in pade po tleh, da fotograf ne bo dobro zadel trenutka, ko si polagata prstana na roke, da bo ušel vlak in bo kosilo postalo neužitno od dolgega čakanja.

Kitajci pred Carmodyjem teh težav niso poznali. Zato je Carmody sklenil, da obred poroke čim bolj slovesno opravi in jim tako da na pot življenja občutek velikega dejanja, ki so ga pravkar storili. Prevzet te misli je stopil k oltarju, potem ko je spotnala s prijaznim nasmehom ošvrknil vso skupino mladih parov. Širok nasmeh z njihovih obrazov mu je povedal, da so bili zadovoljni in da so se veselili trenutka poroke.

Nato se je vse izvršilo v najlepšem redu.

☆

Na stopnicah, ki vodijo iz cerkve je bolničarka Anica Scott obstala z namenom, da se pogovori z očetom O'Shea, ki je pravkar prihajal iz zakristije, kjer je odložil roket in talar. Bila je oblečena v zeleno obleko z zlatimi progami, na glavi pa je imela ljubek klobuček, ki se je na eni strani podaljševal v majhno perut. Zdelo se je, da je zelo zadovoljna.

Sonce je dokončno zmagalo nad oblaki. Povsod v območju dvorišča misijonske postaje so zginjale luže in rože so zažarele v vsem svojem sijaju. Pisane mačehe so bile najbolj številne.

Pri vratih misijonske postaje se je pravkar poslavljajal zadnji poročenih parov od svojih sorodnikov in znancev. Carmody je usmeril svoj pogled na ta par in nato počasi dejal bolničarki: „Imel sem namen pogostiti vseh tri in petdeset parov. Pozneje sem uvidel, da bi mi bilo to radi razmer nemogoče. Toda, če že ni bilo mogoče izpeljati pogostitve v velikem obsegu, pa menim, da bo prav, če vsaj poročna botra zajtrkujeta z menoj.“

Anica se je za hip zamislila. „Oče,“ je nato spregovorila, „prav rada, toda...“

„Tisti „toda“ boste povedali po zajuterku,“ jo je Carmody odločno presekal v stavku. Stopil je po stopnicah navzdol in dekleta ga je spremljalo. V

zadnjih trenutkih se je počutil srečnega. Vsi dvomi, strahovi in neodločnost so ga zapustili.

Vsedla sta se za mizo v obednici misijonske hiše. Pogovarjala sta se o problemih misijona, o zakonih Sigman in o knjigah, ki sta jih oba že prebrala. John Wong jima je stregel in ko sta končala z zajtrkom, sta se dvignila z namenom, da v sprejemni sobi pokadita cigareto. S pogledom uprtim v dekleta se je Carmody vsedel v naslanjač.

„Gospodična Anica, ali se kaj bojite pregovora, da se botra pri poroki nikdar ne poroči? Vi ste bili danes triinpetdesetkrat! Mislim, da ni dekleta, ki bi vas v tem rekordu dosegla.“

Anica je mirno otrnila cigareto. „Oče, tudi jaz sem se že enkrat poročila,“ je tiho spregovorila.

„Vi?“

Gledal jo je nepremično. Da bi bilo kaj takega mogoče, mu niti v sanjah ne bi prišlo na misel.

Tudi ona ga je gledala. Njene oči so se lesketale v izraziti modrini.

„Da oče. Zato sem tukaj. Moj mož je bil pilot in je vozil preko Birmanije med Indijo in Združenimi državami. Nekega dne sem dobila sporočilo, da je izginil. Nikdar — njen glas je rahlo drhtel — ga niso našli. Tako še danes ne vem, ali je mrtev. Zadnje čase imam spet upanje, kajti časopisi vedo povedati, da v tukajšnjih gorah živijo rodovi „lolo“, pri katerih je več ujetih severnoamerikih letalcev. Zato sem zaprosila za tukajšnji misijon.“

Njena misel ni bila tako nespametna. Saj je tudi on veroval v to možnost, ko se je zdravil v budistovskem samostanu. Kasneje, ko je sam prepotoval obširno ozemlje Mieh Yanga po dolž in po čez, se je prepričal, da je bila zgodba o ujetih Severnoamerikancih brez vsake podlage.

„Prišla sem semkaj v tihi želji, da nekega dne prinesejo mojega Toma v misijonsko bolnišnico. Saj naša misijonska postaja meji na „lolo“ rodove. Danes sem prepričana, da Tom ne živi več,“ je dodala otožno. „Danes tudi vem, kako neumno sem mislila, ko sem upala, da bodo mojega moža pripeljali semkaj. Rodovi „lolo“ ne poznajo takih navad.“

„In zakaj se potem niste vrnila domov?“

„Saj veste, oče, kake smo ženske. Ko sem videla, kako silno sta zakonca Sigman zaposlena, in ko sem bila priča strašne revščine, v kateri živijo tukajšnji Kitajci, je zmagalo v meni usmiljenje in sočutje. Tako sem sklenila ostati.“

Carmody je prikimal. Tako je vedno v življenju. Eno delo rodi drugo in končno je človek tako zapleten, da se ne izmota več iz mreže, v katero se je sam zamotal. Sam sebi se zazdi nenadomestljiv.

„Tako, da je Anica poročena,“ si je mislil Carmody pri sebi. „Potem Scott ni njen dekleški priimek.“

Nenadoma se mu je odkrilo. Prestrašen je pogledal bolničarko in dejal:

„Vašemu možu je bilo ime Tom. In bil je pilot? Tom Scott?“ Vprašanja so se mu usipala iz ust kot da bi šlo za nujno zadevo. Anica je pobleдела.

„Da! Tom Scott! Ali ste ga vi, oče, poznali? Ali veste kaj o njem?“

Iztegnila je svojo roko in ga podzavestno zgrabila za rokav suknjiča. Carmody se je spet čutil gospodarja samega sebe. Rahlo je odrinil njeno roko in dejal:

„Ne, ne, nisem ga poznal. Toda vaša zgodba me je ganila, močno ganila. Rad bi vam pomagal!“

Pri tem se je Carmody sramoval samega sebe, saj je vse, kar je pravkar izrekel, bila velika laž. Jim Carmody je dobro poznal Toma Scott. Svoj prvi pohod nad Birmamijo je izvršil ob njegovi strani. Jasno se ga je spominjal: bil je stasit in močan fant, vedno nasmejan in nekolikanj len za pogovor. Ta Tom Scott se je ponesečil do smrti. Kot Jim Carmody je to vedel za gotovo, ne pa kot duhovnik z imenom O'Shea.

Anica se je v tihi boli sključila samo vase. Gledala je Carmodyja z izrazom obupa na obrazu. Kot ob priliki pogreba Li Kwana na pokopališču je začutil žejlo, da jo pograbi za roke in potolaži. Toda tega ni smel storiti. Pred njo je veljal za duhovnika Najvišjega.

Bolničarka se je počasi dvignila s stola. „Oče, oprostite, da ste moral poslušati zgodbo, ki zadeva samo mene.

BARŽUNASTE ZVEZDE

Na Jugu žarijo baržunaste zvezde vso noč,

jasmini ob vodi so težki od sladkih

vonjav,

ko veter k platanam se komaj ob eni

povrne.

Med bledim stebričem že dolgo je

mesec obstal,

v starinske vodnjake nalili vodé so

srebrne:

a vendar z zvonikov se trgajo ure pojoč.

Morda si že, mamica, trudna priprla oči?

Ob uri polnóčni se komaj ubodi poznajo;

petnajst in petnajstkrat bilà si na kancu

vprašanj.

Nekoč se bom vrnil: pustil bom te

zvezde temí!

Pri nas je zakrpana luna pri voglu nad

stajo,

a lipa me ljubi in zame je pesem kotanj.

V l a d i m i r K o s

Bila je popolnoma v nesoglasju z dnevom, ki smo ga dopoldne preživeli v cerkvi.“

„Ah, ne!“ je ugovarjal Carmody. „Bila je naravnost prirejena za današnji dan. Rad bi vam pomagal.“

„Saj ste mi že,“ je Anica odgovarjala. Njene oči so bile rahlo nasmejane, toda pod smehom je bilo opaziti solze. „Oče O'Shea, današnji zajutrek mi je del zelo dobro. Lepo zahvaljeni, da ste me povabili.“

Carmody jo je spremil do vrat. Ko se je vrnil k mizi, se mu je zdelo, da nekaj manjka. Pogled na je splaval na mesto, kjer je pravkar sedela ona.

Iztegnil je roko po cigareti in jo približal k ustnicam. Tedaj je začutil rahel vonj po parfumu, ki je plaval v zraku. Vedel je, da je iz njene obleke. Položil je cigareto nazaj na mizo in si oprl glavo z rokama. Nato je ostal dalj časa tako, počasi srkajoč zrak, ki je bil poln njene bližine.

NOVE KNJIGE

ZBORNİK - KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE 1956

Uredili Miloš Stare, Joško Krošelj, Jakob Mlinar, Pavle Rant in Pavle Fajdiga, Str. 304. Tisk „Dorrego“, Bs. Aires.

Skoro vsako leto lahko ugotavljajo bralci kot poročevalci napredek novega zbornika napram lanskemu in še prejšnjim. Tak porast je posebno viden in razveseljiv letos. Ne le, da je letošnji po obsegu menda rekorden, tudi vsebinsko je doslej najboljši. Ne moremo podati niti vse vsebine, če naj ne preokračimo odmerjenega prostora, zato samo tri ugotovitve.

Dr. Mihe Kreka objava dokumentov, ki so bili napisani na konferenci in podobna objava dokumentov iz dunajske pisarne prof. Coolidgea in Millesove komisije, nanašajočih se na koroško začasno razmejitveno črto l. 1919, sta silno važni in trajne vrednosti. Preprostejšemu bralcu bi bil morda pri jaltskih dokumentih potreben še komentar, ki ga nihče ne bi mogel napisati boljše, kot dr. Krek sam; morda ga objavi založnica v svojem tedniku.

Literarni del pod naslovom „Naša beseda“ obsega letos 62 strani proze in 7 strani pesmi, kar bi dalo, spremenjeno v večerniški tisk in format prav debele „Večernice“. Ne bi rekel, da je to slovestvo kakovostno velik napredek od leposlovja v prejšnjih letnikih, toda še manj je čutiti v njem kakšno nazadovanje. S posebno boleštvjo beremo literarno zapuščino pokojnega Tončka Pangerca, kajti v njegovih črticah je toliko umetniške pristnosti, da se moramo z žalostjo zavedati: umrl je besedni umetnik prav posebnega kova. Silno razveseljiva je pa množica prispevkov; tem bolj razveseljiva, ker smo imeli v teku našega izseljenstva že prav suha leta v izvirnem leposlovju.

Na tem mestu pa moramo posebej poudariti eminentno katoliški značaj te knjige. Ta značaj ne daje knjigi toliko izbira snovi, ki so jo uredniki nakopili kot dejstvo, da je naše izseljensko življenje še prav lepo prežeto z vero. Uredniki so pač zbrali vse, kar more

biti važno za tak zbornik, najsi stvar z vero nima zveze in prav je tako. Zbornik ni verska publikacija. Moč katolitva je pa tako silna, da ne bo odveč, če prav tu, v verski reviji, iz tega stališča omenimo članke kar po vrsti. — Pismo prevzv. škofa dr. Gregorja Rožmama je polno nadnaravnih vrednot, ki jih zna ljubljanski nadpastir tako lepo z besedami povedati. — Cerkev Marije Pomagaj v Torontu je edinstven primer verske vneme, pa tudi izseljenske cerkvene umetnosti. — Ob to hišo božjo moremo postaviti samo še slovensko semenišče v Adrognueju. — Trije duhovniki: Smodej, Ehrlich in Kuhar govorijo iz razprave o koroški meji. — „Svoboda — osnovna zahteva trajnega miru“ je naslov članka, ki govori o sodelovanju Slovencev na II. kongresu CDUCE. — Velikonjevo pismo prijatelju je prežeto resničnega katolištva. — Dr. Ahčina razprava „Katoličani in sodobna civilizacija“ je del katoliškega socialnega nauka. — Prav v katoliško vzgojeslovje posega gospa Kraljeva s svojim prispevkom „Ljubezna ne išče svojega...“. — Druga razprava iz katoliške sociologije je Avsenekova: „Krščansko usmiljenje in socialna pravičnost“. — Leposlovje vse preveča krščanski duh. Naravnost v „katoliško literaturo“ pa lahko uvrstimo Ambrožičev „Svet zase — takole čuden“, Brezovčev „Zgodbo terenca Jakoba Jeroma“, Kramolčevega „Angela varuha“, Mauserjev „Slum“ (četrti božja zapoved), Mlinarjeve „Črnega Grego“ (kot bi ga napisal Cigler po branju Levstikovih nauk) in Novakovo „Očičenje“; med pesnitvami zlasti Kosa in deloma Črtomirja pa Igorja. — P. Ambrožič daje pojasnila o severnoameriški Ligi, ki je izvedla vzorno delo krščanskega usmiljenja. — Zelo vzpodbudna je globoka vera Staretovih otrok v misijonem pragozdu, kjer se more človek res bolj intimno pogovarjati z Bogom, kot v kakšnem velemestu. — Iz Novakovega pregleda „Knjižne žetve slovenske politične emigracije“ je razvidno prvenstvo nabožnega slovstva. — Med živimi je M. Terezija Hanželić ena tistih zlatih duš, ki je polna božje ljubezni in radodarne dobrote. — Tine Debeljak je orisal lik katoliškega pripo-

IZ SVETA

SVETI OČE GOVORI

Papežev govor udeležencem vzgojnih tečajev. Sveti oče je 24. oktobra 1955 sprejel udeležence dvoletnih dopolnilnih vzgojnih tečajev, ki jih je priredila Italijanska zveza za vzgojo.

Zveza ima 27 učiteljskih šol, ki oblikujejo vzgojiteljice otrok. Tako ima večino učiteljšč v Italiji v svojih rokah. Zveza vodi tudi 30 svojih ljudskih šol, skrbi za vzoren pouk na njih in po njih vpliva na 600 drugih ljudskih šol. Skrbi obenem za vzgojo učiteljic za ženska dela v treh posebnih zavodih, ki se imenujejo: „Učiteljšča za ženske poklice“; prireja tečaje za vzgojo in pouk otrok po bolnišnicah, pospešuje kulturna zborovanja; v zadnjem času pa je ustanovila tudi organizacijo za vzgojo in izobrazbo otrok italijanskih izseljencev na Francoskem, da bi tako ostali tudi v tujini v vezi z domovino.

Glede vzgojnih načel je papež povedal te-le globoke misli:

1. Če hočemo Cerkvi in družbi zagotoviti lepšo bodočnost, ne more biti nič bolj odločilnega in uspešnega, kakor „sklanjati se nad nežne mladike novega rodu in že v zgodnji otroški dobi naravnati njihov razvoj proti resnici in vsemu

vednika Karla Mauserja. — O blagem katoliškem javnem delavcu, ravnatelju Bogomilu Remcu je napisal pieteten spominski članek dr. Ivan Ahčin. Prav tako se je koledar spomnil še drugih umrlih: iz katoliškega tabora Franca Paternosta, prodekana Jerneja Hafnerja, mladino ljuba Benedikta Gomilščka, cerkvenega glasbenika Francisa Missie in pesnika Urbanje-Podlimbarskega. — Mnogo navdušujočega je zapisal J. Krošelj v članku o naših verskih, kulturnih in družabnih ognjiščih. — Pa tudi opis spominskih proslav ob desetletnici kaže, da je oddolžitve Slovencev padlim in pomorjenim junakom najgloblja v molitvi.

Če mora biti tega zbornika vesel vsak Slovenec, ga mora biti tembolj vesel slovenski katoliški vernik. M. M.

dobremu.“ Že tedaj, ko se v otrocih zbudi umska in нравna zavest, ko začno spoznavati dobro in slabo ter ločiti siadko od grenkega, lépo od grdega, je treba v njihovih dušah utrditi pravilno gledanje na stvari. Papež pravi, da dobro vzgaja samó tisti, ki prehití slabo, zmoto in krivdo z dobrim. To je namreč mnogo lažje storiti kakor pozneje iskati poti za poboljšanje in ozdravljenje.

2. Noben vzgojni način, pa naj bo to sad posebnih izročil (tradicije) ali izdelan s pomočjo moderne vzgojne znanosti, me bo rodil popolnih in trajnih uspehov, če je v nasprotju z zahtevami krščanstva ali prezira njegove vrednote ali odkladanja njegove vzvišene nadnaravne pripomočke. Krščanstvo ni samo sposobno spolniti kakršen koli vzgojni način, ampak mu je dano, da more voditi duše zanesljivo in odločno do najvišje popolnosti, kar dokazujejo v obilni meri svetniki.

3. Kdor hoče biti vzgojitelj, pa naj bo to redovnik ali pa se je svobodno odločil za to poklic, mora vedeti, da se mora na to težko službo pripraviti s primerno vzgojo in šolo. Naravno je, da se poveri vzgoja najmanjših otrok ženi, ki pa mora svoja lastna prirojena nagnjenja in čustva obogatiti s primernim znanjem in navodili, pridobljenimi v vzgojeslovni znanosti. „Vzgojiti učiteljico za majhne otroke, se pravi, vzgojiti jim duhovno mater.“ Žena, ki je mati, je vzgojiteljica že po svoji naravi. Vendar pa tudi ona potrebuje primerne, metodične priprave. Poklicna vzgojiteljica pa mora z lastnim trudom in dobro voljo v sebi razviti materinski čut. Kako vzvišen in blagodejen je ta ženski poklic! Svet še ni nikoli tako, kakor danes, potreboval mater in materinskih duš, ki bi odvajale ljudi od memirnih tokov nasilja, spopadov in surovega kvantanja. Bog je v naravo položil zakon, da gre vsak nov rod skozi nežno šolo matere, ki prinaša vsakemu novemu življenju vedrost in dobroto, da tako uničuje prevladujoče zlo. Vendar niso vse matere zmogne prav izvrševati svojega preroditvenega poslanstva. Končno jim je papež še priporočil študij zgodovine in jim podelil svoj blagoslov.

Kaj mora biti, kaj vedeti in želiti učitelj? Sveti oče je 4. novembra 1955 sprejel člane zveze katoliških učiteljev in jim tudi govoril. V uvodu papež ome- ni, da je poleg staršev najbolj od učite- ljev osnovnih šol odvisna srečna verna in narodna bodočnost mladine. Papež je prepričan, da bodo katoliški učitelji ured- ničili njegovo upanje, ki ga ima vanje, saj so to že v preteklosti sijajno doka- zali s svojim delom.

Potem sveti oče odgovarja na tri važ- na vprašanja: Kaj mora biti učitelj, kaj mora vedeti in kaj želiti.

1. Kaj mora biti učitelj? Učitelj je vzvišen poklic. Njegova služba zahteva od njega nekaj višjega in globljega, kakor od tistega, ki posreduje samo zna- nje. Učitelj tke v svojem poklicu meko prisrčno, neprisiljeno razmerje med svo- jo in otrokovo dušo. Zato se vedno trudi, da življenje neizkušenega učenca usmer- ja proti resnici in vsemu dobremu. S svojo besedo oblikuje razum in voljo otroka in mu tako pomaga do človeške in krščanske popolnosti. Zato ima tudi učitelj osnovne šole isto pravico, kakor drugi vzgojitelji do brezpogojnega in vsestranskega spoštovanja prebivalcev svoje dežele. Saj sta osnovna šola in za mnogo ljudi pa edina šolska dedi- ščina, s katero v življenju razpolagajo. „Zato morajo biti pravi učitelji popolni ljudje in dosledni kristjani, posnemo- valci edinega Učenika, Jezusa Kristusa.“

Nato papež z žalostjo ugotavlja, da se tudi v Italiji množé šole, ki nočejo o Jezusu nič vedeti. V njih se poučuje nauk, ki ga prezira in taji. Kaj morejo naučiti uboge dečke in deklice učitelji, ki nimajo resnice? Kako naj jim kažejo pot, ki vodi do pravega življenja, če sami po tej poti ne hodijo? Toda velika ve- čina učiteljev osnovnih šol je izjavila, da noče varati nedolžnih otrok, ki so jim zaupani, z zmotnimi nauki, ampak hoče vzgajati katoliško. Vendar samo izjava še ni dovolj, pač pa je treba po veri tudi živeti. Učitelj mora resnico, ki jo uči in pot, po kateri otroke vodi z besedo, potrjevati z zgledom svojega življenja. Otroci morajo z lastnimi očmi videti v učiteljih to, kar jih ti uče. Zato sveti oče opominja učitelje, naj bodo popolni in dosledni katoličani. Da bodo to mogli

doseči, naj bodo kot otroci čisti, pre- prosti, ponižni in velikodušni.

2. Kaj mora učitelj vedeti? Papež pravi, da ljudskošolski učitelji nikakor ne smejo misliti, da smejo biti zato, ker pač vzgajajo majhne otroke, povprečni — duhovno, moralno in tudi v izobrazbi. Kolikor več kdo dela med majhnimi otroki, toliko večje zmožnosti mora imeti. V neznatne atome je Bog položil sile, katerih odkritje budi začudenje. Tisti, ki je otroke imenoval ljudi v malem, za- hteva tudi od njihovih učiteljev izredno veličino duha. Učitelj mora biti na pouk vedno skrbno pripravljen, dobro poznati snov in tudi način, kako jo bo podal. Potrebno je tudi, da otroka spoznava, ga študira, opazuje in mu pomaga z vsemi pripomočki, ki jih nudi vzgojeslovje. „Otrok je majhno in slabotno bitje, ki je popolnoma usmerjeno v bodočnost in se odpira in razvija kakor cvetlica spom- ladi.“ To majhno bitje vedno išče gi- banja, igre in ljubi vse, kar mu more po- magati, da bi čim prej postal veliko. Obenem je to nežno bitje samostojno in vedno bolj odgovorno za svoja dejanja. Otroci so tudi zelo različni v svojih po- gledih in zahtevah. Nekateri zaostajajo v telesnem razvoju, drugi umsko in nra- vno prehitro dozorevajo. Nekateri so ome- jeni, drugi budé veliko upanje s svojo izredno bistroumnostjo in pridnostjo. Ne- kateri so nemirni, razposajeni, drugi spet preveč mirni in zamišljeni.

Toda ni še dovolj, da učitelj otroke dobro pozna, ampak jim mora tudi znati primerno govoriti. Ni jih mnogo, ki bi znali tako pazljivo poslušati kot otroci in bi imeli toliko žejo po znanju. Nji- hovo vedoželjnost dokazujejo tudi vpra- šanja o vseh stvareh, ki jih slišijo. Zato morajo biti učitelji mojstri v besedi, umetniki v izražanju. Vsako stvar mo- rajo razložiti tako, da jo otroci razumejo in si jo vtisnejo v spomin. Vendar pa naj ne rabijo preveč in pretirano otro- škkih besed. Njihove besede morajo otroka oblikovati, vzgajati, ne kvariti in pačiti.

Otroci si mnogo bolj ko odrasli želé nazornosti, gledanja z lastnimi očmi. Zato naj učitelj ne zanemarja nobene stvari, ki more podpreti njihovo domislji- po. Varuje naj se tudi enoličnosti, dolgo- veznosti in prevelikega kopičenja različ-

nih snovi. Papež nadaljuje: „Od učitelja se zahteva več modrosti ko učenosti, več globine ko obsežnega znanja; predvsem pa resna skrb za bodočnost otrok... Učitelj je sejalec, ki meče s polnimi rokami pšenico na brazde in modro izbira čas, kraj in način, da se nobeno zrno ne izgubi, ampak vsako izmed njih obilno obrodi.“

3. Kaj mora učitelj želeti? Predvsem morajo učitelji želeti, da otroci pridobé tisto znanje, ki ga v življenju neobhodno potrebujejo. Zato se zvesto držé predpisanega načrta in ljubeznivo in odločno zahtevajo, da mu pridno sledé tudi otroci, ki so njemu zaupani. Posebno pa katoliški učitelji skrbé, da poučujejo verouk jasno, urejeno in živahno. Ni dovolj, če otroci verske resnice spoznajo, ampak morajo tudi po njih živeti. Življenje po veri odrešuje otroka negotovosti in dvomov, mu daje moč, da zmaguje danes še majhne, jutri pa že hude nestrnje boje. Vera mu daje zavetje pred zlom in zapeljevanjem, je luč in vodnica njegovih dejanj, dolžnosti, odpovedi in razmerja do zunanjega sveta. Zaradi malomarnosti, brezbriznosti ali nasprotovanja staršev mnogo otrok ne bo prihajalo v župnijo k verskemu pouku. Drugi potem, ko bodo odrasli, ne bodo imeli več priložnosti, da bi se naučili katekizma in se poglobili vanj. Zato naj se katoliški učitelji zavedajo svete dolžnosti, katero jim nalagata Bog in domovina, in poskrbé, da bodo otroci v šoli dobro poučeni o krščanskih resnicah, posebno naj vzgajajo v otrocih zvestobo, odločnost, zavest dolžnosti, družinski čut, ljubezen do domovine in do vsega človeštva. Z vsemi močmi naj delajo na to, da bodo vsi otroci dobri kristjani. Ker se vsak dan mude med njimi, nanje lažje bolj vplivajo ko duhovnik. Potem papež pravi dobesedno: „Jezus hoče danes tudi med otroci svetnikov. Zato morate skrbeti, da ne bodo gledali v njem samó svojega najljubšega prijatelja, ampak tudi vzor vseh kreposti. Ako je resnica, da Bog pripravlja svoji Cerkvi novo pomlad — kar je naše trdno upanje —, potem želimo, da bi bila med velikimi in majhnimi množica

Vsakoletne duhovne vaje v Buenos Airesu privabijo lepo število mož in žena. Na sliki vidimo udeležence dveh tečajev, ki jih je vodil preč. g. Francé Novak v zavodu „Hogar San Vicente“ v argentinski prestolnici

duš, ki bi bile pripravljene na vsak klic in na vsako žrtev.“

To bodo dosegli, če bodo vzgajali otroke individualno. Kolektivna vzgoja povzroča škodo. Bog je ustvaril duše eno za drugo in različne med seboj. Duše so božje mladike, ki se po posebnih lastnostih ločijo med seboj. Potem papež učiteljem priporoča, naj počasi, stopnjo za stopnjo zahtevajo od otrok, kar hočejo od njih doseči.

Na koncu papež kliče učiteljem: „Cerkev vas ne bo zapustila, kakor smo prepričani, da tudi vi Cerkve ne boste zapustili v njenem zelo trdem boju, ki mu pa bo po božji obljubi sledila miroljubna zmaga.“

PAPEŽEV GOVOR VOJAKOM

V nedeljo 6. novembra je papež sprejel v vatikanski baziliki člane Italijanske vojaške edinice grenadirjev iz Sardinije in jim tudi govoril. Ker je papež namestnik božjega in vesoljnega Učenika, mu je najbolj pri srcu, označevati resnico in ljubezen. Noče prikrihati, da je nebo oblačno, da je na zemlji vedno večji mrak. Ves svet je v nevarnosti, da ga zagrne noč. Vendar še ni nič izgubljenega, ako se bodo ljudje blage volje zbudili in začeli takoj pogumno in složno delati za njegovo rešitev. Tako se bodo — papež to trdno upa — prikazali prej, kakor mislimo, sončni žarki zmagooslavja nove krščanske pomladi.

Papež jim potem pové, da se je spomnil zjutraj pri sveti maši njihovih rajnih, posebno tistih, ki so padli v vojski, pa tudi vseh živih sinov Italije in vsega svetá. Pri molitvi ga je podpiralo bogoslužje 23. pobinkoštne nedelje. Zato jim ga v svojem govoru razloži.

1. Pri darovanju je molil: „Iz dna duše kličem k tebi, Gospod, Gospod, sliši moj glas!“ (Ps 129, 1-2). Na vse mrtve mnogokrat mislimo, posebno pa se z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo spominjamo vseh tistih, ki so darovali za domovino največjo žrtev — svoje življenje. Zato je tudi domovina dolžna, da poveljuje njihov spomin.

Spominjamo se padlih tudi zato, da nas bodo učili ljubiti domovino. Mnogo ljudi se te dolžnosti ne zaveda. Zato ne sodelujejo pri njeni obnovi, ampak svojo mater domovino sramoté, preklinjajo in obrekujejo. Sveti oče pa prosi Boga, da bi dal Italiji vedno več dobrih, delavnih in zelo požrtvovalnih državljanov. Priporočal je Bogu posebno tiste, ki so z znamenjem vere šli v večnost. Zato tudi vse navzoče opominja, naj jim v mesecu mrtvih na krščanski način pomagajo, da bodo kmalu rešeni iz vic in šli v nebesa, v družbo svetnikov, angelov, Marije in Boga.

2. Pri listu se je papež spomnil živih grenadirjev. Sveti Pavel v svojem pismu Filipljanom s solzami v očeh govori o sovražnikih Kristusovega križa,

ki ne mislijo drugega ko na posvetne, zemeljske stvari. Papež priporoča grenadirjem, naj premišljujejo te besede. Tudi danes hodijo po ulicah sovražniki, toda ne samo Kristusovega križa, ampak Kristusa samega, njegovega nauka in njegove npravne postave. To so ljudje, ki verujejo samó v zemljo in samó v njej živé, pri tem pa pozabljajo pot, ki vodi v nebeško domovino, pozabljajo tudi resnico, da so jim stvari dane zato, da bi jih na tej poti podpirale, ne ovirale.

Potem papež opozori vojake, naj skrbé, da bodo živeli v posvečujoči milosti in vedno imeli v sebi božje življenje. Ni dovolj, če so s Cerkvijo združeni samo po veri in pokorni cerkveni oblasti. Tudi zvestoba do domovine jim sama po sebi ne more zagotoviti srečne večnosti. Zato je potrebno, da stalno živé v posvečujoči milosti, ki jim zagotavlja božje življenje. Obenem pa naj se skrbno varujejo vsega, kar bi moglo njihove duše večno pogubiti.

3. Zadnjo misel vzame papež iz vstopa maše 23. pobinkoštne nedelje: „Moje misli so misli miru...“ Ker je papež namestnik Kristusa, Kneza miru, so misli miru tudi njegove misli. Mnogokrat je že govoril o pravicah države, ki jih ima, kadar se brani pred krivičnim napadalcem, o spoštovanju, ki jih morajo imeti vsi do državnih mej in do imetja drugih. Zdaj ponovno poziva voditelje narodov, naj storé vse, kar morejo, da bodo preprečili ponovno prilivanje krvi, novo žalovanje in nepotrebno klanje. Ta opomin naj si posebno vzamejo k srcu vsi tisti, ki še vedno — kjer koli že so — mislijo na nove spopade. Papež misli na mir in z njim mislijo nanj vojaki, ki so sicer pripravljeni vsak čas za domovino umreti.

Papeževa beseda uslužbencem bolnišnic v Neaplju. Sveti oče je 11. novembra 1955 sprejel skupino zdravnikov, redovnic, bolničarjev in bolničark neapeljskih združenih bolnišnic ter jih tudi pozdravil s posebnim nagovorom. V 16. stoletju je bila ustanovljena prva bolnišnica „Svete Marije“. Tej so se pozneje pridružile še tri druge: „Jezus in Marija“, „Sveta Marija, Kraljica miru“

in „Sveta Marija Loretska“. Pozneje so neapeljske bolnišnice zaradi propadanja zgradb, zaradi razvrednotenja in popomanjkanja denarja zašle v zelo težke razmere. Končno je država posegla vmes, izvršila obnovitev in zgradila veličastno stavbo „Cardarelli“. Vojaštvo je v drugi svetovni vojski hotelo stavbo zasedeti. Šele v zadnjih dveh letih so se izvršila vsa obnovitvena dela, ki so bila potrebna. Tako se more zdravniška organizacija upravičeno ponašati z uspehi, katere jim je zagotovilo složno sodelovanje vlade, občine, velikodušnih meščanov, zdravnikov, profesorjev in uslužbencev, ki so se vsi zavedali socialnega pomena svojega dela in svoje odgovornosti.

Poklici, ki skrbe za bolnike, nalogajo tistim, ki so se za ta poklic oddoločili, veliko odgovornost in resne dolžnosti, obenem pa prinašajo izredno notranje zadoščenje, če ga iz ljubezni do Boga vrše. Razen duhovniškega poklica, ki ima z dušami neposredno zvezo, ni drugega poklica, ki bi mogel globlje prodreti v skrivnost človekove bolečine in njegovega trpljenja v odločilnih urah, kakor je poklic tistih, ki strežejo in pomagajo bolnikom. Trpljenje bolnikov je zelo različno. Nekateri bolniki se morajo podvreči zdravljenju ali operaciji, katere uspeh ni popolnoma gotov. Drugi nimajo me družine ne prijateljev; zato se morajo sami boriti proti zlu, ki pritiska nanje. V njihovem žalostnem stanju se večkrat menjava upanje s trpljenjem brez tolažbe. Kadar so srečali takih bolnike, so začutili v sebi opomin, da so jim hiteli na pomoč in olajšali stisko. Sočutje do njih jih je priganjalo, da so zanje velikodušno storili vse, kar so mogli. Koliko obzirnosti je treba, da ne ranimo še bolj ranjene občutljivosti! Izredno nepotrpežljivi in razdražljivi bolniki zahtevajo prav posebno razumevanje svojega stanja in svoje bridkosti.

Kaj lahko se zgodi, da ta ali oni bolnik postane v bolnišnici pozabljen in zapuščen. Vsak uslužbenec ima že natančno določena opravila. Zato je zares težko vsakemu bolniku posvetiti izredno skrb. Vendar resnična krščanska ljubezen noče ostati samo v mejah stroge

dolžnosti, ampak posega tudi preko njih. Kolikor največ more, se žrtvuje in razdaja. Večkrat že naprej sluti želje in potrebe tistih, ki jim streže. Zato jih večkrat prehití, iznenadi s svojo skrbjo, dobroto in potrpežljivostjo.

Kdor hoče imeti sočutje s trpečimi, mora sebe popolnoma pozabiti. Moč krščanske vere in krščanskega upanja premaga vsako preveliko navezanost na ta svet. Vemo tudi, da je pomoč, ki jo more nuditi človek, omejena. Zato mnogokrat odpove. Prava, stalna pomoč prihaja le od Boga, od Kristusa križanega, ki more s svojo milostjo vedno dvigniti duha in srce. Jezus pričakuje, da resnično pobožne zveste in goreče duše posredujejo bogastvo njegovega odrešenja, ga razlagajo bolnikom in jih pripravijo, da ga bodo spoznali in sprejeli. Vsem, ki delajo v bolnišnicah, se vedno odpira široko polje apostolata, ki daje njihovu poklicu višji smisel in jih spodbuja, da vedno z večjo vno more vrše svoje delo. Posebno veselje in tolažbo pa jim pripravlja zavest, da opravljajo delo, ki ga ne bosta uničila čas in smrt, ampak bo rodilo sadove večnega življenja.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Preganjanje Cerkve na Kitaskem. V Šanghaju je komunistični tisk od 8. do 26. septembra 1955 hudo napadal škofa mons. Kionga in njegove duhovnike. Podtikali so jim najgrše zločine. Prav tedaj so začeli tudi katoličane v množicah zapirati. Policija, sestavljena večinoma iz „naprednih“, komunizmu naklonjenih kristjanov ni zastražila samo verskih (misijonskih, župnijskih in redovnih) hiš, ampak tudi vse hiše katoličanov. V Kanidrom so sklicali 15.000 ljudi, ki so morali poslušati najprej obtožbo proti škofu Kiongu, potem so pa ustanovili „Odbor za cerkveno upravo“. V ta odbor so bili izvoljeni najbolj zloglasni „napredni“ kristjani, duhovniki, redovniki in bogoslovci se morajo „uradno“ udeleževati komunističnih sestankov, na katerih poročajo o izmišljenih zločinih, ki jih je škof storil in o „proti ljudskem delovanju“ tujih misijonarjev. Tako bi radi lahkoverne ljudi prepričali, da za-

pirajo in obsojajo samo tiste duhovnike in katoliške Kitajce, ki so se res „pregrešili“ z imperialističnim delovanjem, vohunstvom in rovaranjem proti režimu.

Zadnja poročila iz Šanghaja pravijo, da so izmed 300 ljudi, ki so jih 8. septembra zaprli, 17 ustrelili. Koliko svetnih duhovnikov so zaprli, ni znano. Pozneje je prišla vest, da je bilo 15. oktobra 1955 v šanghajskih zaporih 43 kitajskih in 5 tujih jezuitov. V cerkvi Kristusa Kralja so postavili na oltar sliko Mao Tse Tunga. Pred karmeličanskim samostanom visi rdeča zastava. Tu so še žive štiri redovnice — edine, ki so še ostale v tem mestu. Potem, ko so zaužile zadnje svete Hostije, so ostale same — brez duhovnika, brez maše in obhajila.

Zaradi uničevalnega komunističnega dela so posebno trpele škofije: Kiangsou, Ngauhoj, Tehekiang in Chantong. V začetku septembra, nekako tedaj, ko so zaprli šanghajskega škofa, so vrgli v ječo tudi patra Petra Čanga, jezuita in kapitularnega vikarja v Pengpu in mons. Hou Paula, škofa v Tajčowu. Škof Hou je že 74 let star in je eden izmed tistih šestih kitajskih škofov, ki jih je papež Pij XI. sam posvetil v Rimu leta 1926. Poleg njega živi samo še eden od teh škofov.

V vseh teh štirih škofijah je zaprtih nad 70 svetnih in redovnih duhovnikov in nad 2.000 katoličanov. Uradni časopis je na prvi strani prinesel slike dveh obrekovanih škofov. Eden izmed teh je stari in bolehni škof Hou, ki je znan po svoji izredni dobroti. Za seboj ima že 30 let zelo napornega apostolskega dela. Drugi škof pa je še mlad. Škofovsko posvečenje je prejel tedaj, ko je bil komunistični režim na višku. Zato se je tudi zavedal, da ga čakata preganjanje in trpljenje v ječi. Oba omenjena škofa zastopata kitajsko preganjano Cerkev, ki v trpljenju izpričuje svojo vero, zvestobo papežu in nezlomljivo življenjsko moč.

Borba katoličanov za zastopstvo v vladi. Na podlagi ustave sta bili sestavljeni vladi kraljestva Buganda in protektorata Uganda z zakonodajnim svetom. Protektorat Uganda ima 5 milijono

nov prebivalcev, med katerimi je 1 milijon 334.000 katoličanov. V ministrskem svetu so 4 protestanti in samo 1 katoličan. Tudi v zakonodajnem svetu imajo katoličani manjšino. V novi bugandski vladi so katoličani najbolj zastopani, vendar pride na 6 ministrov le 1 katoličan. — Britanska vlada je že pred šestimi leti dala večino najboljših služb samo protestantom. Te službe so potem vedno ostale v rokah protestantov. Večina Afrikancev, ki so se vzgajali in izobraževali v Evropi, je zaradi podpor in obilnih življenjskih sredstev, ki so jih prejeli od protestantov, prestopila v protestantizem. Poleg tega so katoličani, ki so se že preveč navadili vodstva protestantov, niso dovolj zanimali za javna in politična vprašanja. Protestanti pa so se organizirali v različnih strankah in skrbeli tudi za svoj tisk. Katoličani-misionarji in navadni verniki — so se zanašali pri volitvah na svoje število. Toda doživeli so veliko razočaranje in se obenem tudi prepričali, da politično življenje zahteva skrbno pripravo in vzgojo. Tako je zdaj izmed petih zastopnikov zakonodajnega sveta samo eden katoličan, vsi drugi štirje pa so iz protestantske stranke (Uganda Nacional Congress), ki je zelo nacionalistična in prenapeta. Na volitvah je dosegla uspeh zato, ker se je manje resno pripravila. Vlada kraljestva Bugande je delala predvsem na to, da se kraj Kabaka vrne, pripravo na volitve pa zanemarjala. Ker večina za volitve ni vedela, se jih je udeležilo samo 30 do 40 odstotkov. Katoličani so imeli večino v skupščini. Bili so edini pri volitvah skupščinskega predsednika, ne pa pri volitvi ministrskega predsednika. Nekaj katoličanov je oddalo glas za protestantskega kandidata. Tako je ta izmed 80 glasov dobil tri glasove večine in v vlado sprejel samo enega katoličana, ki ga je volil. Katoliška skupina poslancev je začela prepozno organizirati svojo opozicijsko stranko. Tako so se prebivalci spet razdelili v dva dela: v protestante in katoličane. Vendar je veliko upanje, da bo nacionalna kongresna stranka združila vse kristjane in muslimane, da bodo mogli delati za napredek svoje dežele na verski in nravni podlagi.

MED NAMI

ARGENTINA

V zadnjem času smo imeli v Mendози kar tri preproste, a pristrčne prireditve. Lepo je uspela akademija Kristusa Kralja s sodelovanjem igralskega in pevskega zbora. En mesec pozneje so člani misijonskega krožka uprizorili na odru misijonsko igro „Tri modrosti starega Wangu“. Ta dan smo se spomnili tudi našega svetniškega kandidata Barage pri molitveni uri. Posebno pa sta se žrtvovali s sodelovanjem Društva Slovencev obe mladinski organizaciji za pravo praznika Brezmadežne. Duhovna priprava na ta dan je bila tridnevna, kjer smo se ob spoznavanju Brezmadežne skušali ponovno navdušiti za vzvišeni ideal brezmadežne mladine. Zunanje pa je praznik zelo povzdignila uprizoritev dramske priredbe „Lilija nad močvirjem“ iz življenja mučenke čistosti — Marije Gorreti. Priredil jo je eden naših rojakov.

Letošnji božični prazniki so potekli v Argentini v prijetnem vzdušju. Zavedi se, da ni več diktature, ki je prejšnje leto celo o božiču hotela vzeti njegov verski značaj, je blagodejno vplivu na vsa verna srca. Tudi Slovenci smo letos praznike globoko doživljali prav ob za-

vesti, da je malo manjkalo, da se ne bi v Argentini ponovili dogodki iz l. 1945 v domovini. Spet smo mogli iti k polnočnici v cerkev sv. Roze, kjer je prejšnje leto radi težkih in napetih razmer nismo mogli imeti. Maševal je preč. g. direktor Anton Orehar, ki je tudi izrekel zbranim rojakom kratko božično voščilo. Naslednji dan pa je opravil slovesno levitirano mašo na Belgrano preč. g. poddirektor Jože Jurak.

Na samo sveto noč, od 22,30 do 0.30 je „Radio Porteño“ iz Buenos Aires prenašal božične pozdrave posameznih narodnih skupin, ki živijo v Argentini. Za Slovence je govoril preč. g. Anton Orehar, direktor slovenskih izseljencev v Argentini. Njegove besede, ki jih je argentinski napovedovalec povedal tudi v španščini, so bile naslednje:

„Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji“ — angelska pesem prve svete noči naj bo svetonočni pozdrav in božično voščilo vsem Slovincem širom Argentine. Po svoji vsebini pokaže smisel kristjanovega življenja na zemlji.

Slava Bogu na višavah! Zato nas je Bog ustvaril, da ga na svetu hvalimo, vanj verujemo, k njemu molimo in vsak trenutek tako živimo, da njemu služimo. Nobeno naše dejanje ne sme biti tako, da bi nasprotovalo njegovi volji: od molitve preko vestnega izvrševanja dolžnosti do nedeljske maše. Če to mislimo in tako delamo, slavimo Boga že na tem

Sredi vročega poletja (januar-februar) mrogi rojaki iščejo prijetnega oddiha v prijaznih argertinskih Andih, ki postajajo vedno bolj priljubljeni. Na sliki: Slovenska šolska sestra č. Majda Grzetič z nečakinjo na pogorju Catedral (Bariloche)

svetu, na veke ga bomo pa kot plačilo mogli slaviti in uživati v nebesih.

Na zemlji mir ljudem! Gre za mir, ki ga prinese samo krščansko življenje. Šele, ko smo dolžnost spolnili, moremo biti mirni in srečni. Pogoj zvestobe svojim dolžnostim je milost božja; milost, ki jo je Jezus na sveto noč prinesel na svet, po smrti na križu pa položil v zakramente, kateri nam jo delijo. Milost, ki smo jo prvokrat prejeli pri sv. krstu, navadno v domači župni cerkvi in potem še tolikokrat v drugih zakramentih, ta milost more umiriti našo dušo, — ne pa materija, imetje tega sveta, ki je sicer potrebno, a ne rešilno, zadostno za nebesa. — Prav milost nas poveže med seboj kot brate, naj smo prišli iz katerega koli kraja Slovenije, nas poveže z dragimi v domovini, kamor nocoj naše misli hitijo in iz dalje pozdravljajo; ta milost nas poveže s prebivalci dežele, ki nas je sprejela in končno z vsemi narodi svetá, katerim nocoj želimo, da bi se v tej milosti resnično prerodili in povezali v močno družino miru.

Slovenski akademiki v Argentini so priredili 8. januarja svoj drugi študijski dan. Udeležilo se ga je 31 akademikov in abiturijentov. Med povabljenimi so bili preč. g. direktor Anton Orehar, predsednik Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, ravnatelj g. Ivan Prijatelj, zastopnik eksekutive Narodnega odbora slovenske KA prof. Geržinič in asistent akademske Katoliške akcije preč. g. dr. Alojzij Stare. Predavali so g. Rudolf Smersu o organizaciji v našem narodu, univ. prof. dr. Ivan Ahčin o krščanskem pojmovanju države ter dr. Vinko Brumen o zadržanju slovenskega visokošolca v sodobnem momentu. Ob zaključku so udeleženci poslali dve pozdravni pismi prevz. škofu dr. Gregoriju Rožmanu in vsem slovenskim akademikom po svetu.

Poslanica slovenskim akademikom v tujini pravi: „Slovenski akademiki in abiturijenti smo se zbrali dne 8. 1. 1956 na II. študijskem dnevu in obravnavali vprašanja, ki nam jih zastavlja sodobnost kot katoličanom, Slovincem in visokošolcem. Ob tej priliki smo se spomnili tudi vas, slovenski akademiki, raz-

kropljeni po svetu, ki vztrajate v plemenitem teženju po izobrazbi, s katero boste mogli služiti Bogu in narodu. Naj sežejo naši pozdravi do slednjega izmed vas z željo, da Bog blagoslovi vaš trud. Bog živi!“

AVSTRIJA

Pred nekaj meseci je praznoval se demdesetletnico življenja preč. g. Franče Zabret, ki živi od l. 1945 v Avstriji. Svoje duhovniško delo je pričel kot kaplan na Vrhniki, po prvi svetovni vojni pa je nastopil mesto stolnega vikarja v Ljubljani. Gospod jubilan je takoj poprijel za delo na vseh straneh; treba je bilo poživiti verske organizacije, treba je bilo preurediti telesno vzgojne organizacije in postaviti na trdne temelje katoliško prosveto. Vse to se je v letih prve vojne nevarno zamajalo. Zlasti pa ima preč. g. Zabret ogromne zasluge za slovenski katoliški tisk. Začel je z „Domoljubom“. V kratkem času ga je tako utrdil, da je samo v ljubljanski škofiji dosegel naklado 40.000 izvodov in bil vsebinsko na taki višini, da ga noben drug tednik v Jugoslaviji ni dosegel. Nato je postal direktor najvažnejšega slovenskega katoliškega dnevnika „Slovenec“. Dosegel je, da je list dobil sloves široim države in postal najbolj bran časopis v Sloveniji. Ko je leta 1930 zapustil Jugoslovansko tiskarno, je zapustil sadowe, ki so postali vir novih uspehov vse do komunistične zmage l. 1945. Odšel je nato za nekaj let za župnika v Kovor, nato pa na Bled, od koder so ga l. 1941 pregnali Nemci. Preko Hrvaške se je vrnil v Ljubljano in spet poprijel za delo v Katoliškem tiskovnem podjetju. Bil je urednik „Slovenčeve knjižnice“, ki je v najtežjih vojnih letih dala preganjanemu narodu naš milijon knjig dobrega branja, kakor tudi verskega mesečnika „Rast“, ki je leta 1944 nadomestila vse prejšnje slovenske nabožne liste. Leta 1945 se je umaknil v tujino, kjer je še vedno aktiven. Tudi „Duhovno življenje“ ga hvalno šteje med svoje sodelavce. Želimo prav iz srca, da bi bilo dano preč. g. jubilanu nove obletnice življenja že praznovati na od komunizma očiščenih slovenskih tleh.

Tri minute dobre volje

Neka premožnejša družina je nujno klicala notarja, da naredi testament, kajti oče je bil blizu konca svoje poti. Notar je vstopil v sobo, kjer je ležal na postelji oče, že čisto bel v obraz. Ob postelji so sedeli in stali sinovi in hčere.

„Gospod notar,“ je hitel praviti notarju najstarejši sin, „oče je zelo slab. Govoriti sploh ne more več. Vendar pa še lahko da svoj pristanek tako, da namigne z glavo. Vsak od nas bo očeta vprašal za doto, ki mu jo da, Vi boste pa zapisali.“ In so začeli. Še predno je pa notar prišel, so navezali vrvice za ovratnik umrlega, kajti oče je že pred eno uro umrl, — da bodo vlekli in delali vtis, kot da umrli res kima z glavo.

„Oče,“ je rekel najstarejši sin proti umrlemu, „kajne, da pustiš meni tisti gozd za vasjo in še 80.000 dinarjev?“ Oče je pokimal. In notar je zapisal.

„Jaz sem Zofija, oče,“ je jokala ob postelji hči, „kajne, da je hiša moja?“ In spet je oče pokimal in notar zapisal.

Tako so se vrstili eden za drugim, dokler ni prišel notar na to, da je vse skupaj prevara. Klo je zapisal dediščino zadnjemu sinu, se je obrnil k zbranim in rekel: „Oprostite, da še jaz nekaj vprašam Vašega gospoda očeta. Gospod,“ se je obrnil k mrtvemu, „jaz sem notar, ki delam Vaš testament. Kajne, da meni zapustite 50.000 dinarjev?“ Mrtvi z glavo ni pokimal. Notar je ponovil vprašanje: „Poslušajte, gospod. Vaš notar sem. Ali ni res, da mi zapuščate v svojem testamentu 50.000 dinarjev?“ Glava se ni zganila. Tedaj je notar vstal, pospravil papirje v aktovko si pomel roke in rekel: „Gospoda, ali se bo vleklo za vse, ali pa za nikogar.“

—:—

Pokopavali so propagandnega ministra. Spustili so ob več tisočglavi množici krsto, a jama še ni ostala zravšana. Hitro so pripeljali še en voz peska, ga zmetali na jama, a jama je še ostala. Ko so to ponovili, jama še ni bila zasuta. Groza jih je postajala in niso vedeli, kaj naj naredo. Tedaj pa se je oglasil nekdo iz množice in prosil odgovorne, da mu puste dostop do groba. Stopil je v jama, se z lopato priril do krste in kmalu nato stopil iz groba. „Tako,“ je dejal, „sedaj zmečite še nekaj lopat peska, pa bo stvar opravljena.“ Res. Še nekaj lopat peska je bilo treba in stvar je bil izvršena. Vse navzoče je prevzela silna radovednost, kaj je vendar tisti človek storil v grobu. Pa se je nekdo drznil in ga je vprašal. „Nič posebnega,“ je odgovoril vprašani, „samo usta sem mu zamašil.“

—:—

Francoski filmski igralec Fernandel, ki pripravlja že tretji film o Don Camilu, se je nedavno srečal, oblečen v talar, s petletno deklico. Ta ga je takoj spoznala kot duhovnika Don Camila, se globoko pripognila pred njim in mu dejala: „Prečastiti, prosim za vaš blagoslov.“ Nekoliko v zadregi je Fernandel odgovoril: „Nisem pravi duhovnik.“ — „Tako?“ se je začudilo dekletce. „Potem pa blagoslovite punčko, s katero se jaz igram, če že mene ne morete.“

—:—

Pogovarjala sta se dva o tem, kako so nekateri jeziki čudni: besede se pišejo tako, izgovarjajo se pa čisto drugače.

„Najbolj čudno,“ je zaključil ves pogovor eden od obeh, „je pa v v angleščini. Piše se Shakespeare, izgovarja se pa Šopenhauer.“

—:—

V Tilžovini je danes tako kot v tramvaju: večina jih stoji, ostalim se pa kolena tresejo.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

FEBRUAR

Številka 2

V tej številki boste brali:

„Prah si...“ (dr. Francé Gnidovec)	65
Papeški molitveni nameni za l. 1956: januar in februar (prof. Lojze Geržinič)	67
El mensaje navideño (Pbro. A. Orehar)	68
Pojem krščanske družine (prof. Alojzij Geržinič)	69
Resolucije IV. socialnega dne o krščanski družini	74
Kako so se vzgajali stari in še kaj (fzt)	76
Gospod Janez (Selski)	78
Dejanska milost božja (p. Bernard Ambrožič OFM)	83
Petrova izpoved (dr. Mirko Gogala)	85
Pevski zbor (Gregor Hribar)	92
Princesa z ranjenim srcem (F. G.)	97
Z domačih tal	101
Usodna preobleka (E. William)	105
Baržunaste zvezde (Vladimir Kos)	109
Nove knjige: Koledar-Zbornik „Svobodne Slovenije“ (M. M.)	110
Iz sveta	111
Med nami	117
Tri minute dobre volje	119
...1gč0Po..9.- KYPantonio á ---	

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko; za tehnično opremo in fotografije skrbi Valentin Bohinc.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 70 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 90 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 75 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivrednosti dolarja.

Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires.

CORREO
ARGENTINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

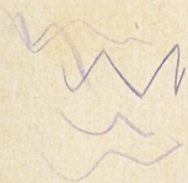
Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires, in poverjeniki „Čebelice“.
Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058 Sao Paulo, Brasil.
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italija.
Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.
Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Wawerley, N. S. W.

Desno: Februarski motiv
(Foto Lojze Erjavec)

Spodaj: Kobarid, znan slovenski kraj v dolini bistre Soče. V ozadju se med visokim alpskim gorovjem dviga mogočni Krn (2245 m), pod katerim je v vasi Vrsno tekla zibel goriškemu slavčku Simonu Gregorčiču.

Na zadnji strani: V pričakovanju pomladi (Foto L. Erjavec)

Nebo se nizko v góre je sklonilo,
zdaj skoraj rokam je na dosegljaj.
Pod mokrimi snežinkami skrivilo

se sleme koč je kakor hrbet konja,
ki težek tovor ni mu običaj.
Vse tiho... Le iz veže peč privonja,

ko mala vrata plaho se odprejo
in v mraz prodre glas, topel kakor čaj,
pozdravljajoč dekleta, ki na prejo

so zadnjikrat prišla, nesoč toploto
s seboj in v smeju bližnjih dni sijaj.
Saj kmalu sonce v biserno lepoto

ledene sveče koč bo spremenilo,
prirodu razvrtinčil bo pihljaj
pomladnih sap. Nebó potem bo spilo

kosmiče in s prav gostimi poklončki
iz zemlje pritrobentajo nazaj
trobentice, žafrač in beli zvončki...

Dušan Ludvik: SVEČAN